

Miljöbokslut Gävle kommun för 2022

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	5
2	Syfte.....	6
3	Målanalys.....	7
4	Klimatneutral kommun 2035.....	8
4.1	Gävle kommun är klimatneutral 2035.....	9
4.2	Kollektivtrafikens marknadsandel i Gävle kommuns geografiska område skall fördubblas till 2030 jämfört med 2010, i förhållande till annat motoriserat resande.....	10
4.3	Cykeltrafikens andel i Gävle kommuns geografiska område ska öka med 100 % fram till 2025, jämfört med 2012.....	12
4.4	Gävle kommunkoncern ska skapa förutsättningar som bidrar till att de resor och transporter som sker inom Gävles kommuns geografiska område ska vara fossilfria år 2030.....	14
4.5	Gävle kommunkoncerns drivmedelsförbrukning inklusive upphandlingar där transporter ingår ska vara 100 % fossilfria 2025. Här ingår personbilar, lätta lastbilar, inklusive arbetsmaskiner, tunga fordon.....	17
4.6	Gävle kommunkoncern ska skapa förutsättningar som bidrar till att invånarnas och näringslivets koldioxidutsläpp från flygresor minskar med 30 % till 2030.....	19
4.7	Koldioxidutsläppen från flygresor för Gävle kommuns anställda ska minska med 30 % under perioden 2018-2025.....	19
4.8	Näringslivets och invånarnas energianvändning i fastigheter och anläggningar ska vara fossilfri år 2030.....	20
4.9	Energianvändningen i Gävle kommunkoncerns fastigheter med lokaler och bostäder ska vara 30 % effektivare till år 2030 jämfört med 2009.....	22
4.10	Effektkapaciteten för produktion av förnybar el till Gävle Energis elnät ska byggas ut med 200 % till år 2035.....	24
4.11	Produktionen av lokalt producerad biogas för drivmedel har ökat med 35 % från 2020 till 2025.....	26
4.12	Invånarnas och näringslivets konsumtion och energianvändning (både inom och utanför Sveriges gränser) ska vara resurseffektiv och klimatmässigt hållbar.....	26
4.13	I Gävle byggs och anläggs miljö- och klimatmässigt hållbart och det skapas förutsättningar för boende och verksamhetsutövare att leva miljömässigt hållbart.....	29
4.14	Av Gävle kommunkoncerns elanvändning ska minst 10 % produceras från solceller år 2035.....	30
5	Robusta ekosystem.....	32
5.1	Stärkt biologisk mångfald och fler värdefulla rekreationsområden.....	33
5.2	God status i alla vattenförekomster.....	37
5.3	Robust vattenförsörjning.....	39
5.4	Gävle kommun arbetar aktivt med att minska påverkan från förorenade områden.....	41
5.5	Gävle kommun är anpassad till det förändrade klimatet och har minimerat risker för miljö och hälsa.....	42
6	Ren och giftfri vardag.....	44
6.1	Alla invånare ska ha handlingskompetens för en hållbar samhällsutveckling år 2030.....	45
6.2	Alla kommunala skolor och förskolor ska ha uppnått certifieringen Grön Flagg och/eller utmärkelsen Skola för hållbar utveckling senast år 2025.....	47
6.3	Hållbar och klimatsmart mat.....	48
6.4	Värdet av den samlade livsmedelsproduktionen (kr) inom Gävle kommun som geografiskt område har ökat med 50 % från år 2020 till år 2030.....	52
6.5	Bibehållen jordbruksareal i kommunen.....	53
6.6	Mängden hushållsavfall per invånare i Gävle kommun (matavfall, restavfall, tidningar, förpackningar och grovsopor) ska minska med 20 procent från år 2015 till år 2025.....	53
6.7	Minst 70 procent av matavfall, förpackningar och tidningar från hushåll sorteras ut och återvinns år 2025.....	55
6.8	Användningen av plast ska vara hållbar – mängden plast ska minska och den plast som används ska vara biobaserad eller återvunnen, och möjlig att återvinna.....	56
6.9	Nedskräpningen ska minska och upplevelsen av en trygg och ren utemiljö ska öka.....	57
6.10	Luften ska vara så ren att människors hälsa, samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.....	58
6.11	Negativa effekter av buller ska minska.....	61
6.12	Gävle kommunkoncern ska skapa förutsättningar som bidrar till att den totala körsträckan med bil i Gävle kommuns geografiska område ska år 2025 ha minskat med 20 % per invånare jämfört med 2018.....	61
6.13	Den totala körsträckan med bil i Gävle kommunkoncern ska år 2025 ha minskat med 30 % per anställd, jämfört med 2018.....	62
6.14	Invånarnas användning av och exponering för miljö- och hälsofarliga ämnen ska minska.....	64
6.15	Varor och tjänster som upphandlas av Gävle kommunkoncern ska vara miljömässigt hållbara.....	64

1 Inledning

Gävle kommuns Miljöstrategiska program, MSP 2.0, antogs av Kommunfullmäktige den 30 mars 2020.

Det nya programmet tar än mer höjd och är än mer utmanande än den tidigare versionen, MSP 1.0, bland annat genom målet att Gävle ska vara klimatneutralt år 2035. Programmet har även en tydlig koppling till Agenda 2030 och de 17 globala hållbarhetsmålen.

Gävle fortsätter att vara en av Sveriges bästa miljökommuner genom sin placering på femte plats i 2022 års miljöranking. Gävle fick för tredje året i rad utmärkelsen Bästa Håll Sverige rent kommun.

Arbetet med att söka externa medel för att få ökade resurser till arbetet med att uppnå målen har givit resultat, först Viable cities och Global goals for cities (Agenda 2030). Gävle kommun beviljades finansiering, samt för enskilda åtgärder som att starta upp arbetet med koldioxidlagring CCS. Dessutom blev Gävle en av sju svenska städer som valdes ut till EU:s storsatsning på 100 klimatneutrala städer 2030, Net zero cities. Som en av de 100 städerna får vi tillgång till expertis och support. Det öppnar också upp för extra finansieringsmöjligheter, innovation, lärande och nätverkande för att stödja arbetet för ett klimatneutralt Gävle.

Det bekräftar att kommunen fortsatt driver ett strategiskt och omfattande miljöarbete, ett arbete som även utmärker sig nationellt.

2 Syfte

Miljöbokslutets syfte är att ge vägledning kring om resurser läggs på rätt ställe, om mer resurser och insatser krävs för att nå målen eller om man borde omfördela resurserna.

Gävle kommuns miljöstrategiska program följs årligen upp i ett så kallat Miljöbokslut. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för det miljöstrategiska programmet och miljöbokslutet. Det miljöstrategiska programmet tillsammans med miljöbokslutet är viktiga verktyg i arbetet att nå det kommunövergripande målet "En hållbar och klimatneutral kommun".

Genom miljöbokslutet kan invånare, företagare, föreningsliv, besökare, anställda och beslutsfattare få en samlad bild av läget för Gävles miljöarbete.

Miljöbokslutet innehåller indikatorer som visar om målen är på väg att nås, en beskrivning av åtgärder som genomförts under året för att bidra till måluppfyllelse och en målanalys. Målanalysen grundar sig på vad indikatorerna visar, de genomförda åtgärderna och avvägningar utifrån vilken rådighet kommunen har för att påverka målet.

Uppföljningen av programmet är uppdelad efter programmets tre målområden: Klimatneutral kommun, Robusta ekosystem samt Ren och giffri vardag. Respektive målområde har ett flertal indikatorer som visar om målet är på väg att uppfyllas. Vissa indikatorer används för att mäta konkret om målen är på väg att nås, vissa indikatorer visar mer hur utvecklingen går.

Indikatorerna i miljöbokslut är både interna och externa. De interna följer kommunkoncernens miljöpåverkan, och de externa mäter miljöpåverkan från alla som bor och verkar i hela Gävle kommun.

Mål bedöms i grönt, gult och rött.

Grön Målet är nära att uppnås eller har uppnåtts.

Gul Arbete har påbörjats, ett fortsatt arbete krävs för att nå målet, men vi har kommit en bit på väg.

Röd Trenden går åt fel håll, det räcker inte med de insatser som hittills har genomförts för att vi ska uppnå målet i tid eller arbete har inte påbörjats.

3 Målanalys

Med uppföljning av indikatorer och åtgärder som genomförs som underlag kan vi se att mycket arbete är påbörjat men vi kan även se att vi har flera röda mål än förra året.

De här målen har gått från gult till rött:

- Gävle kommun är klimatneutral 2035
- Stärkt biologisk mångfald och fler värdefulla rekreationsområden
- Gävle kommun är anpassad till det förändrade klimatet och har minimerat risker för miljö och hälsa.

De flesta mål är oförändrade vilket både kan tolkas bra och dåligt. Det är bra att de mål som är gröna fortsätter vara det, men de mål som är gula och röda behöver prioriteras ytterligare. Idag är fem mål gröna, år 2025 ska alla 34 mål ha den färgen.

Det krävs ett mer sammanhållet, systematiskt arbete för att få framdrift.

Det gäller frågor som ökat hållbart resande, vattenförsörjningen, klimatanpassning, hur Gävle kommun ska bli mer självförsörjande, hur staden byggs mer hållbart och sist, men inte minst beteendefrågan.

Det som behövs är mer medvetna hållbara val, både på arbetsplatser och i hemmen. Vad finns för underlag för den bedömningen? Det är de indikatorer som följs i miljöbokslutet som visar om beteendet förändras, till exempel cykling, kollektivt resande, behövs förstärkt kommunikationsarbete, ökad samverkan och ökad medvetenhet att individuella val gör skillnad.

Målområde	Antal mål	Grön status	Gul status	Röd status
				
Klimatneutral kommun 2035	14	3 (4)	6 (6)	5 (4)
Robusta ekosystem	5	0 (0)	1 (3)	4 (2)
Ren och giffri vardag	15	2 (2)	8 (8)	5 (5)
Sammanställning:	34 mål	5 mål (6)	15 mål (15)	14 mål (11)

Bild: Sammanfattning mål och status för respektive målområde. Mål inom parentes är från 2021.

4 Klimatneutral kommun 2035

Målområdet omfattar transporter, energi, byggande och konsumtion.

Det har skett två förflyttningar av målen inom målområdet Klimatneutral kommun. Det gäller målen: "Gävle kommun är klimatneutral 2035"., från gult till rött och "Koldioxidutsläppen från flygresor för Gävle kommuns anställda ska minska med 30 % under perioden 2018-2025" från grönt till gult. Övriga mål är oförändrade.

Det genomförs otroligt mycket bra åtgärder inom målområdet. Målen för fjärrvärme, fjärrkyla och el har lyckats bra tack vare Gävle Energis arbete med omställning till förnybar energi. Transportmålen utgör en stor del av koldioxidutsläppen och där krävs mer insatser, samt när det gäller byggnation och konsumtion av produkter och tjänster. Att integrera hållbarhet i portföljstyrningen blir ett viktigt verktyg att styra vårt samhällsbyggande i en hållbar riktning och minska utsläppen från byggsektor och transporter.

Det som krävs nu är att ännu mer gå från ord till handling i klimatomställningen av Gävle kommun. Där är handlingskompetens och beteendeförändring viktiga delar. De indikatorer som följs i miljöbokslutet som visar om beteendet förändras, till exempel cykling, kollektivt resande, körda mil och återvinning behöver mer fokus. Det genom förstärkt kommunikationsarbete, ökad samverkan och ökad medvetenhet att individuella val gör skillnad. Den fysiska miljön i Gävle måste signalera vilket beteende som är norm och därför behöver infrastruktur för hållbart resande prioriteras och göras mer synlig för våra medborgare.

4.1 Gävle kommun är klimatneutral 2035.

Målanalys

Målet bedöms som rött.

År 2021 bedömdes målet som gult.

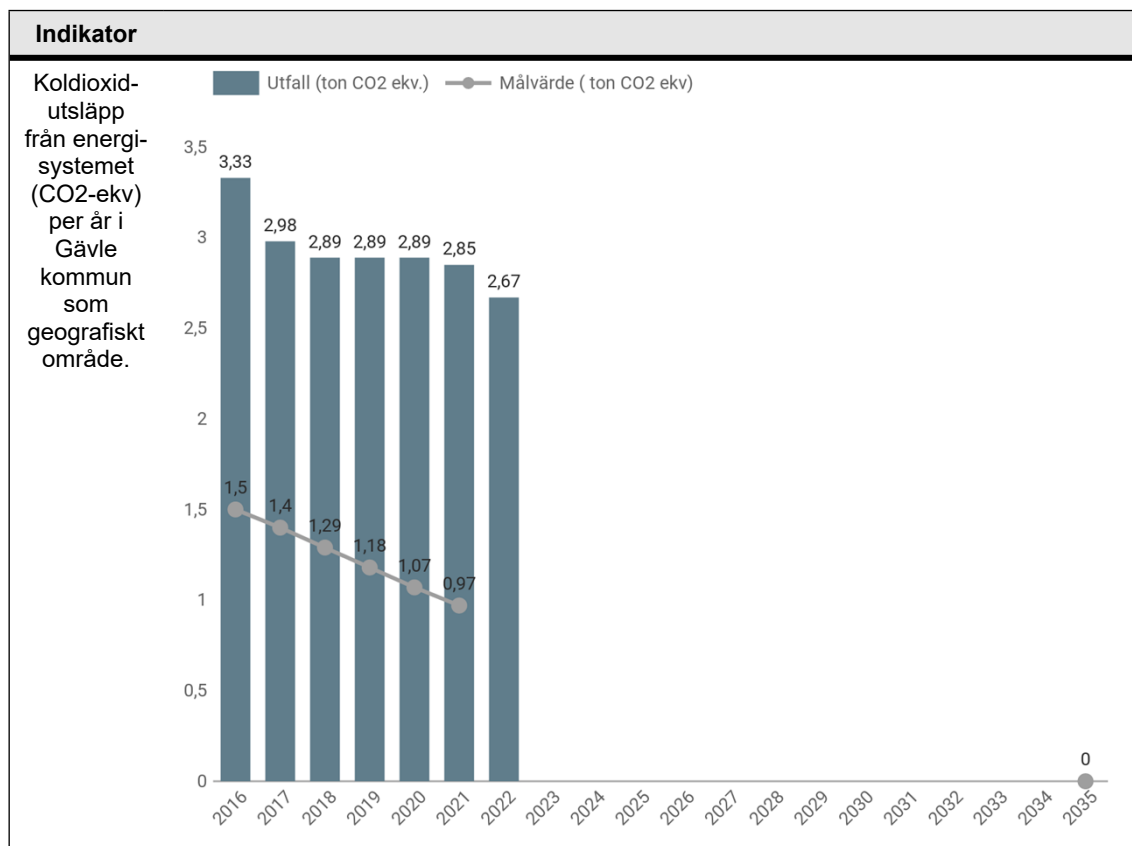
Gävle kommun har skrivit klimatkontrakt med Viable cities där det gemensamma målåret för att kommunen ska bli klimatneutral är 2030, vilket innebär att målåret har förflyttats, därför bedöms målet rött för 2022. Målen för fjärrvärme, fjärrkyla och el är gröna tack vare omställning till förnybar energi. Trots detta är transportområdet och de konsumtionsbaserade utsläppen fortsatt stora och bedöms röda. Därför bedöms målet vara rött.

Totala territoriella CO₂-utsläpp per invånare i Gävle som geografiskt område har sjunkit, men ligger fortfarande på en hög nivå. Konsumtionsbaserade utsläpp går ej att mäta och ingår ej i indikatorn.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Hittills största investeringsstödet i Sverige - Gävle Energi har påbörjat fjärrvärmeledning mellan Gävle och Sandviken, som fått det hittills största investeringsstödet i Sverige från Klimatklivet, Naturvårdverkets satsning på projekt som minskar utsläpp av koldioxid och andra gaser som påverkar klimatet.
- 100 klimatneutrala städer 2030 - Gävle är en av sju svenska städer som valdes ut till EU:s storsatsning på 100 klimatneutrala städer 2030, Net zero cities.
- En första klimatberäkning har genomförts för förbundet Gästrikre Återvinnare och för sektorerna finns en första uppskattning av koldioxidutsläpp utifrån ekonomisystemet.
- Gävle Hamns klimatarbete - framtidssäkring av infrastruktur, utveckling av hamnen som nod för förnybar energi, utveckling av hamngemensamma processer samt hamnens omvandling med avseende på affär och uppdrag.
- Uppstart av flera åtgärder i Klimatfärdplanen, som till exempel kollektivtrafikstrategi, arbete med forskning kring CCS/koldioxidlagring, nätverk med företag, Gävle Hamns arbete med energioptimerat hamnkluster, hållbart byggande i våra fastighetsbolag.
- Arbete med handlingskompetens och beteendeförändring i flera verksamheter, som till exempel miljöpedagogerna i Gästrikre Återvinnare, samt Utbildning Gävles systematiska arbete med barn och elevers lärande för en hållbar utveckling.
- Leasar alla datorer - Gävle kommuns leasar i princip alla datorer och när datorerna lämnas tillbaka återanvänds 93 % av enheterna, resterande 7 % återvinns. Det innebar en besparing på 290 ton CO₂-ekvivalenter år 2022.

4.2 Kollektivtrafikens marknadsandel i Gävle kommuns geografiska område skall fördubblas till 2030 jämfört med 2010, i förhållande till annat motoriserat resande.

Målanalys

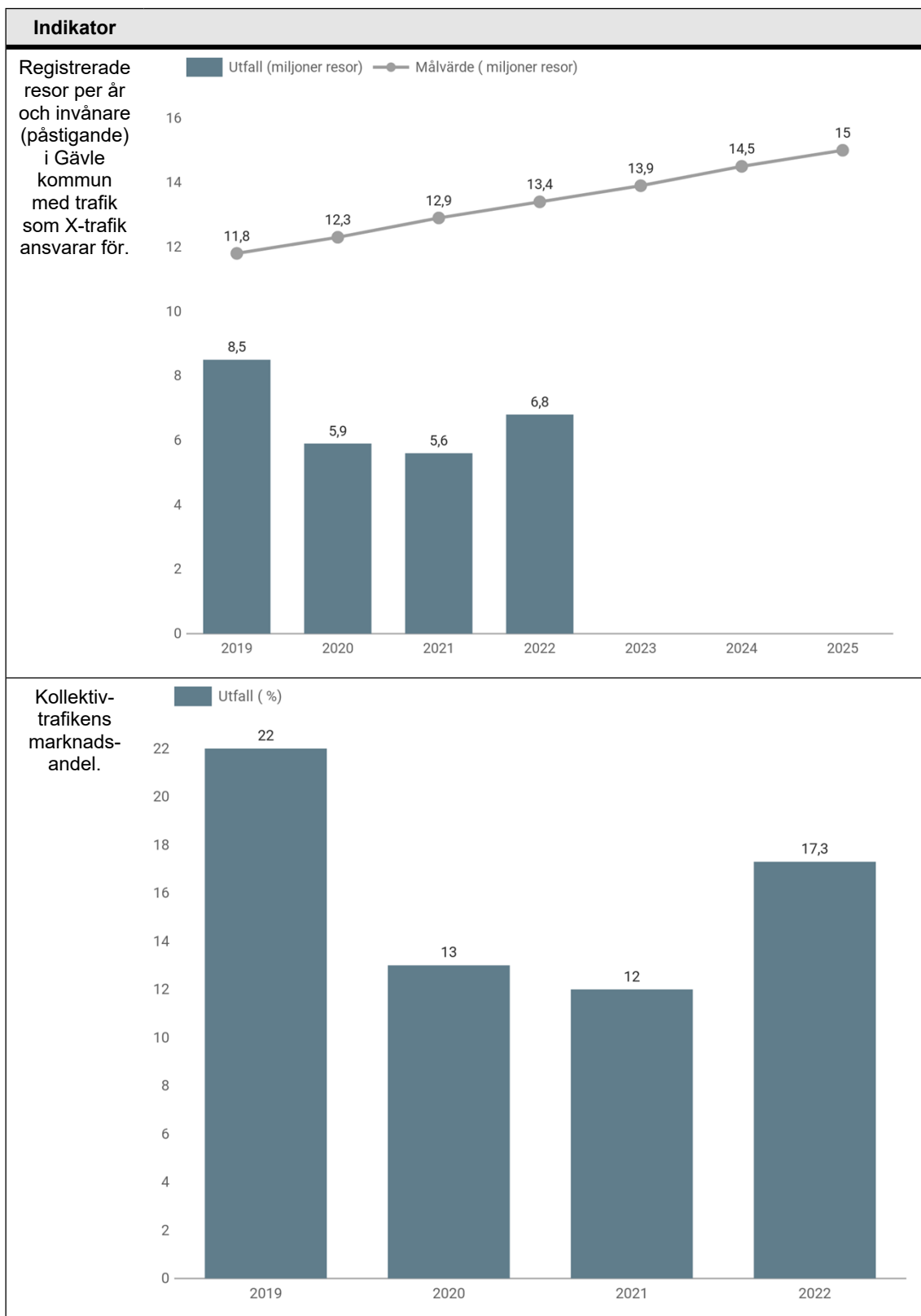
Målet bedöms som rätt eftersom mycket arbete kvarstår för att målet ska uppnås.

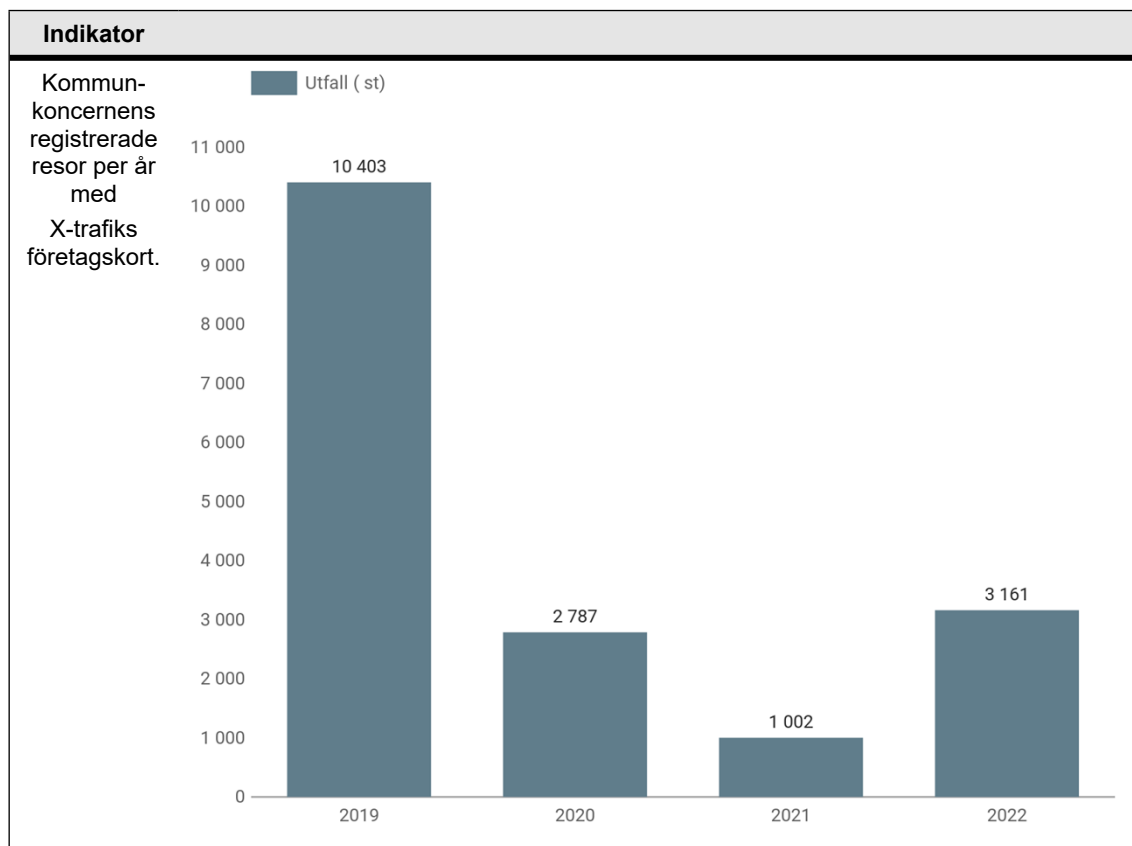
Målet bedömdes rätt 2021.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Förstudier hållplats Valbo centrum och Solängsskolan, Byggnation av hållplats Solängsskolan
- Mobilitetshubbar
- Påbörjat kollektivtrafikstrategi
- Prova på cyklar - Livsmiljö har erbjudit att prova på cyklar samt cykelutbildning för personal hos Valfärd.
- Informerar om hållbart resande - Utbildning Gävle informerar om hållbart resande i skolor och förskolor.
- Skyltar/reseinformation/tidtabeller - Gavlegårdarna skyltar/reseinformation/tidtabeller för kollektivtrafik för boende.

4.3 Cykeltrafikens andel i Gävle kommuns geografiska område ska öka med 100 % fram till 2025, jämfört med 2012.

Målanalys

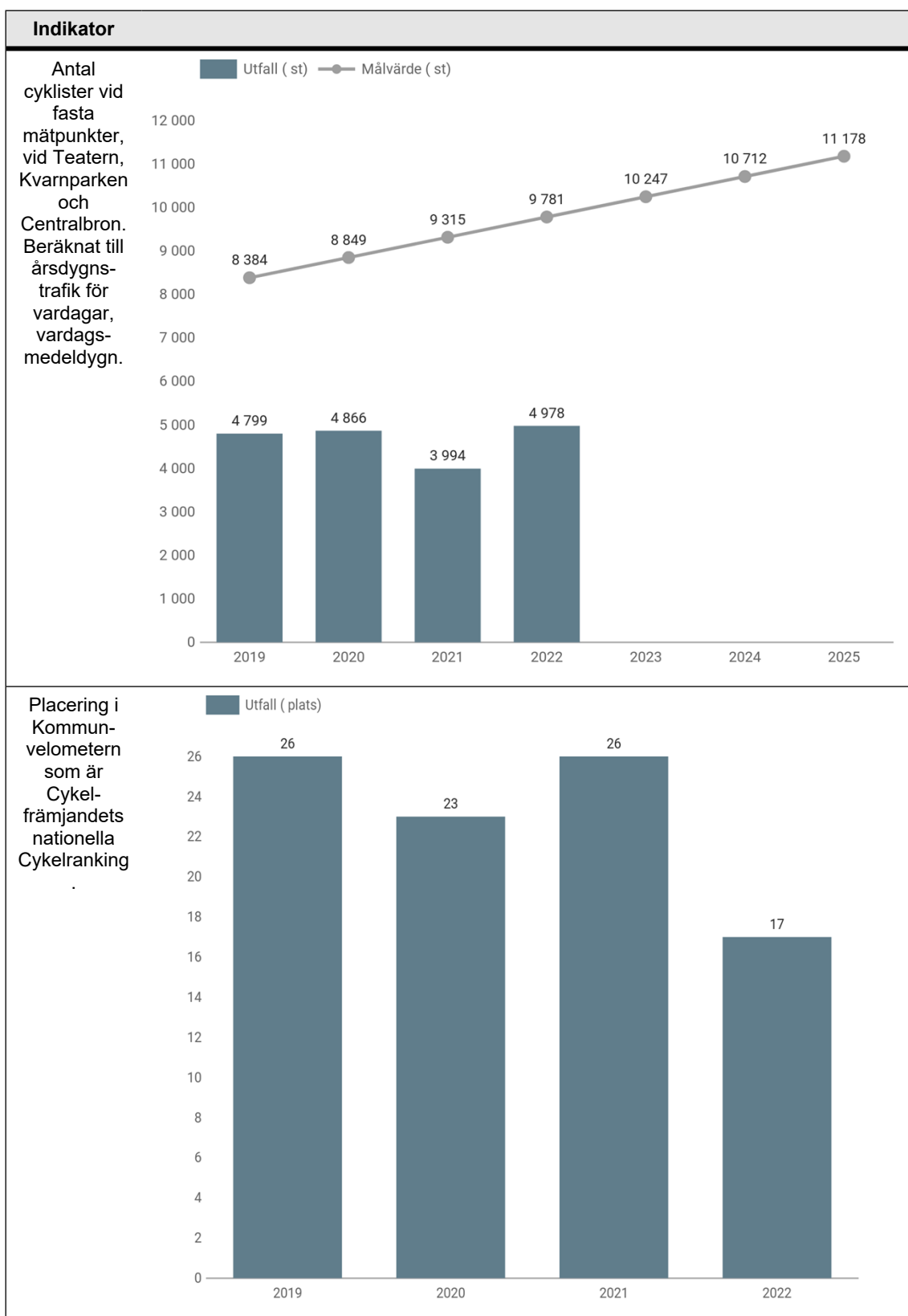
Målet bedöms som rätt.

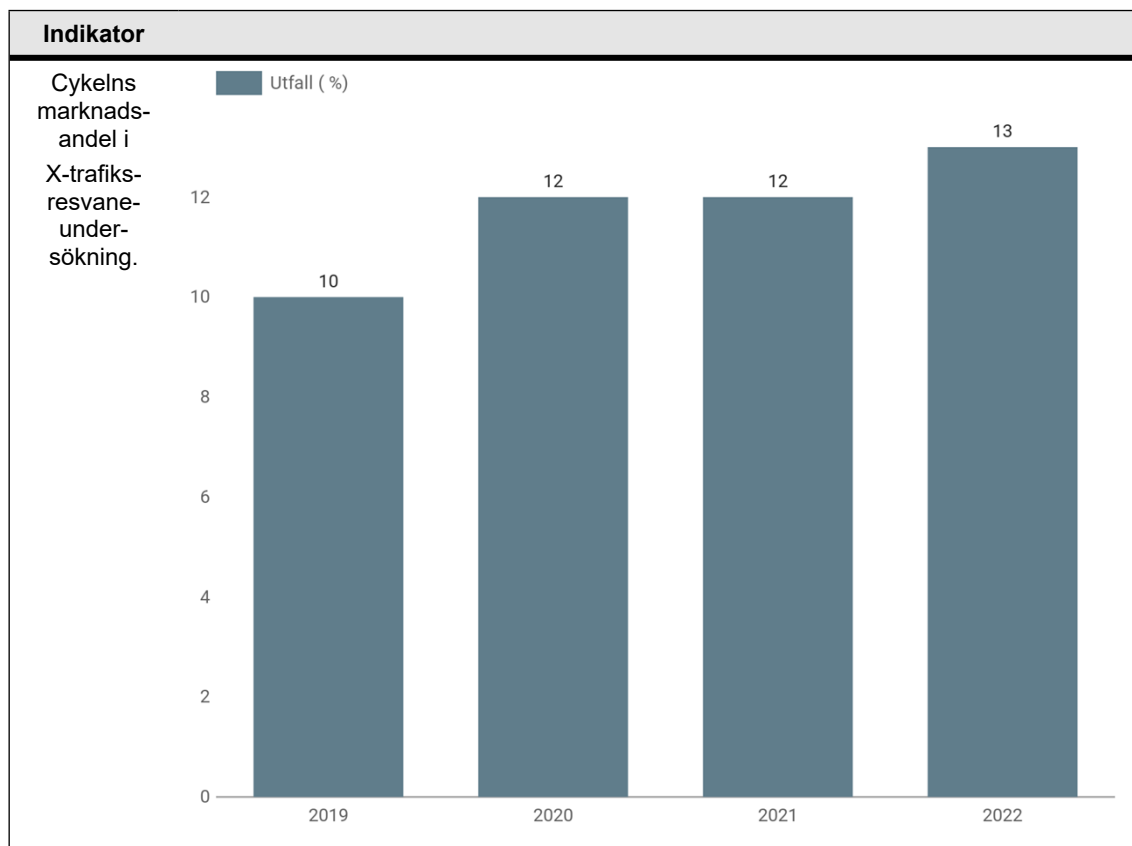
År 2021 bedömdes målet som rätt.

Många åtgärder genomförs men det är långt kvar för att nå målet.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Arbete med gång- och cykelvägar på många olika platser/sträckor i Gävle kommun, till exempel Hemlingby, Harskär, Norra Åbyggeby,
- Mobility management-åtgärder kopplat till gång- och cykelväg Hemlingby.
- Test cykelfartsgata Kyrkogatan.
- Mobilitetshubbar - Genom mobilitetshubbar, antingen i hela eller delar av ett garage, så skapas ytor som är optimerade för hållbara mobilitets- och delningstjänster. Exempel kan vara integrerade cykelparkeringar med servicestation där pumpning och laddning av elcykel är möjlig, digital informationstavla med realtid för kollektivtrafik, gångtider, riktningar eller utrymmen för varuutlämningsboxar.
- Utåtriktade evenemang - Stortorget Mobilitetsveckan och Cykelevent Hemstas företagare.
- Förmånscykel till tillsvidare anställda - Gävle kommun erbjuder förmånscykel inom kommunens sektorer (bolag sköter det själva) för att främja smart, miljövänligt resande och en hälsosam livsstil. Sedan starten år 2019 fram till och med år 2022 är det 1 326 medarbetare som nyttjat erbjudandet.

4.4 Gävle kommunkoncern ska skapa förutsättningar som bidrar till att de resor och transporter som sker inom Gävles kommuns geografiska område ska vara fossilfria år 2030.

Målanalys

Målet bedöms som gult.

År 2021 bedömdes målet som gult.

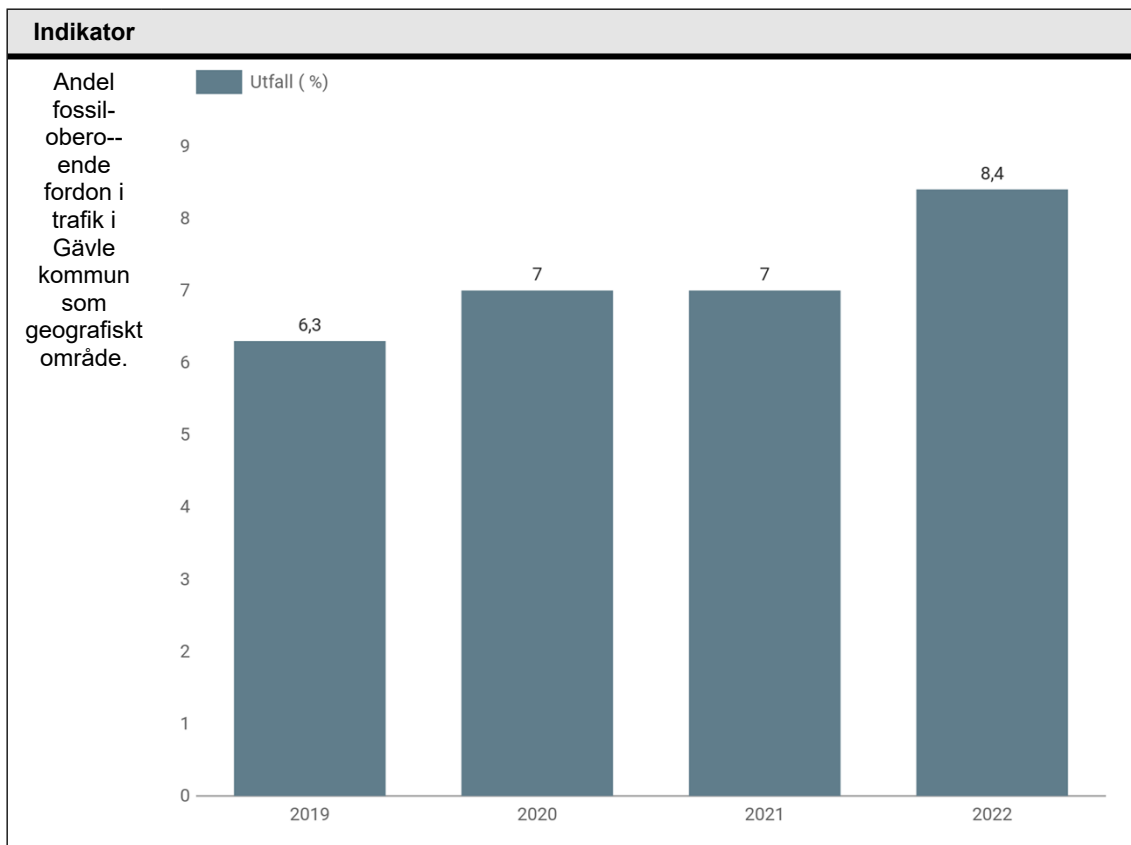
Gävle kommunkoncern fortsätter arbeta med att skapa förutsättningar för att resor och transporter ska vara fossilfria år 2030. Gävle är som andra kommuner beroende av den nationella styrningen för att nå målet.

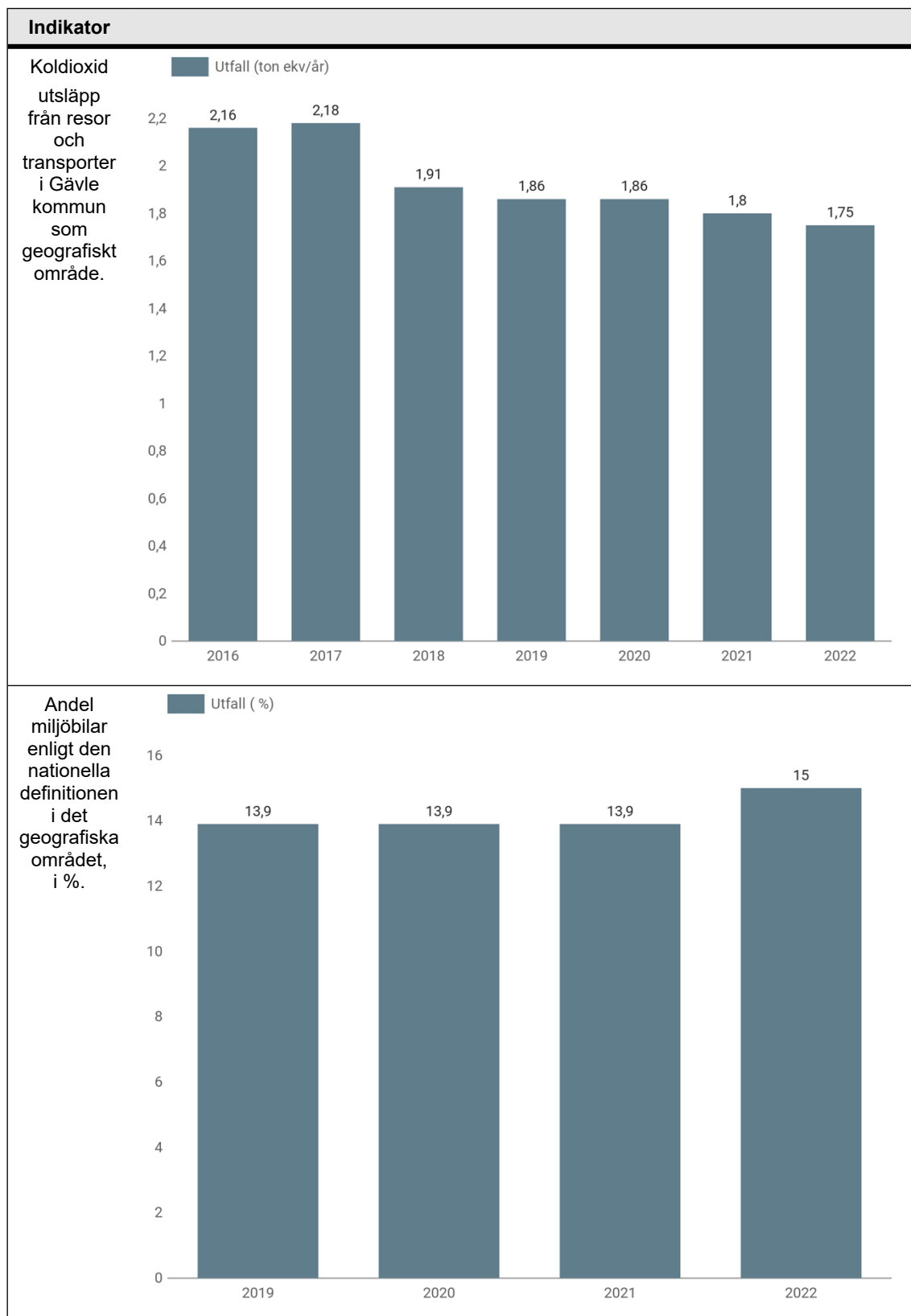
Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

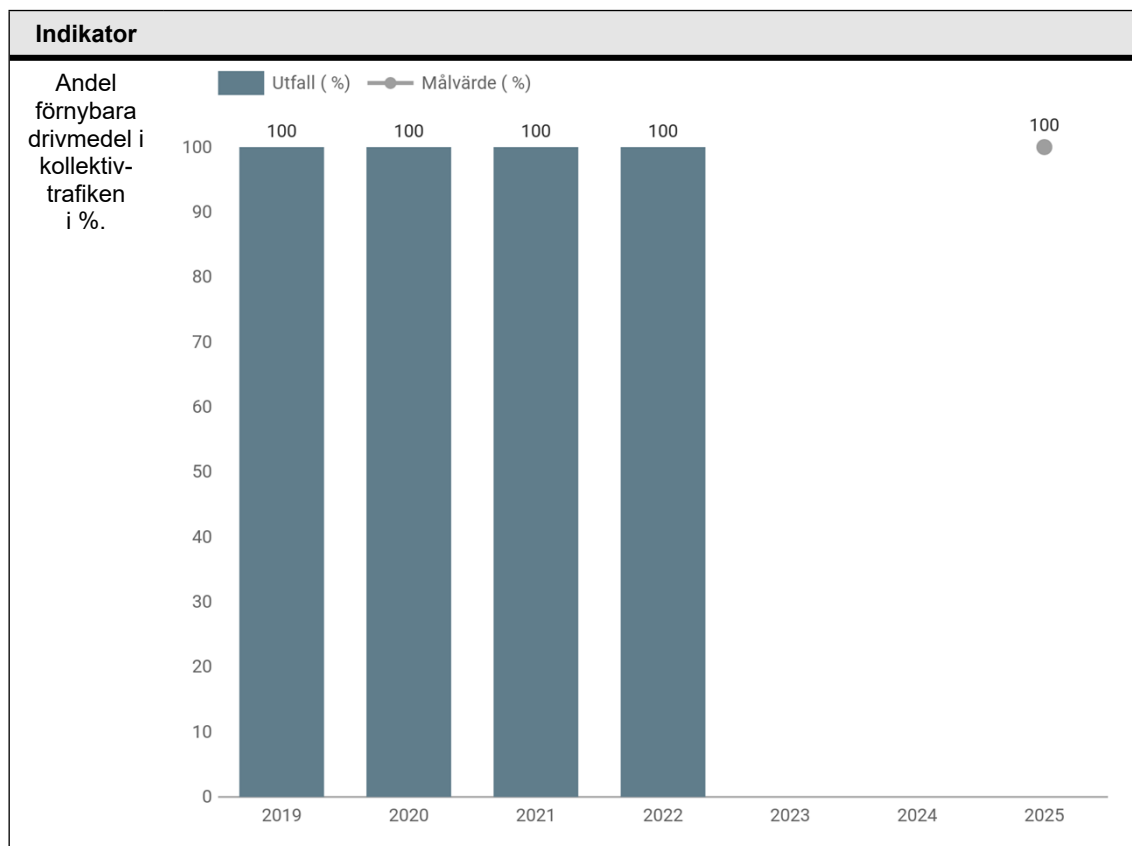
- Samverkan för minskad användning av fossila bränslen - Gävle Energi ska genom samverkan med andra aktörer minska användandet av fossila bränslen till förmån för förnybara energikällor.
- Riktlinjer för laddinfrastruktur i Gävle kommun - antogs i Kommunfullmäktige.
- Laddplats vid Gävle Bro för tunga fordon planeras.
- Fossilfri fordonsgas - Avsiktsförklaring färdig gällande Ersbo etapp 4 och byggande av fossilfri fordonsgas.
- The Great Electric Day - Gävle kommun ordnade en elfordonsdag på Stortorget i maj för att uppmärksamma omställningen av fordonsflottan mot ökad elektrifiering.
- Planering för fler laddplatser - Gavlegårdarna har samverkat för att skapa fler

laddplatser i Gävle. Planering pågår för start våren 2023, bland annat på Andersbergs centrum och Urbergsterrassen.

- Laddstolpar för publik på Gasklockorna är på plats.
- Hållbarhetsundersökning bland Gavlegårdarnas hyresgäster - För att minska miljöpåverkan från Gavlegårdarnas hyresgästers transporter har en hållbarhetsundersökning genomförts.

4.5 Gävle kommunkoncerns drivmedelsförbrukning inklusive upphandlingar där transporter ingår ska vara 100 % fossilfria 2025. Här ingår personbilar, lätta lastbilar, inklusive arbetsmaskiner, tunga fordon.

Målanalys

Målet bedöms som gult.

År 2021 bedömdes målet som gult.

Gävle Drift & Service har uppdraget att tillhandahålla fordon för flera av kommunens verksamheter. Inom denna fordonscentralisering ingår förutom Gävle-koncernen kommunens sektorer, Gävle Energi och Gävle Hamn.

Alla Gävle kommuns 621 fordon kan nu tankas på förnybara drivmedel som el, biogas, HVO100 eller etanol. Flertalet bolag och förbund tankar i princip 100 % förnybart. Dessvärre har sektorerna en hemläxa att göra. Där tankas inte fullt ut med förnybara drivmedel, 2022 tankades 55 % förnybara drivmedel vilket är en försämring jämfört med året innan. Det är främst diesel som tankas i stället för HVO100 men även bensin i stället för biogas.

Åtgärder som leder till att medarbetare som tankar fordonen tar ansvar och gör aktiva val att tanka förnybart när de tankar krävs för att nå målet 100 % förnybart drivmedel 2025.

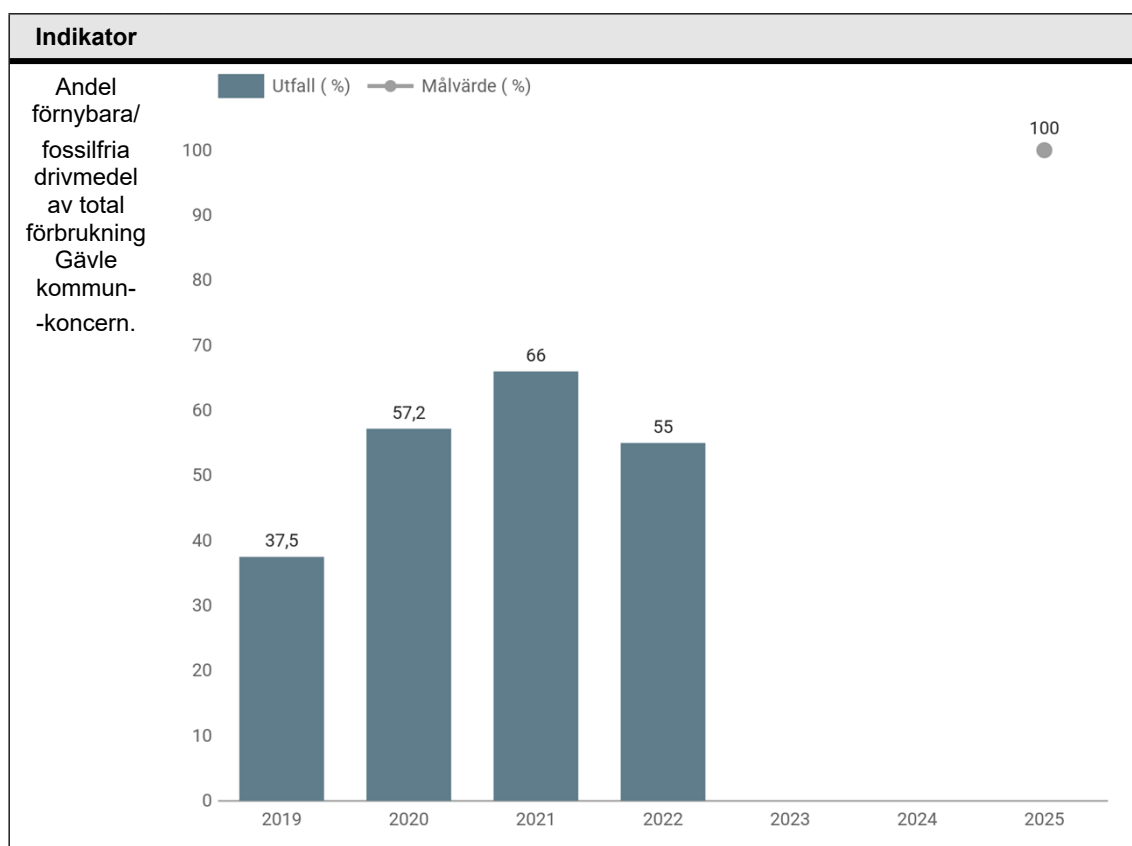
Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Säkerställa tankning av förnybara drivmedel - För att säkerställa att Gävle kommuns fordon tankas med förnybara drivmedel kommer varje fordon ha ett unikt

drivmedelskort.

- Utveckling digitalisering av drivmedelsstatistik i ärendesystem Zenit, vilket möjliggör uppföljning med fortsatt fokus på att våra verksamheter tankar rätt.
- Utsläpp från Gävle Hamn AB´s egen drivmedels- och energiförbrukning har minskat med närmare 90 % de senaste fem åren, mycket tack vare att bogserbåtarna har konverterats till HVO-drift.
- Övergång till HVO100 i tyngre arbetsmaskiner inom Gavlefastigheter. Övergång till batteridrivna snöslungor, ogräsborste, motorsågar, häcksaxar och grästrimmers inom Gavlefastigheter för att påbörja en omställning till 100% eldrift. Inköp elmopeder inom Gavlefastigheter.
- 10 stycken elbilsplatser på P-hus Oxen.
- Övergång till HVO i lätta lastbilar och traktorer inom Gavlegårdarna.
- Ställa krav på fossilfria drivmedel i upphandlingar - Gävle Energis krav bidrog till att reservkraftsdieselaggregaten på Johannes har bytts från diesel till HVO.
- Gavlegårdarna, Gävle Hamn, Gavlefastigheter, Gävle Parkeringservice, Gävle Energi, Gästrike Återvinnare har alla övergått till fossilfira drivmedel sedan flera år tillbaka. Hos Gävle Energi lyfter de fram att utfallet är bra tack vare att medarbetarna som tankar fordonen tar stort ansvar och gör aktiva val när de tankar.
- I samband med att äldre fordon och maskiner ska bytas ut arbetar Livsmiljö för att ersätta dessa med elfordon eller andra miljövänliga alternativ. I Hemlingby har bland annat en mindre el-bil köpts in och ersatt ett äldre fordon.

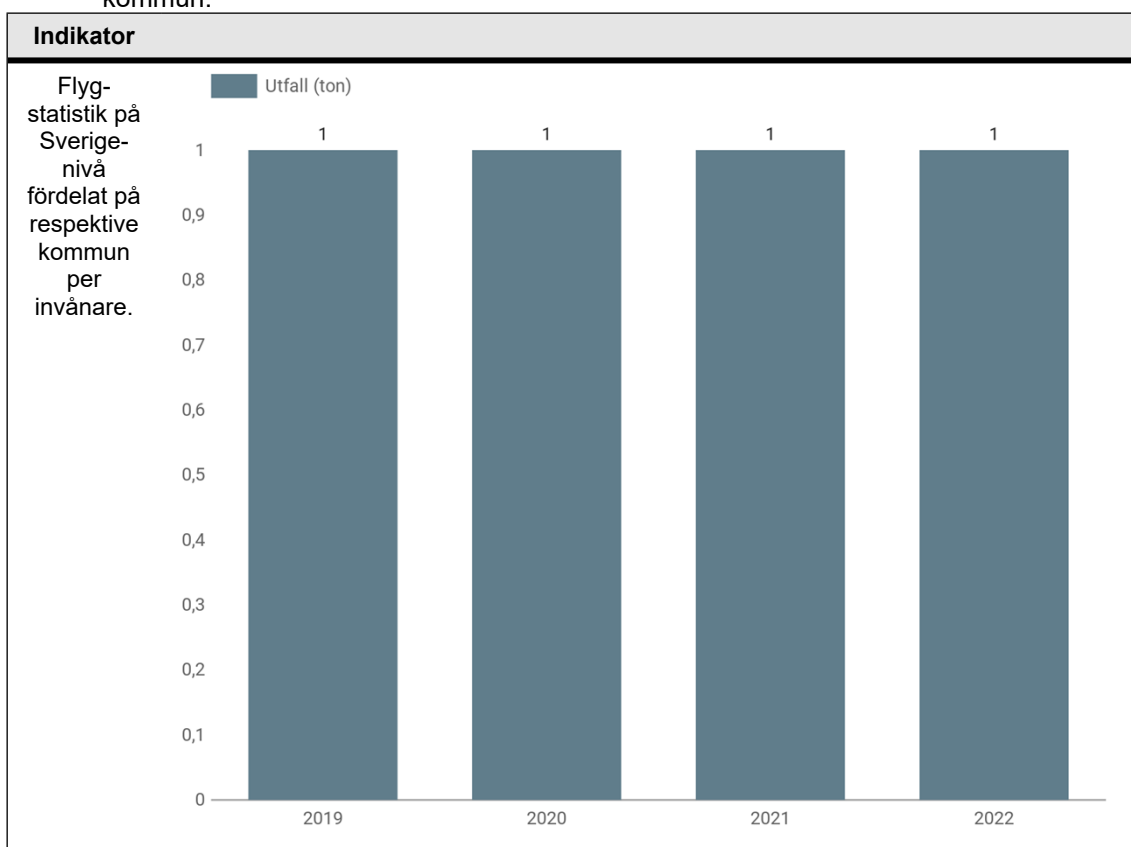
4.6 Gävle kommunkoncern ska skapa förutsättningar som bidrar till att invånarnas och näringslivets koldioxidutsläpp från flygresor minskar med 30 % till 2030.

Målet bedöms som rött.

År 2021 bedömdes målet som rött.

- Arbete med att starta upp aktiviteter och kommunikation för medborgare och näringsliv.
- Tjänst finansierad med externa medel genom Viable cities med inriktning på medborgare och näringsliv och att engagera dessa i deras klimatavtryck har fortsatt under 2022.
- Livsmiljö har fortsatt sitt arbete med att informera och kommunicera om natur och friluftsliv i Gävle kommun, vilket bidrar att fler kan hitta ut till flera utflyktsmål i Gävle kommun.

4.7 Koldioxidutsläppen från flygresor för Gävle kommuns anställda ska minska med 30 % under perioden 2018-2025.

Målanalys

Målet bedöms som gult.

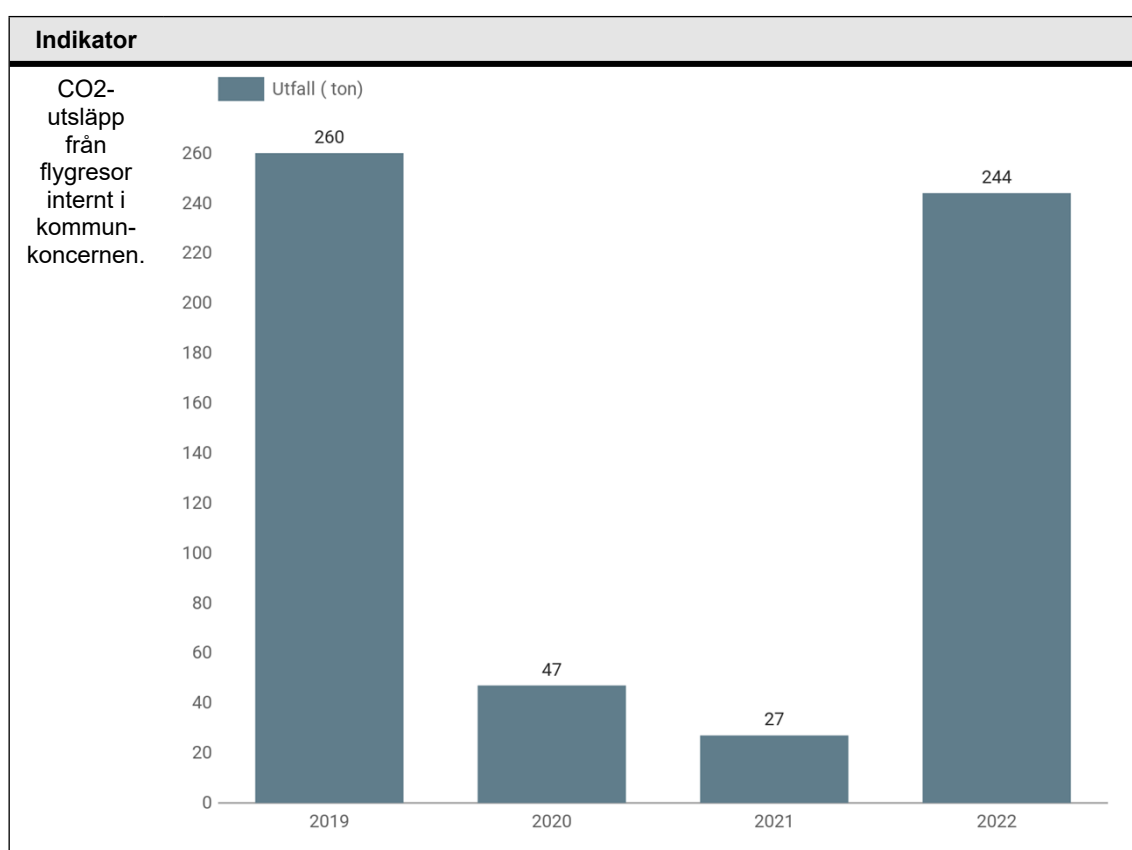
År 2021 bedömdes målet som grönt.

Under pandemin gick flygresandet ner drastiskt och av den anledningen blev målet

grönmarkerat. Nu när pandemin är över har det interna flygresandet ökat markant. Målet är nu gulmarkerat för att lyfta att det är lätt att falla in i gamla mönster och att det behövs fortsatt arbete att minska de interna flygresorna för att nå målet.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Uppföljning av resor -Gävle Energi följer upp flygresorna och har fortsatt få flygresor även efter pandemin. Användandet av digitala möten har utvecklats och ersatt vissa fysiska möten även under 2022.
- Gröna resor - Utbildning Gävle arbetar för att internationella utbyten främst sker med gröna resor.

4.8 Näringslivets och invånarnas energianvändning i fastigheter och anläggningar ska vara fossilfri år 2030.

Målanalys

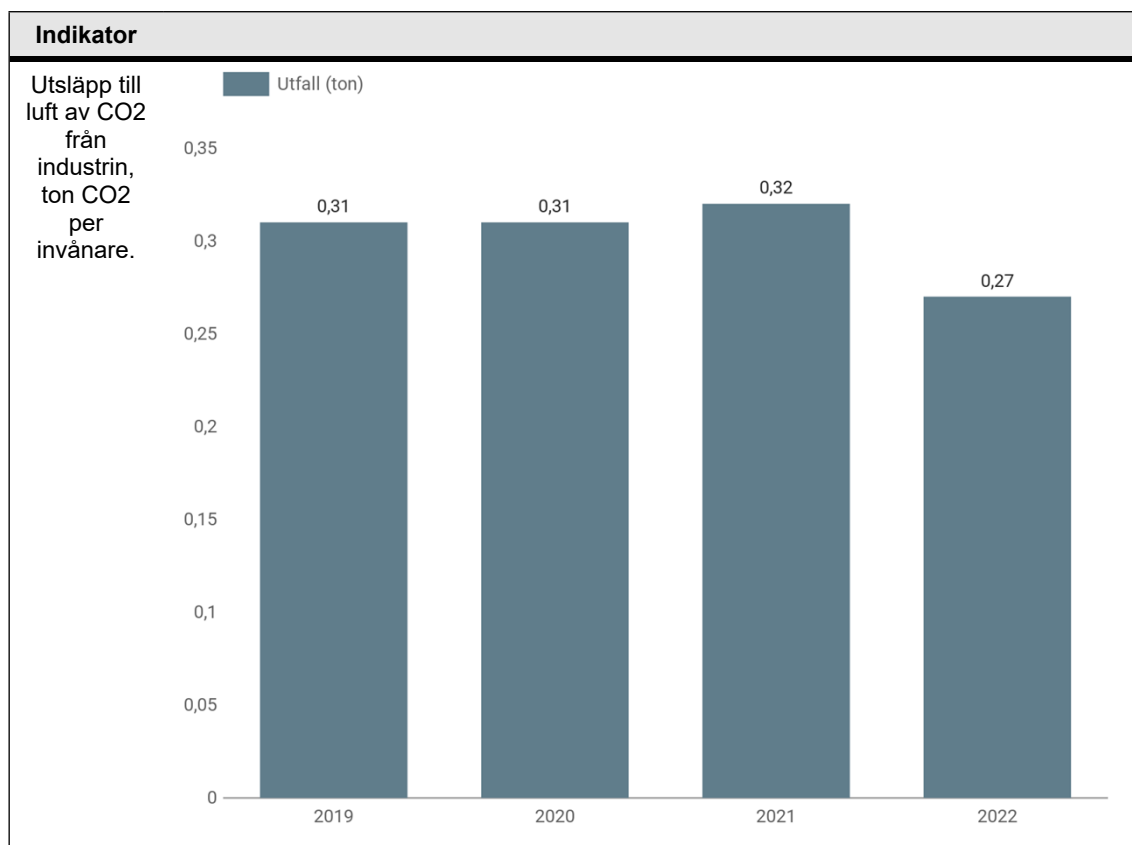
Målet bedöms som grönt.

År 2021 bedömdes målet som grönt.

Målet bedöms som grönt eftersom målet har goda förutsättningar att uppnås. Arbetet med att ställa om till förnybar energi har pågått under en längre tid inom energisektorn i Gävle kommun och den el och värme som säljs av Gävle Energi är 100 % förnybar. Gävle kommun har skapat förutsättningar för att näringsliv och invånare i Gävle kommun har tillgång till fossilfri energi.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Skapa förutsättningar för näringsliv och invånare - Genom Gävle kommuns bolag Gävle Energi, Gavlefastigheter och Gavlegårdarna skapas förutsättningar att ha tillgång till fossilfri energi. Exempel är fortsatta leveranser av resurseffektiv och fossilfri el och fjärrvärme från Gävle Energi och att den fjärrvärme som används i Gavlegårdarnas bostäder är fossilfri.
- Mångmiljonstöd för mellanlagring av biogen koldioxid - Gävle Energi och Gävle Hamn beviljades stöd från Energimyndigheten 2021. Under 2022 genomfördes en förstudie som utrett möjligheterna att fånga in, transportera och mellanlagra biogen koldioxid från den lokala industrin.
- Produktion och distribution av vätgas i hamnen - Arbetet med ansökan om verksamhetstillstånd för produktion och distribution av vätgas i hamnen pågår sedan 2021.
- Gatubelysning utbytt till led -belysning - Gävle Energi tillsammans med Gävle kommun har tagit fram en plan för att sänka förbrukningen på gatubelysningen genom att byta till LED-belysning. Hittills har totalt 400 armaturer bytts ut vilket innebär en uppskattad minskad förbrukning på 153 600 kWh per år.
- Elektrifieringspilot i anslutning till hamnområdet - Energimyndigheten har bifallit en så kallad elektrifieringspilot i anslutning till hamnområdet. Den omfattar etablering av tre laddningsplatser för lastbilar under 2023. Projektet genomförs i samverkan mellan Gävle Hamn AB och Gävle Energi AB.
- Förstärkning av elnätet i Gävle Hamn - Med stöd av Klimatklivet har Gävle Hamn AB genomfört omfattande åtgärder för att förstärka elnätet så att Yilport kan konvertera bulkhamnens kranar till el.
- Installation för elanslutning av fartyg i Gävle Hamn - både vid energikajen och Bolidens sligkaj färdigställdes under hösten. Även dessa projekt har beviljats delfinansiering av Klimatklivet.

4.9 Energianvändningen i Gävle kommunkoncerns fastigheter med lokaler och bostäder ska vara 30 % effektivare till år 2030 jämfört med 2009.

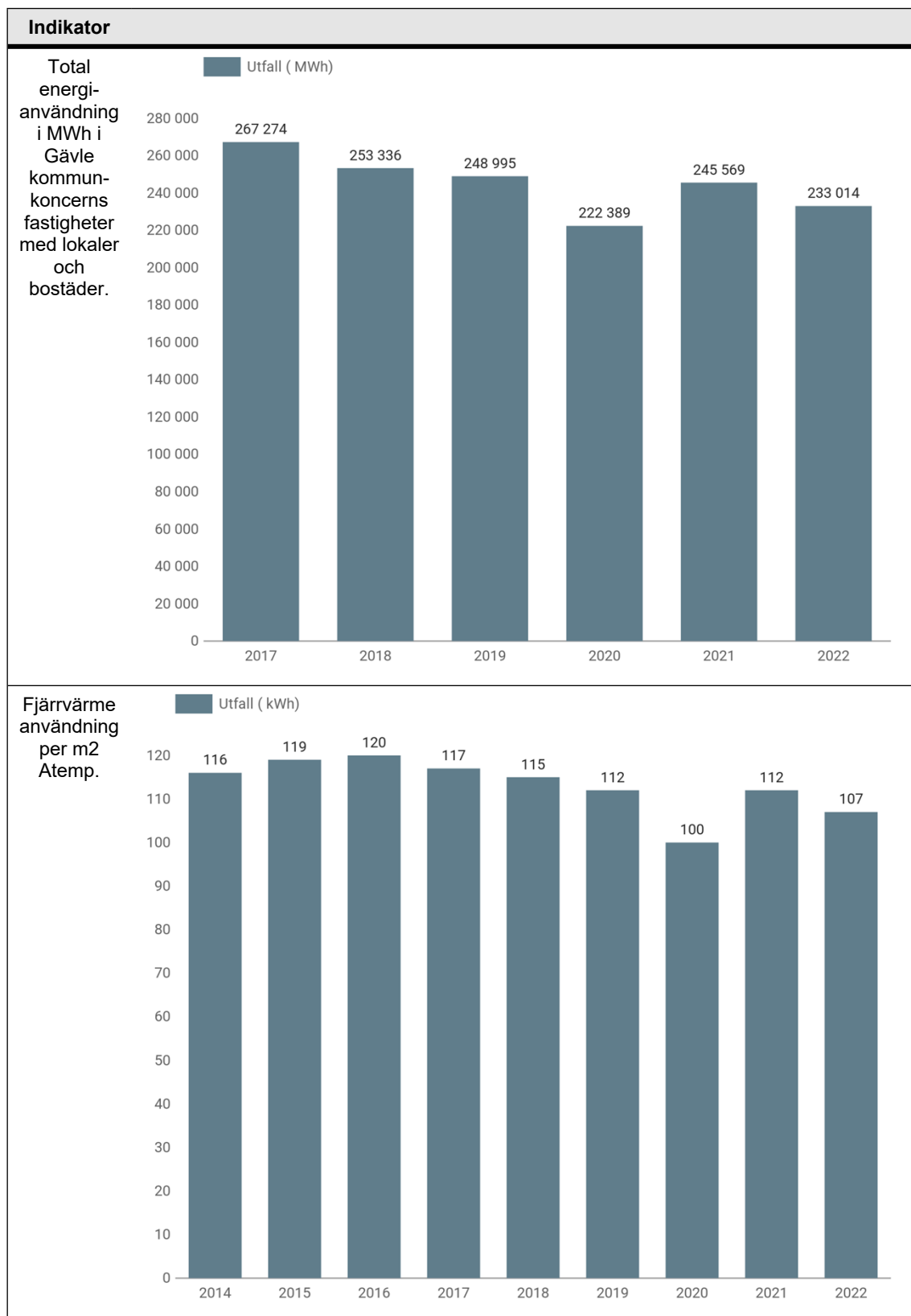
Målanalys

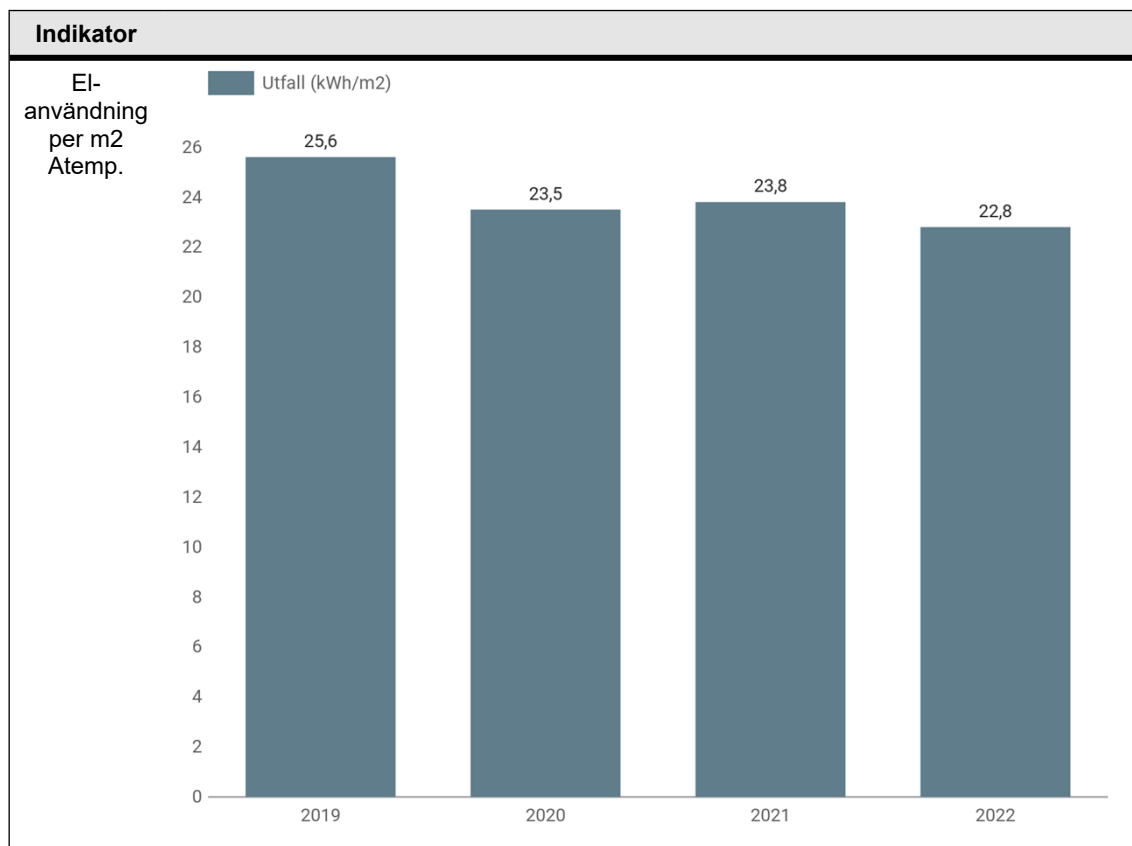
Målet bedöms som grönt.

År 2021 bedömdes målet som grönt.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Revidering av Gävle kommuns Energiplan pågår - Gävle Energi leder arbetet och planen att antas under 2023.
- Resurseffektiv fjärrvärme - Gävle Energis arbete där cirka 50 procent baseras på spill/restvärme eller rökgaskondensering.
- Informationskampanj för minskat elanvändande under hösten 2022 - Gävle Energis kampanj har bidragit till att elanvändning i Gävle Energis elnät har minskat med cirka 18 procent.
- Fjärrkyla - Intresset för att ansluta till fjärrkyla ökar.
- Ny energiplan för Gavlefastigheter 2022 - Den nya interna energiplanen beskriver koncernens energistrategi och hur energimålen ska uppnås. Vid samtliga nybyggen och större ombyggnationer ställs skarpa energikrav.
- Byte till mer energieffektiv teknik för belysning och ventilation i flera av Gavlefastigheters fastigheter.
- Startat forum för samverkan med sektorer och dess verksamheter i Gavlefastigheters lokaler för att främja energieffektivisering och energieffektivt beteende.
- Fler energismarta kök i Gavlefastigheters lokaler.
- Energieffektivisera alla arenor - Kultur och Fritid arbetar löpande med att energieffektivisera alla arenor genom ett nära samarbete med Gavlefastigheter, bland annat styrning av ventilationsaggregat och värmesystem.
- Miljöronder och dialoger- Kultur och Fritid har under året haft information om miljöarbete i allmänhet och energibesparingar i synnerhet. på arbetsplatsträffar, dialog med nyttjanderättsföreningarna och gått miljöronder.
- Byte av belysning till LED-ljus, snålspolande kranar, duschar och toaletter är installerade på delar av Gasklocke-området.
- Fortsatt injustering och trimning - som bidrar till energieffektivisering i Gavlegårdarnas bostäder. De har tagit fram en "Topp-3" lista över objekt med onormalt hög förbrukning samt en åtgärdslista.
- Snålspolande duschhandtag ska användas vid Gavlegårdarnas ny- och ombyggnationer.
- Earth Hour - Gävle kommun medverkar årligen, Utbildning Gävle ligger i framkant.

4.10 Effektkapaciteten för produktion av förnybar el till Gävle Energis elnät ska byggas ut med 200 % till år 2035.

Målanalys

Målet bedöms som rätt.

År 2021 bedömdes målet som rätt.

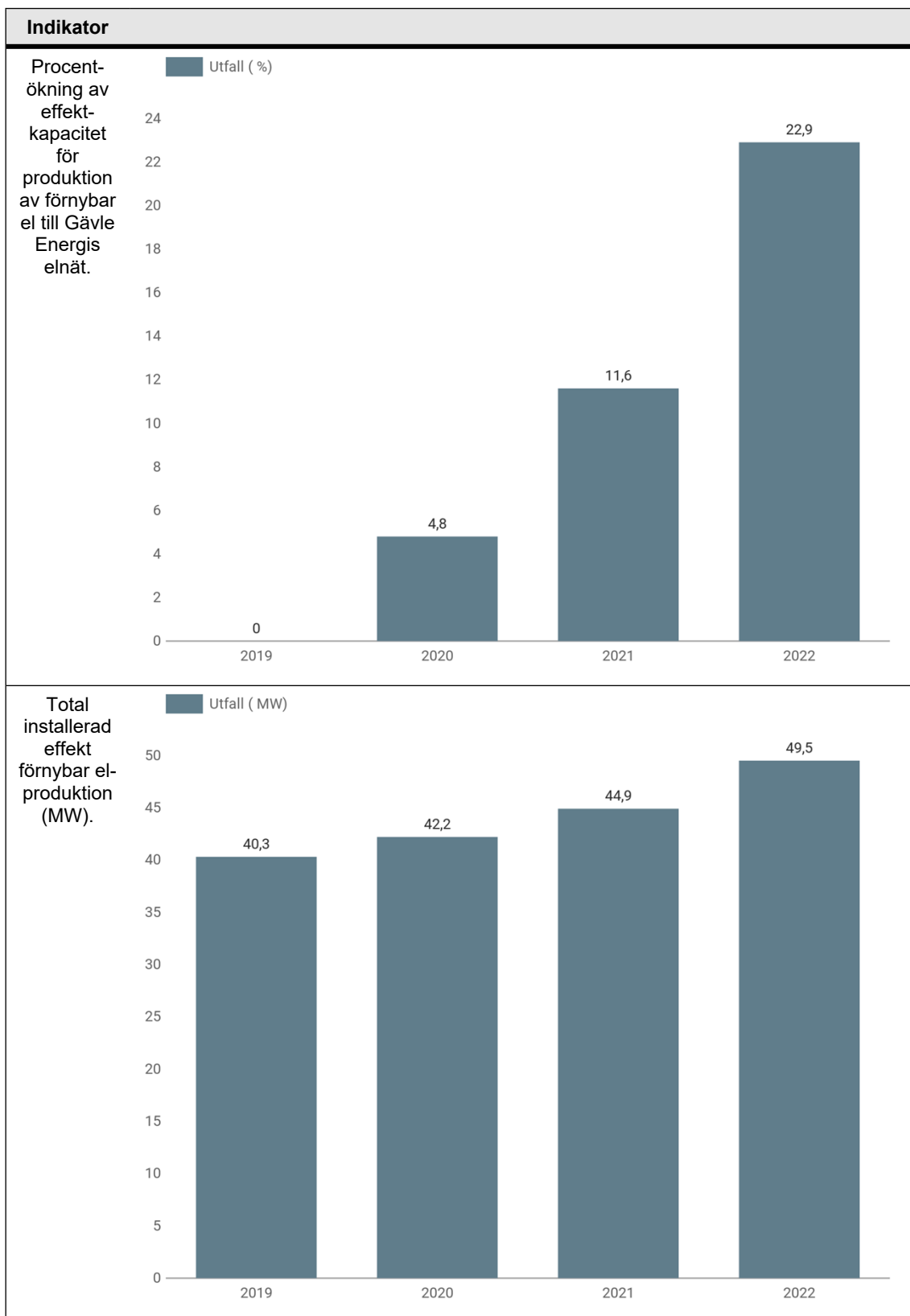
För att nå målet behöver kommunen skapa möjlighet för etableringar för fler förnybara energislag.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Undersöka behov hos nya kunder - Gävle Energi arbetar med att se över behovet av effekt hos nya kunder så att det ska räcka till alla.
- Utveckling uppdateras årligen - Gävle Energi samlar in data från bolagen.
- Solcellsanläggningar - Gavlegårdarna har påbörjat planeringen för att bygga tre solcellsanläggningar.

Åtgärder under målet "Av Gävle kommunkoncerns elanvändning ska minst 10 % produceras från solceller år 2035" bidrar också till målet.

4.11 Produktionen av lokalt producerad biogas för drivmedel har ökat med 35 % från 2020 till 2025.

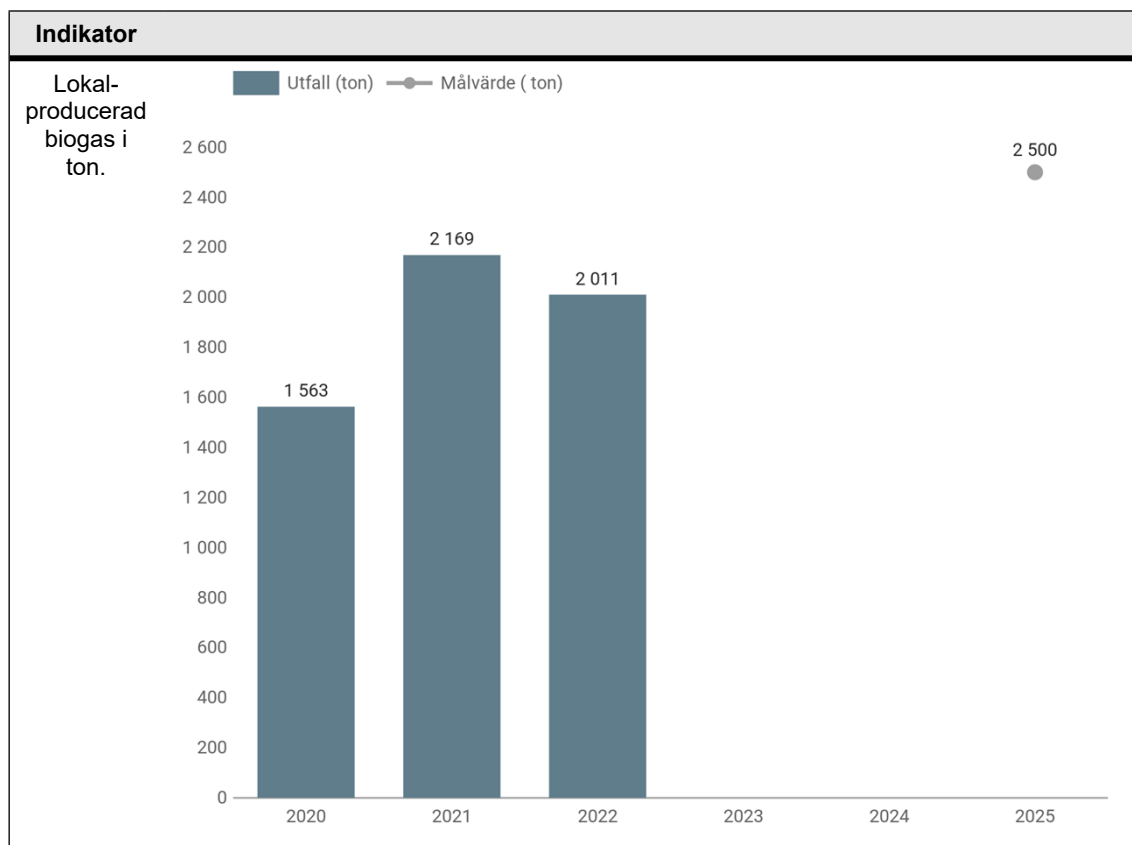

Målanalys

Målet bedöms som grönt.

År 2021 bedömdes målet som grönt.

Biogasen produceras lokalt av slam, matavfall och organiska restprodukter. Produktionen sker på Duvbackens reningsverk och på Forsbacka biogasanläggning. På Duvbacken tar man tillvara på slam från avloppsreningsverket. På biogasanläggningen i Forsbacka omvandlas regionens matavfall och trädgårdsavfall, fettslam och så kallad matslurry till biogas och biogödsel. Förutom produktion av biogas tas det även vara på näringsämnen som behövs för odling, såsom fosfor, som också det är en ändlig naturresurs.

4.12 Invånarnas och näringslivets konsumtion och energianvändning (både inom och utanför Sveriges gränser) ska vara resurseffektiv och klimatomhållbar.

Målanalys

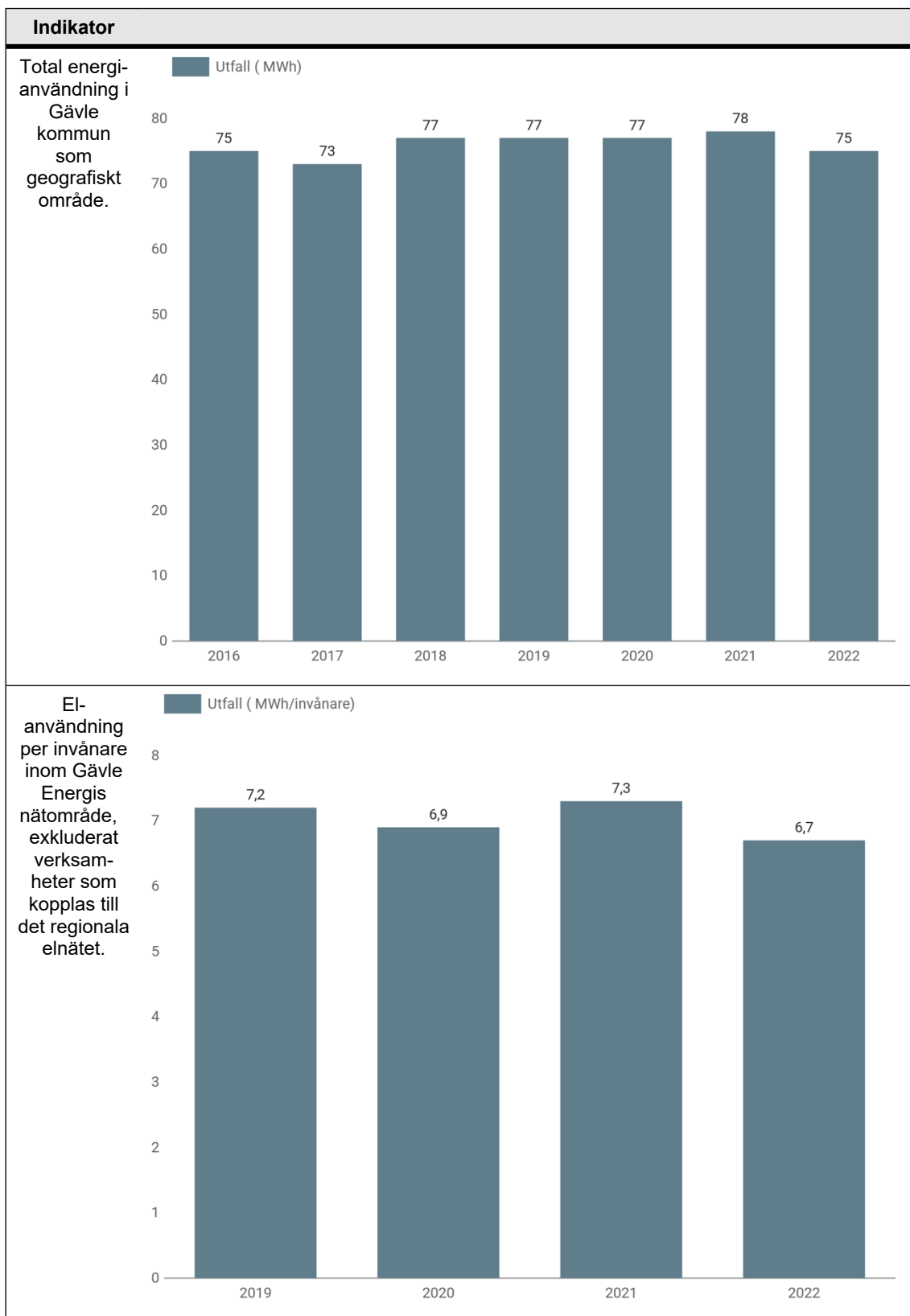
Målet bedöms som gult.

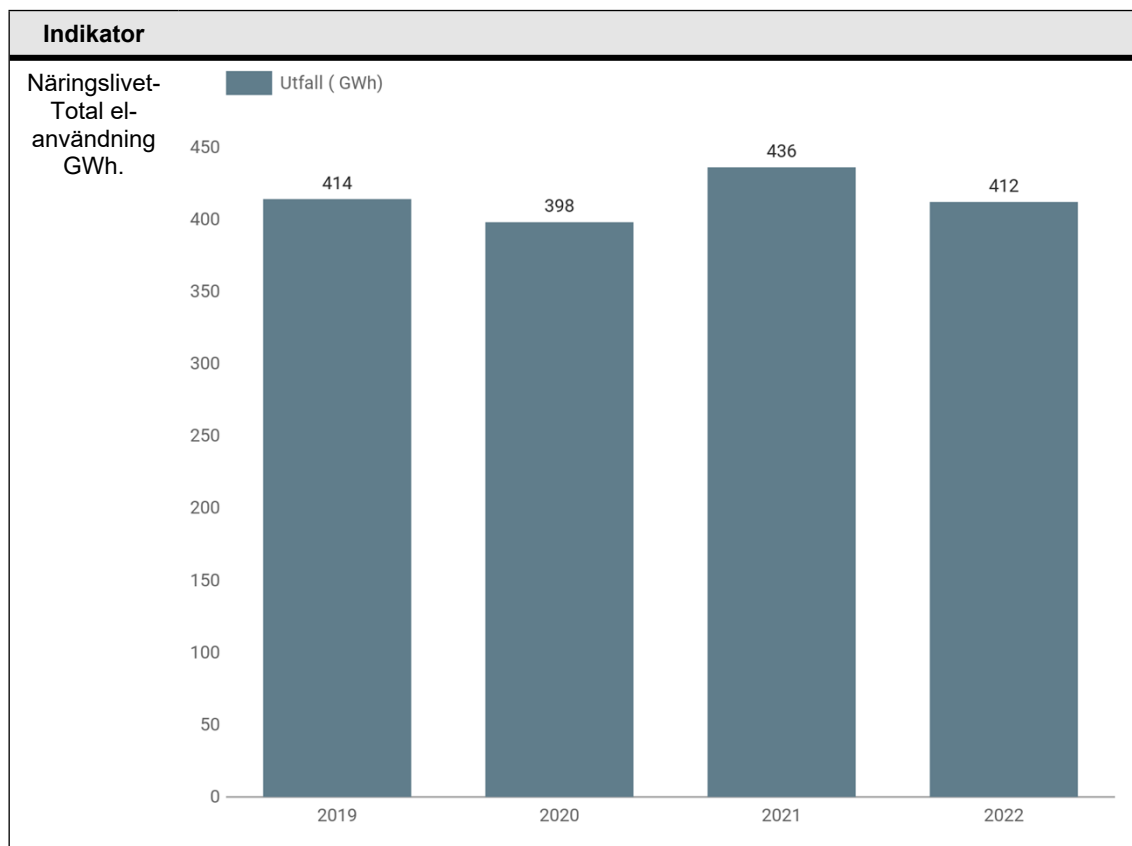
År 2021 bedömdes målet som gult.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Högt tryck på Energi -och Klimatrådgivning - Med anledning av ökade elpriser har Gävle kommuns energi-och klimatrådgivare fått arbeta m på högvarv. Han har genomfört drygt 140 energi-och klimatrådgivningar, kontinuerligt informerat om energieffektivisering i Gävle kommuns kommunikationskanaler, arrangerat webinarier, deltagit på mässor och varit aktuell i Gävles lokala tidningarna Arbetarbladet och Gefle Dagblad.
- Tjänst inom Gävle kommun tillsatts för att arbeta med näringslivssamverkan & medborgardialog - För externa medel från Viable cities har en tjänst tillsatts för att arbeta med näringslivssamverkan & medborgardialog som ska bidra till minskade koldioxidutsläpp.
- Hållbart företagande - Näringslivssamverkan mellan Gävle och Sandvikens kommun gällande Hållbart företagande har startat.
- Klimatavtal med näringslivet - Inom ramen för Viable Cities förbereder Gävle att starta ett lokalt klimatavtal med näringsliv, akademi och civilsamhällesaktörer.
- Ny teknik för batterilagring - Två pilotprojekt pågår inom Gävle Energi för att testa ny teknik kring batterilagring.
- Leverera batterilösningar till privatmarknaden - Gävle Energi ser över möjligheten att leverera batterilösningar till privatmarknaden i kombination med solceller och fordonsladdning.
- Testa olika sätt för hållbar konsumtion och energianvändning - Fortsatt samverkan i att lära och testa olika sätt för hållbar konsumtion och energianvändning inom Gävle kommun och och andra nätverk, bland annat genom Viable Cities och Gävle Innovation hub.
- Initiativ om klimatneutral VA-bransch - Gästrike Vatten har anslutit sig till Svenskt Vattens initiativ om klimatneutral VA-bransch. Initiativet handlar om en gemensam insats och riktning inom branschen. Målet är att den totala gemensamma klimatpåverkan från VA-organisationernas anläggningar ska vara netto-noll till 2030.
- Gävle kommuns interna Möbelpool - Fortsatt arbete. Tack vare återbruk har Gävle kommun sparat 16,9 miljoner kronor och släppt ut 343 ton mindre koldioxid mellan perioden maj 2020-2022
- Återbruk av byggmaterial - Pilotprojekt har inletts för ombyggnation av Vasaskolan och Polhemsskolan.
- En första klimatberäkning har genomförts för förbundet Gästrike återvinnare.
- Häst som redskap - Arbetsuppgifter som kan utföras med häst och redskap som tidigare har utförts med maskiner i Hemlingby friluftsområde har identifierats. Bland annat körs ved ut till rastplatser med hjälp av häst och vagn. Hästen har blivit mer synlig i området och kusken träffar många besökare och informerar och berättar om hästen Snärtens arbete i Hemlingby. Det är ett led för att öka hållbarhetsarbetet i området.
- Bibehållen Svanen certifiering - Gävle Konserthus och Gävle Symfoniorkester har under året fortsatt att arbeta för en bibehållen Svanen certifiering. Provspelningsprocesserna vid rekrytering av musiker har ytterligare digitaliserats under året för att minska resandet. Information om förmånsnytt har givits löpande vid arbetsplatsträffar för att bland annat minska bilåkandet till och från arbetet.

Även åtgärder som genomförs under andra mål i programmet bidrar till det här målet.

4.131 Gävle byggs och anläggs miljö- och klimatomässigt hållbart och det skapas förutsättningar för boende och verksamhetsutövare att leva miljömässigt hållbart.

Målanalys

Målet bedöms som gult eftersom arbete har påbörjats. Målet följs inte upp genom någon indikator i dagsläget. I stället beskrivs hur kommunen arbetar för att nå målet.

År 2021 bedömdes målet som gult.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Checklista för hållbar exploatering i tidiga skeden, inledande planeringsarbete kring riktlinjer för markanvisningar samt förstudie för en strategi för hållbar exploatering har påbörjats.
- Regionalt webinarium "Återbruk av byggmaterial" - genomförts av Gävle kommun har tillsammans med andra kommuner i länet.
- Pilotprojekt Återbruk av byggmaterial och rivningsavfall vid ombyggnation av Vasaskolan i lärande på Polhemsskolan" har påbörjats.
- Hack for Gävle inriktning transporter, Tolvfors återvinning av byggnader, helhetstänk smarta och hållbara städer.
- Miljöbyggnad Silver - Gavlegårdarna och Gavlefastigheter bygger enligt kriterier för Miljöbyggnad Silver vid nyproduktion.
- Fortsatt fokus på hållbarhet när Godisfabriken och Hemlingborg byggs.
- Ny affärsplan framtagen - Gavlegårdarna har tagit fram en affärsplan med stort fokus på att skapa förutsättningar för ett grönare Gävle och göra det lätt att leva hållbart.

- Effektivisering och driftoptimering av fastighetsbeståndet - i Gävlefastigheters befintliga fastigheter sker ett kontinuerligt och strukturerat arbete.
- Pilot för minskad klimatpåverkan i ett av Gävlefastigheters byggprojekt - som ett steg i arbetet mot målet om klimatneutral 2035.
- Definition och rutinbeskrivning som stöd för att få med avfallsperspektivet inom plan- och byggprocessen har tagits fram av Gästrikre återvinnare i samarbete med Livsmiljö.
- Leverans av förnybar el och värme- Gävle Energi levererar 100 % förnybar energi.
- Driftsäkert kommunikationsnät via GävleNet.
- Uppföljning av klimatutsläpp - Gävle Hamn AB har under 2022 lagt ytterligare fokus på att följa upp Gävle Hamn AB's klimatpåverkan i bolagets indirekta utsläpp utöver utsläpp från drivmedels- och energiförbrukning. Det vill säga har fokuserat på en tydligare redovisning av utsläppen inom hela hamnområdet samt på utsläpp kopplade till tillverkning av material (exempelvis betong) och från arbetsmaskiner/transporter vid verksamhetens infra- och underhållsprojekt.
- Interna krav - Gävle Hamn har utarbetat interna krav för att utsläppen vid infraprojekt ska sträva mot netto-noll, att avsteg ska motiveras samt att projektens utsläpp ska följas upp.
- Klimat- och hållbarhetsavdelning planeras i Kulturhus Agnes.

4.14 Av Gävle kommunkoncerns elanvändning ska minst 10 % produceras från solceller år 2035.

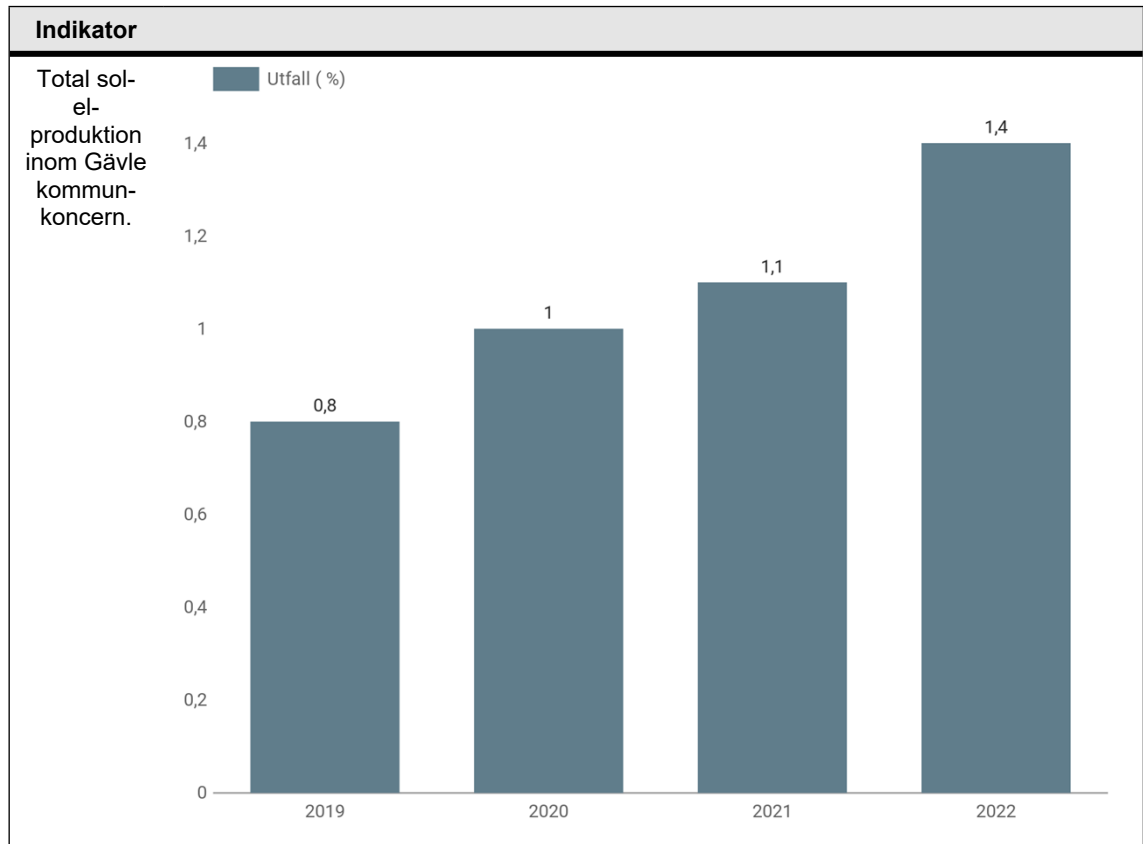
Målanalys

Målet bedöms som gult.

År 2021 bedömdes målet som gult.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Solcellsanläggningar på Bergy skola, Brynässkolans tak och Hemligborg - installerades av Gävlefastigheter och Gävle Energi under 2022. Flera anläggningar på gång men som ännu inte tagits i drift.
- Gemensam solcellspark - Gavlegårdarna och Gävle Energi har påbörjat diskussioner och förstudie om gemensamma projekt gällande solcellspark.
- Solcellsanläggningar för privatpersoner- Gävle Energi har installerat 31stycken nyckelfärdiga solcellsanläggningar under 2022.
- Flera förfrågningar om solcellsparker, batterilager och laddinfrastruktur - Förutom de solcellsanläggningar Gävle kommun installerar har intresset från privata aktörer ökat. Bland annat ett avtal som möjliggör mer plats till Gävle kraftvärme och ett föravtal med en solcellsaktör som möjliggör arrende för solcellsanläggning på området för Rörbergs före detta flygplats.
- Energiplan Gävle kommun och Riktlinjer för laddinfrastruktur - nya styrdokument som styr mot mer investeringar i solenergi.

5 Robusta ekosystem

Målanalys

Målområdet Robusta ekosystem omfattar ökad biologisk mångfald, utveckling och förstärkning av ekosystemtjänster, rekreation, rent vatten, ren mark samt klimatanpassning.

Det har skett två förflyttningar inom målområdet Robusta ekosystem och utvecklingen har gått bakåt. Det gäller målen: "Stärkt biologisk mångfald och fler värdefulla rekreationsområden" och "Gävle kommun är anpassad till det förändrade klimatet och har minimerat risker för miljö och hälsa".

Det genomförs otroligt mycket bra åtgärder inom målområdet Robusta ekosystem, men det krävs ett mer sammanhållet, systematiskt och långsiktigt arbete för att målen ska nås. En översyn av indikatorerna behövs för att främja detta mål och uppföljningen av vissa indikatorer behöver göras på en mer regelbunden basis, årligen.

5.1 Stärkt biologisk mångfald och fler värdefulla rekreatiomsområden.

Målanalys

Målet bedöms som rött.

År 2021 bedömdes målet som gult.

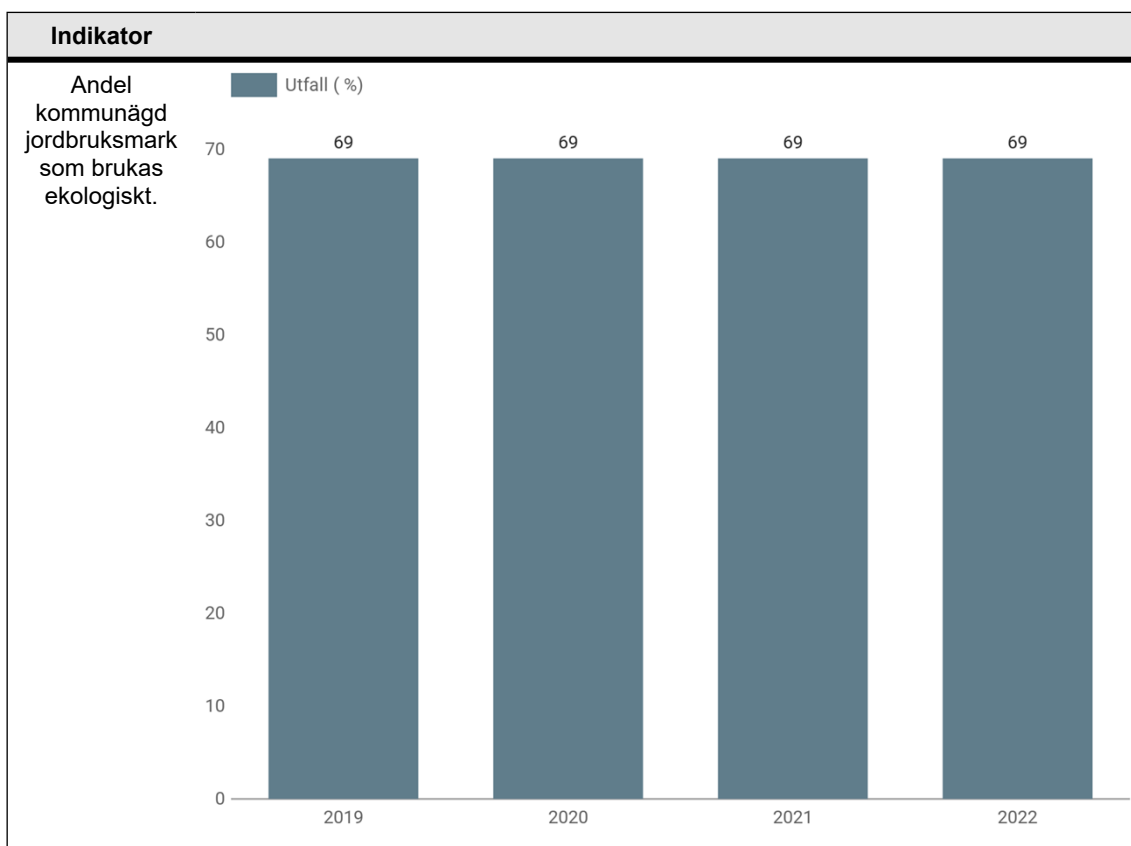
Ett systematiskt arbete kring biologisk mångfald som innefattar hela kommunkoncernen behöver initieras och påbörjas för att nå målet.

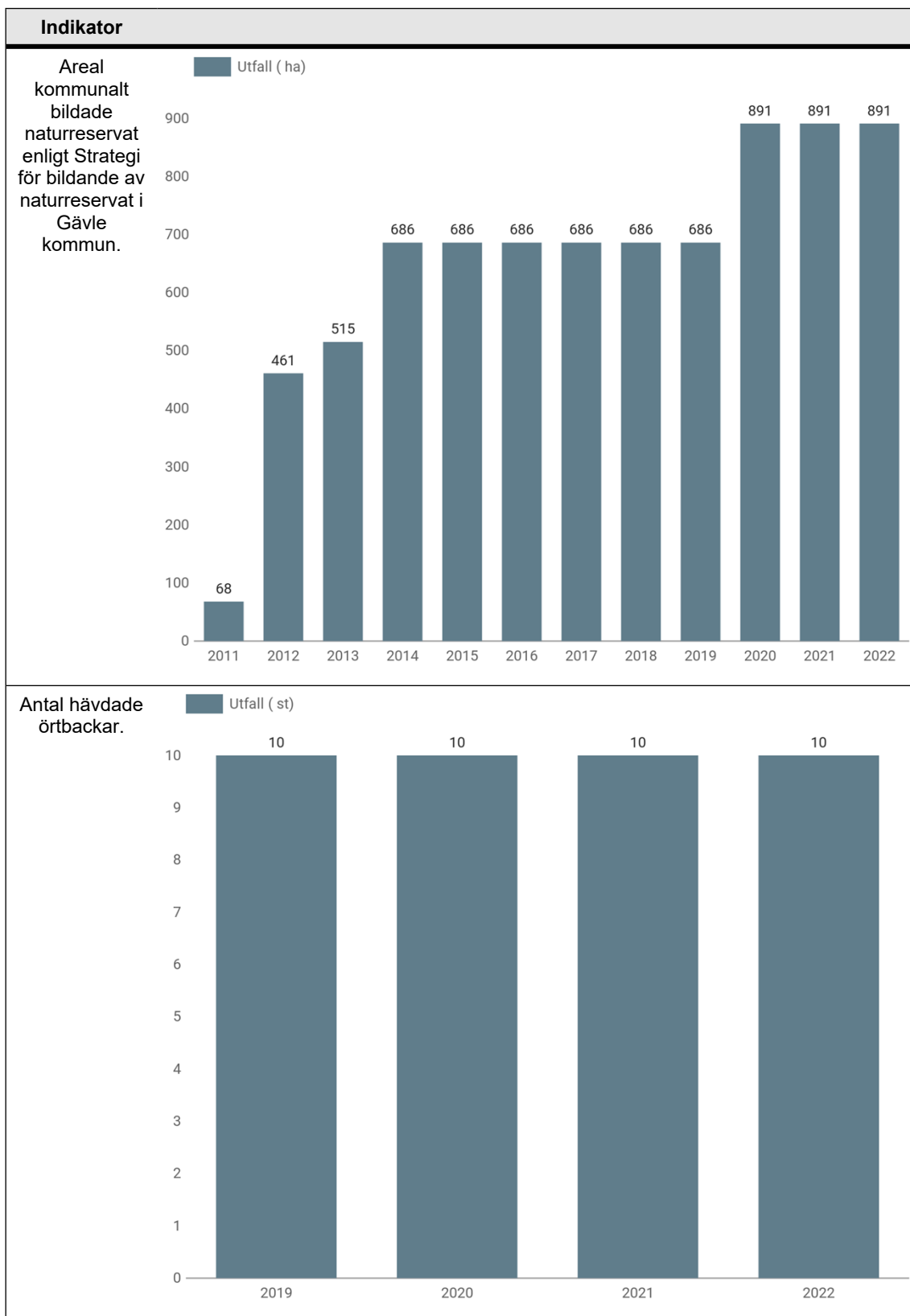
Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

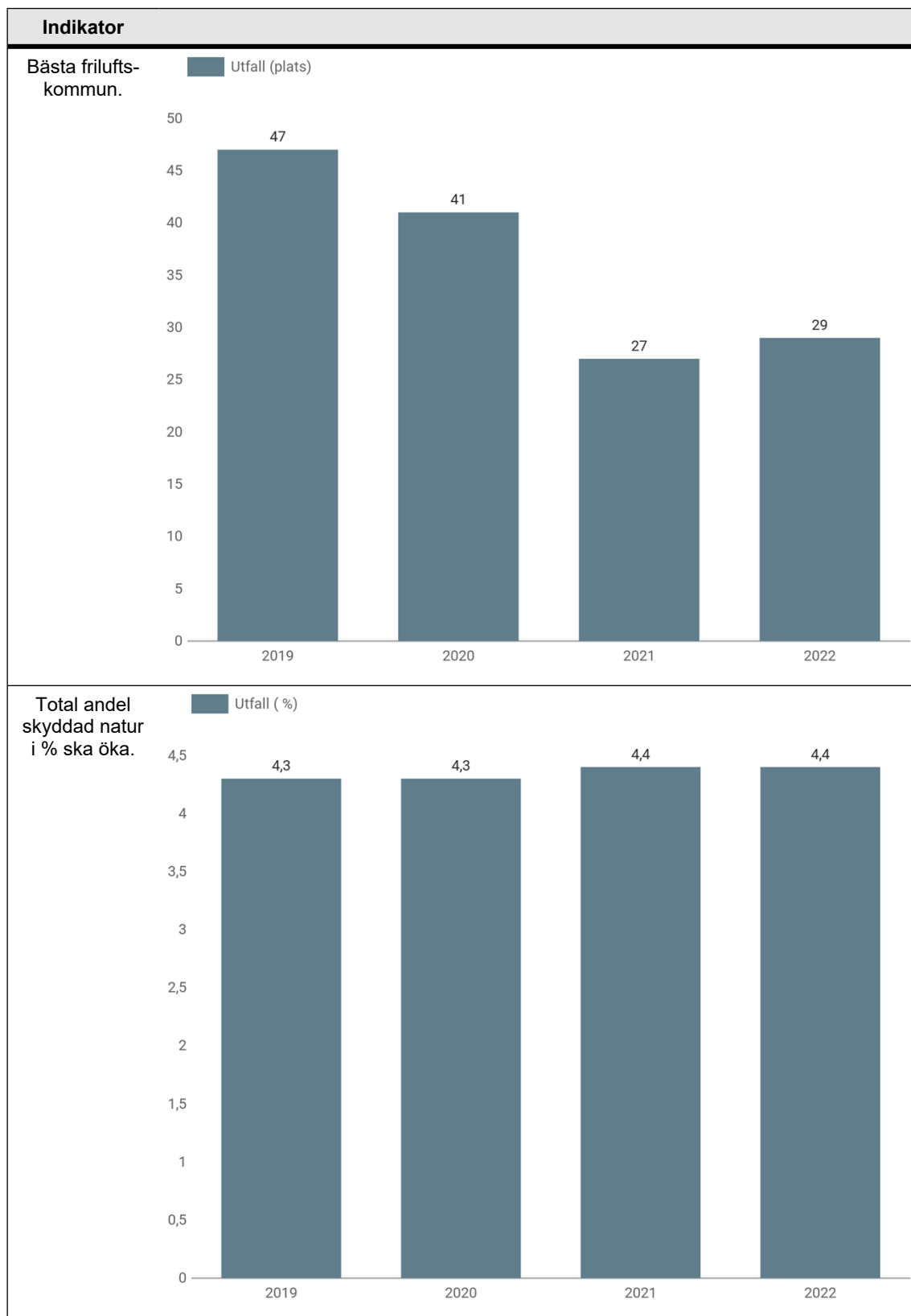
- Pollinerare - Gavlegårdarna har genomfört flera olika åtgärder under år 2022, bland annat fortsatt arbete med att öka biologisk mångfald via projekteringsansvisningar, t.ex. mera växtlighet som gynnar pollinerare samt insektshotell som placeras ut i bostadsområden.
- Växthus - I Södra Hemlingby byggs ett växthus för de som är odlingintresserade.
- Godisfabriken - Gavlegårdarna har ett fokus på hållbarhet när Godisfabriken byggs, bland annat höghus med träfasad och sedumtak med solceller. På balkongerna planteras träd som gör att även fasaderna ger ett grönt intryck och ett automatiskt bevattningssystem som samlar regnvatten i tankar i källaren som sedan vattnar växter på tak och balkonger.
- PM - Gavlefastigheter har tagit fram ett "PM Biologisk mångfald Gavlefastigheter" för att utreda hur bolagskoncernen kan utveckla arbetet med biologisk mångfald och ekosystemtjänster på fastigheterna. Den 23 januari 2023 kom slutversionen.
- Utbildning - Förvaltare, projektledare, tekniska specialister, lokalplanerare och de som planerar och arbetar med grönyteskötsel på Gavlefastigheter har utbildats i dessa frågor. Utbildningen har ökat kunskapen om vad som menas med biologisk mångfald och ekosystemtjänster och gett en samsyn i hur hanteringen av markanläggningar, projekt och skötselåtgärder kan ske för att bevara och utveckla den biologiska mångfalden.
- Invasiva arter - Gästrike återvinnare har haft information om att sortera avfall som består av invasiva arter på rätt sätt för att minska spridningen.
- Faunapassage - Gävle Energi planerar för en fiskvandringväg (faunapassage) vid Strömdalens vattenkraftverk.
- Kompetens - Länsstyrelsen har föreläst för Gävle Energis styrelse för att öka kompetensen kring vikten av biologisk mångfald.
- Barnens kulturstig i Hemlingby - Fritid på Gävle kommun har genomfört LONA projektet Barnens kulturstig i Hemlingby friluftsområde. Syftet med projektet var att skapa en miljö där barnen själva får vara kreativa och delaktiga i skapandet av kulturstigen. Barnens kulturstig skapar förutsättningar för att i tidig ålder fånga upp barns intresse för naturen och kulturen. Kulturstigen kan både användas för utomhuspedagogik, men kan även ses som en naturlig mötesplats på fritiden där barn och vuxna tillsammans kan upptäcka naturen och kulturen från ett barns perspektiv. Barnens kulturstig är belägen mellan 2 km spåret och 5 km spåret i Hemlingby. Intill stigen har en tillgänglig rastplats byggts med stort vindskydd, bänkbord, eldstad och tillgänglighetsanpassat dass.
- Friluftspan - En friluftspan har tagits fram för Gävle kommuns friluftslivsarbete. Planen lyfter en samlad bild av de utmaningar, möjligheter och förutsättningar som finns för friluftslivet i kommunen och kan användas som ett stöd till kommunens övergripande grönstrukturarbete. Arbetsuppgifter som kan utföras med häst och redskap, som tidigare har utförts med maskiner i Hemlingby friluftsområde har identifierats. En inventering av alla hagar och öppna ytor i området har genomförts och kommer kunna användas som underlag för en skötselplan för området och peka ut områden som är lämpliga för hästskötsel. Arbetet har under året kommit i gång i området och bland annat körs ved ut till rastplatser med hjälp av häst och vagn. Hästen har blivit mer synlig

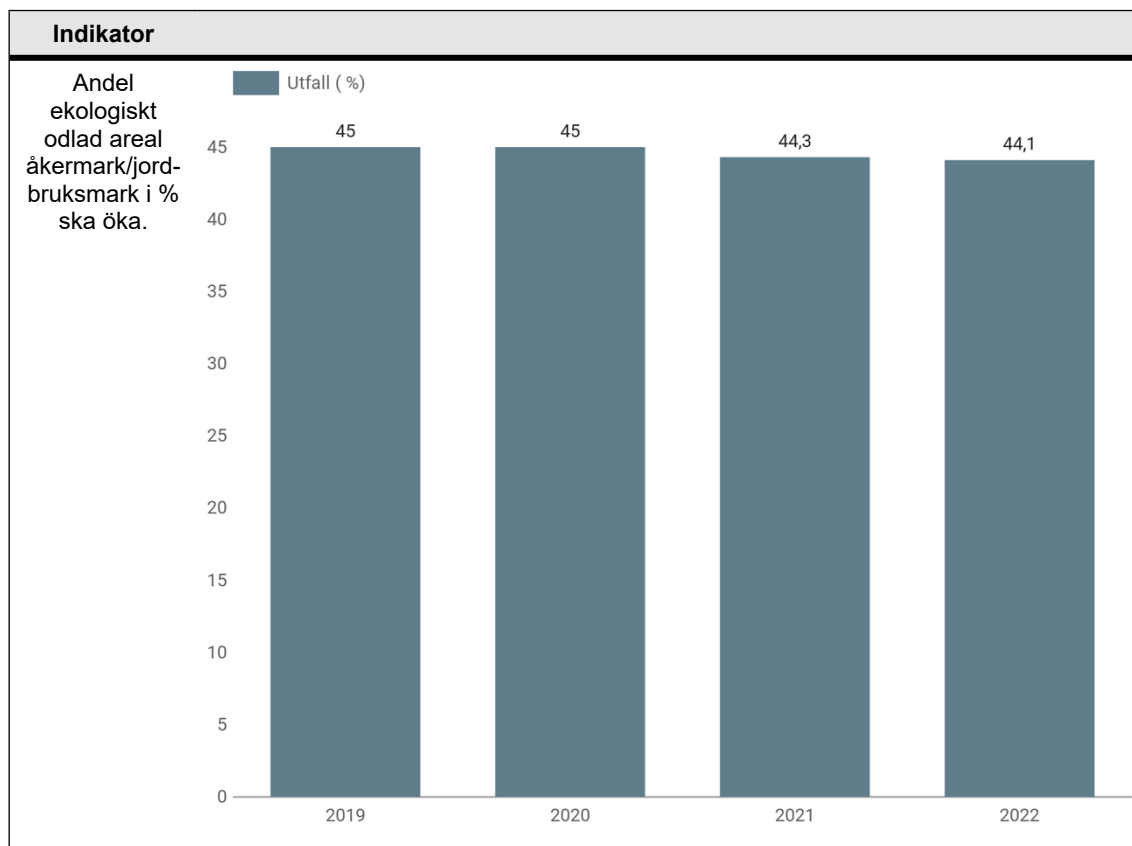
i området och kusken träffar många besökare och informerar och berättar om hästen Snärtens arbete i Hemlingby. Det är ett led för att öka hållbarhetsarbetet i området.

- Vatten och klimatanpassning - Styrning och stöd på Gävle kommun har fortsatt arbetet med vatten och klimatanpassning under 2022, med kartläggning, analys och planering.
- Grön-blå planering - Styrning och stöd på Gävle kommun har arbetat med en litteraturstudie och omvärldsbevakning för en Grön-blå planering för Gävle kommun. Arbetet med att bekämpa invasiva arter kommer även att ingå.
- Strategi - Gävle kommuns arbete med en Strategi för skydd av naturmark är påbörjad.
- NAP - Styrning och stöd har informerats i arbetet om prövningarna av Testeboås vattenkraftverk och den nationella planen för moderna miljövillkor (NAP).
- ChangeX - Gävle Innovation Hub har deltagit i samverkan kring Microsofts ChangeX-fond.
- Skolträdgårdar - 92 % av Gävles förskolor och skolor har skolträdgårdar. Utbildning Gävle har genomfört fortsatt arbete och finansiering till skolträdgårdar.
- Skolskogar - Utbildning Gävle har genomfört ett nytt projekt med 7 verksamheter för att anlägga skolskogar med fokus på fleråriga växter.
- Pedagogiskt material - Utbildning Gävle har tagit fram puffar för olika pedagogiska material kring att få en mer hållbar gård/skolgård och hur odlingen kan användas i undervisningen.
- Frösådd - Företaget IPCO har samarbetat med Lergökens förskola och sått frön.
- Insektshotell och fågelholkar - Utbildning Gävle har byggt insektshotell och fågelholkar samt odlat blommor m.m.

5.2 God status i alla vattenförekomster.

Målanalys

Målet bedöms som rött.

År 2021 bedömdes målet som rött.

För att nå målet krävs ett systematiskt arbete, en ökad provtagning, ett ökat uppströmsarbete samt utarbetade åtgärdsförslag som resursätts och genomförs inom Gävle kommun.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

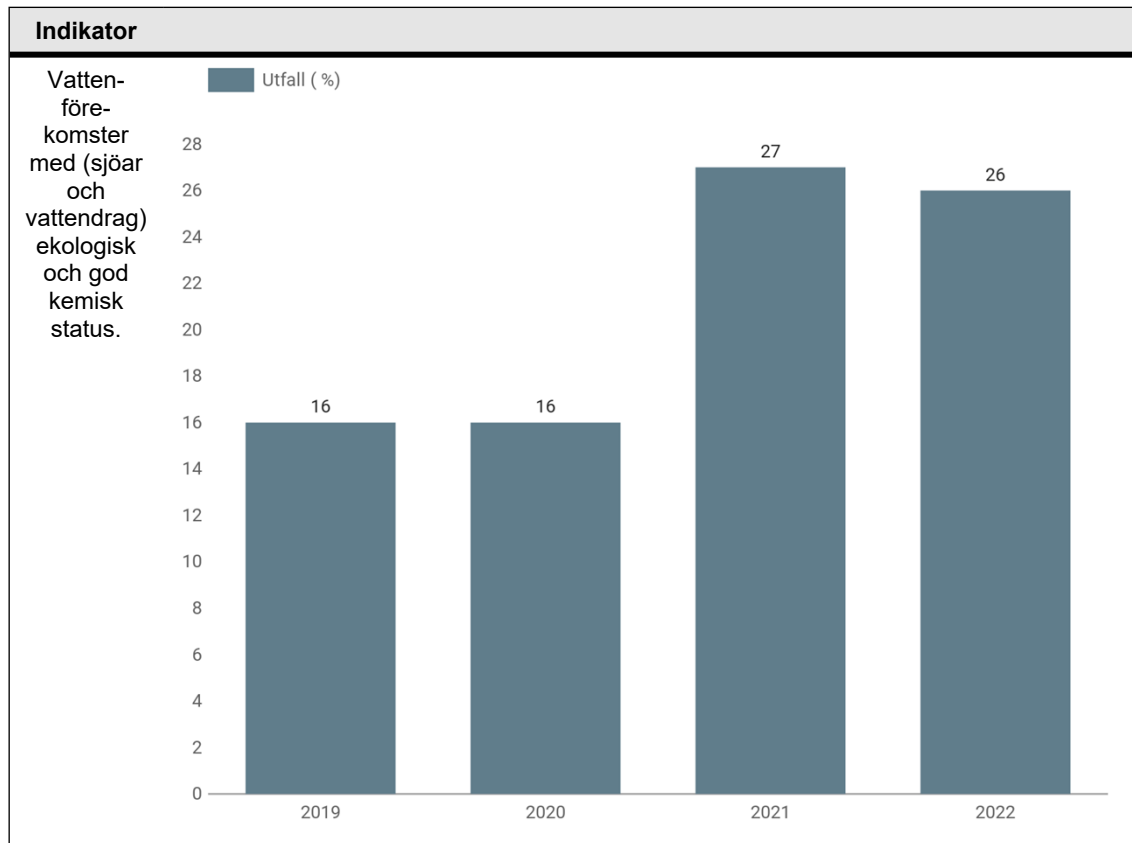
- Vattenförbrukning - Vattenförbrukning har över tid blivit en allt viktigare fråga. I arbetet med energiplanen har aktiviteter och strategier tagits fram för att minska vattenanvändningen hos Gästrikre fastigheter och Gävle Drift och Service, till exempel alternativa metoder för bevattning.
- Klimatneutral VA-bransch - Gästrikre Vatten har anslutit sig till Svenskt Vattens initiativ om klimatneutral VA-bransch. Initiativet handlar om en gemensam insats och riktning inom branschen, där vi delar kunskap och driver utvecklingen mot ett minskat klimatavtryck. Målet är att den totala gemensamma klimatpåverkan från VA-organisationernas anläggningar ska vara netto-noll till år 2030. Mer finns att läsa i "Tillsammans för en klimatneutral VA-bransch 2030 - Svenskt Vatten".
- Antibiotikasmart® Sverige - Gästrikre Vatten är pilotverksamhet för ett Antibiotikasmart® Sverige. Övergripande syftet är att engagera hela samhället i att nå en framtid där verkliga antibiotika ska fortsätta finnas tillgängliga både för oss och för kommande generationer. Vi testar och utvärderar de kriterier som är framtagna på Duvbackens reningsverk i Gävle och på reningsverket i Skutskär (Ålvkarleby kommun) under ett år för att VA-sektorn på bästa vis ska kunna bidra till det antibiotikasmarta arbetet.

Projektet finansieras genom Vinnova.

- PFAS - På Sätra vattenverk i Gävle pågår ett pilotprojekt för att hitta den bästa reningstekniken för PFAS i dricksvattnet. Gästrike Vatten arbetar kontinuerligt med att kontrollera, få kunskap om och vidta åtgärder där man har hittat PFAS-ämnen. Vårt vatten är säkert att dricka.
- Skötsel och dagvattenhantering - Gästrike återvinnare har arbetat med att förbättra skötseln av sina dagvattenanläggningar och förbättring av dagvattenhanteringen vid Hedesunda återvinningscentral.
- Fiskvandring (faunapassage) och omlöp - Gävle Energi har under året påbörjat arbetet med hur en fiskvandring och ett omlöp vid Strömdalens vattenkraftverk kan utformas.
- Ålfälla - Gävle Energi har placerat en ålfälla vid Forsbacka vattenkraftverk under hösten. Fällan har fungerat som en vänthall för ålen innan den på ett säkert sätt transporteras förbi de vattenkraftverk som finns längs med Gavleån och släpps till öppet vatten och Östersjön vid T-udden. Totalt samlades 95 ålar in.
- Blå Flagg - Gävle Gästhamn hissade Blå Flagg för tredje året i rad. Blå Flagg är en internationell utmärkelse för fritidsbåtshamnar och stränder som finns i 50 länder. En anläggning som har Blå Flagg visar för sina gäster och sin omgivning att de uppfyller högt ställda krav när det gäller vattenkvalitet, miljö, säkerhet och service. I år har 14 hamnar i Sverige tilldelats utmärkelsen Blå Flagg* och Gävle Gästhamn är en av landets fritidsbåtshamnar som kunde hissa Blå Flagg i somras. Blå Flagg är en internationell miljöutmärkelse för fritidsbåtshamnar och stränder som finns i 50 länder.
- Smolt från Testeboån - Mellan den 19 april och den 14 juni 2022 kontrollerades utvandringen av smolt av öring och lax med ett så kallat smolthjul vid Forsby, cirka fem kilometer från Testeboåns mynning i havet. Alla smolt artbestäms, mäts, vägs och märks med PIT (Passive Integrated Transponders) och återutsätts några hundra meter uppströms smolthjulet.
- NAP - Samtliga sex kraftverk och därtill fyra regleringsdammar i Testeboån ska få moderna miljövillkor enligt den nationella planen för omprövning av vattenkraften (NAP).
- Bevarandeplaner - Länsstyrelsen har genomfört en översyn av bevarandeplanerna för de Natura 2000-områden i Testeboån som berörs av NAP. Bevarandeplanerna är nu tydligare avseende vilka förutsättningar och åtgärder som behövs för att uppnå bevarandemålen. Ett mätbart bevarandemål för laxen i Testeboåns Natura 2000-område har efterfrågats av många.
- Rapport - Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) publicerade i januari 2022 rapporten "*Lax och havsöring i Testeboån - datainsamling och beståndsanalys*".
- Laxsmolt - Sportfiskarna genomförde ett försök med sändare på laxsmolt och telemetri för att studera hur smolt passerar Strömsbro kraftverk.
- LIFE-ansökan - Länsstyrelsen arbetar för att Testeboån ska bli en del av en kommande LIFE-ansökan. Projektiden omfattar fem län och ska bl.a. handla om att restaurera påverkade strömvattenmiljöer och åtgärda skapade vandringshinder som inte ingår i den nationella planen för moderna miljövillkor för vattenkraften.
- Biotopkartering - Sportfiskarna har under 2022 genomfört en biotopkartering av delar av Testeboåns vattensystem, från Forsby till Oslättfors och en del av Kölsjöån. Biotopkarteringen kommer att fortsätta under 2023. Planen är att hela Testeboåns vattensystem ska karteras och resultat ska användas i förestående LIFE-projekt.
- Sik - Sedan 2012 inventeras yngel av vandringsvik i Testeboån. Vid 2022 års inventering fångades i snitt 2,6 sikyngel per hävdtag. Kunskapsbristen är stor avseende Bottenhavets sik och att förvalta siken är en utmaning.
- Aktörsforum - Gävle kommun har deltagit i Aktörsforum Södra Bottenhavet under 2022.
- Skarv - Skydds jakt på Skarv i Gävlebukten och utanför Dalälven har genomförts av Gävle kommun och Älvkarleby Sportfiske.
- Inventering - Inventering av flodpärlmusslor genomfördes av Sportfiskarna i mitten av juni i Testeboån för att undersöka förekomsten av glochidielarver på lax och öring, men det visade inga fynd, sannolikt pga. larverna redan hade släppt från laxarnas och öringarnas gälar. Länsstyrelsen planerar att göra en ny och tidigare kontroll 2023.

- Inventering - Länsstyrelsen inventerade vuxna flodpärlmusslor 2022 på 18 lokaler mellan Oslättfors och Strömsbro. Samma lokaler inventerades även 2013. Antalet musslor är cirka 25 procent färre år 2022 jämfört med år 2013.

5.3 Robust vattenförsörjning.

Målanalys

Målet bedöms som gult.

År 2021 bedömdes målet som gult.

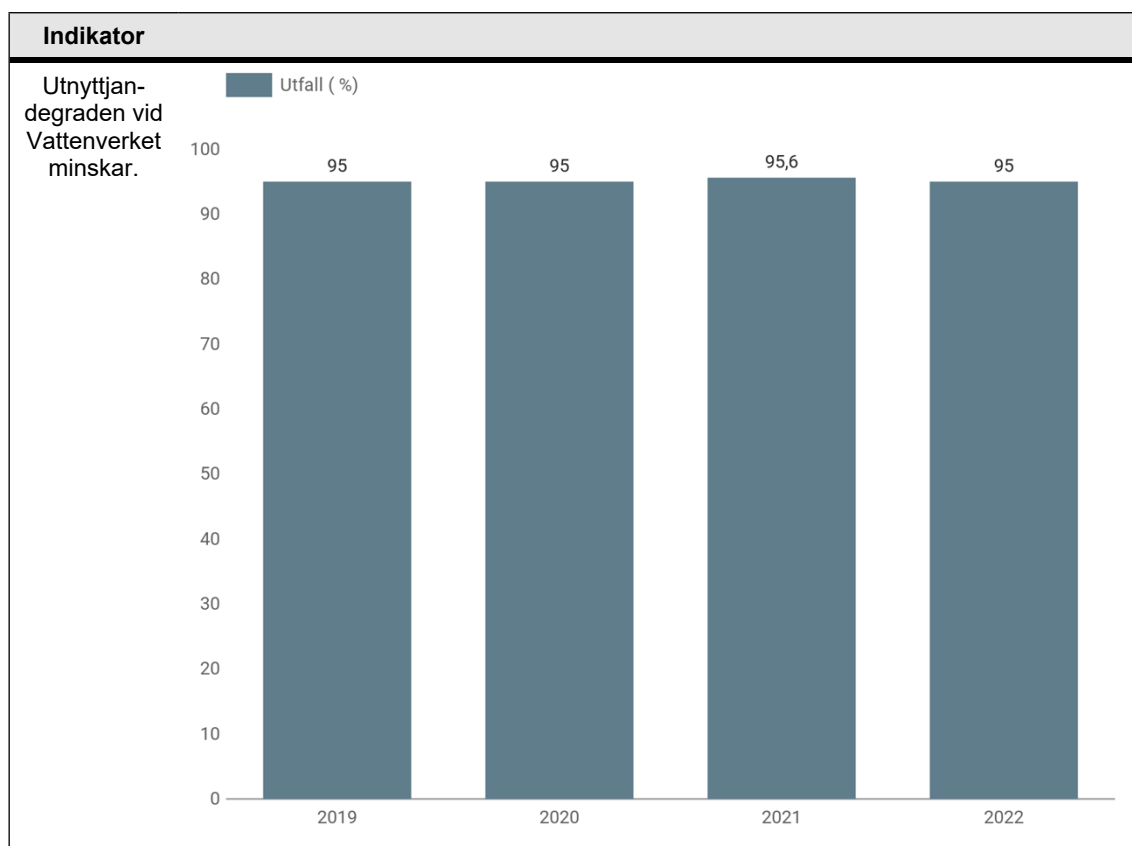
Ett omfattande åtgärdsarbete är påbörjat. För att uppnå en robust vattenförsörjning pågår ett arbete för att utöka mängden tillgängligt vatten i Gävle kommun.

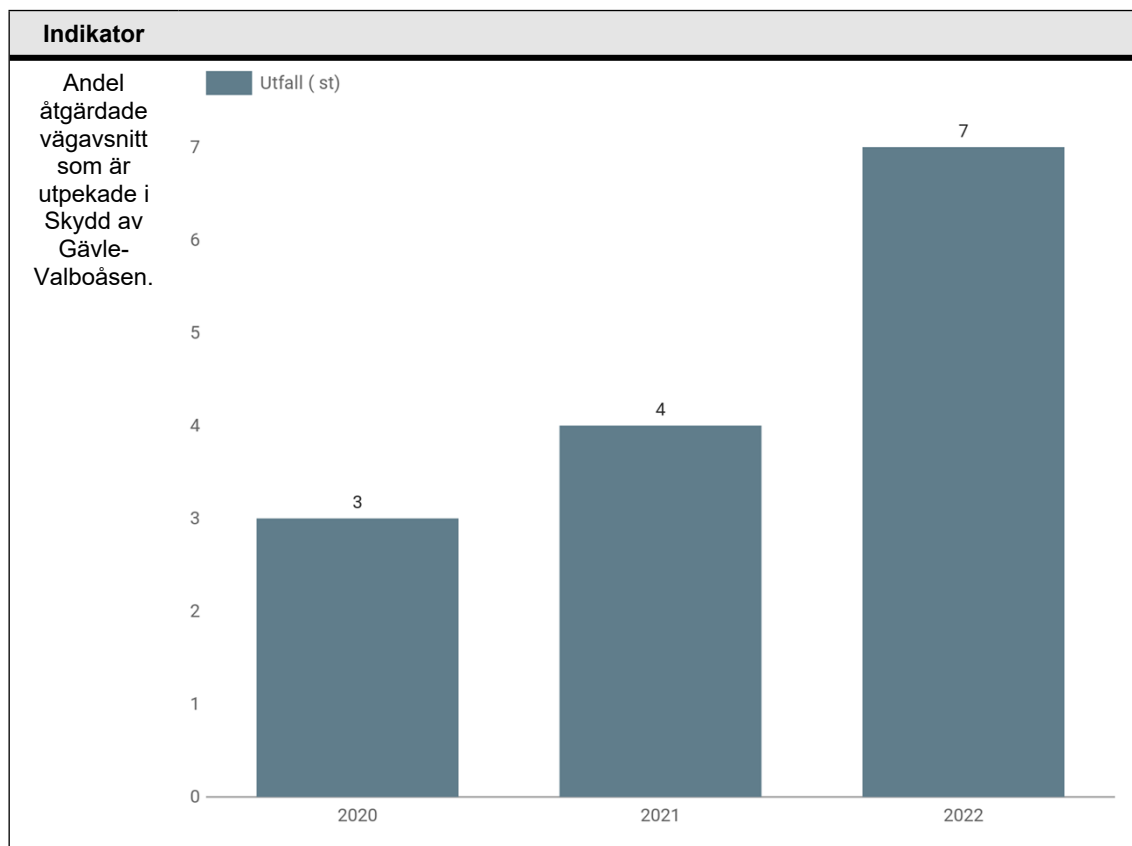
Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Vattentankar - Gavlegårdarna har grävt ner vattentankar som tar till vara på regnvatten och kan användas för att vattna rabatter och odlingslotter.
- Växtbäddar - Gavlegårdarna har anlagt växtbäddar som kan fördröja och rena dagvatten.
- Minskad vattenanvändning - Gästrike fastigheter och Gävle Drift och Service har i sin energiplan antagit ett mål om minskad vattenanvändning i koncernens verksamheter.
- Slam från reningsverk - Pågående utredning om hur Gästrike Vatten ska hantera slam från sina reningsverk i framtiden (läggs idag på deponi) samt utredning om möjliga lösningar för att ta emot externt slam. Den nationella strategin för detta är i nuläget oklar.
- Rök-gaskondenseringsrening - Rök-gaskondenseringsreningen som installerades vid kraftvärmeverket Johannes år 2020 av Gävle Energi ger fortsatt betydligt lägre

vattenförbrukning av kommunalt vatten än innan installationen.

- Läckagesökning - Gävle Energi arbetar med läckagesökning vilket leder till minskad spädmatning på fjärrvärmenätet.
- Water Challenge 2022 - En idétävling avseende hållbar hantering av vattenresurser och vattenförsörjning. Tävlingen pågår under cirka 3 månader. Tävlingen är finansierad och stöds av Microsoft Datacenter Community Development. Venture Cup arrangerar tävlingen tillsammans med regionala samarbetspartners i Gävleborg och Skåne; Gävle kommun, Gävle Innovation Hub, Sandvikens kommun, Sandbacka Science Park, Högskolan i Gävle, Movexum, Sandviken Vatten (Sandviken Energi AB), Gästrike Vatten, Invest Skåne, WIN Water och Innovation Skåne.
- ChangeX - Gävle Innovation Hub har deltagit i samverkan avseende Microsofts ChangeX-fond.
- Dagvatten och skyfallsfrågor - Gästrike Vatten har getts i uppdrag att driva en utredning och ta fram ett förslag på hantering av dagvatten och skyfallsfrågor i kommunerna.
- "Kranmärkt" - Utbildning Gävle uppmanar att skolor och förskolor ska delta i Gästrike Vattens satsning "Kranmärkt" och bli Kranmärkta.
- Vårdnadshavares beteendeförändringar - Utbildning Gävle arbetar med undervisning (LHU, handlingskompetens, delaktighet och inflytande), våra medarbetare som goda förebilder och indirekt genom vårdnadshavares m.fl. beteendeförändringar.
- Barn och elevers delaktighet och inflytande - Genom barn och elevers delaktighet och inflytande i de projekt och arbeten som pågår, t.ex. genom examens- och projektarbeten (tidigare: Gästrike Vattens barnstyrelse och "Det goda livet i Gävle - inom ramen för ett jordklot" då elever fick föreslå hur ett gott och hållbart liv i Gävle kan se ut år 2030) har Utbildning Gävle arbetat med övriga mål inom Robusta ekosystem.

5.4 Gävle kommun arbetar aktivt med att minska påverkan från förorenade områden.

Målanalys

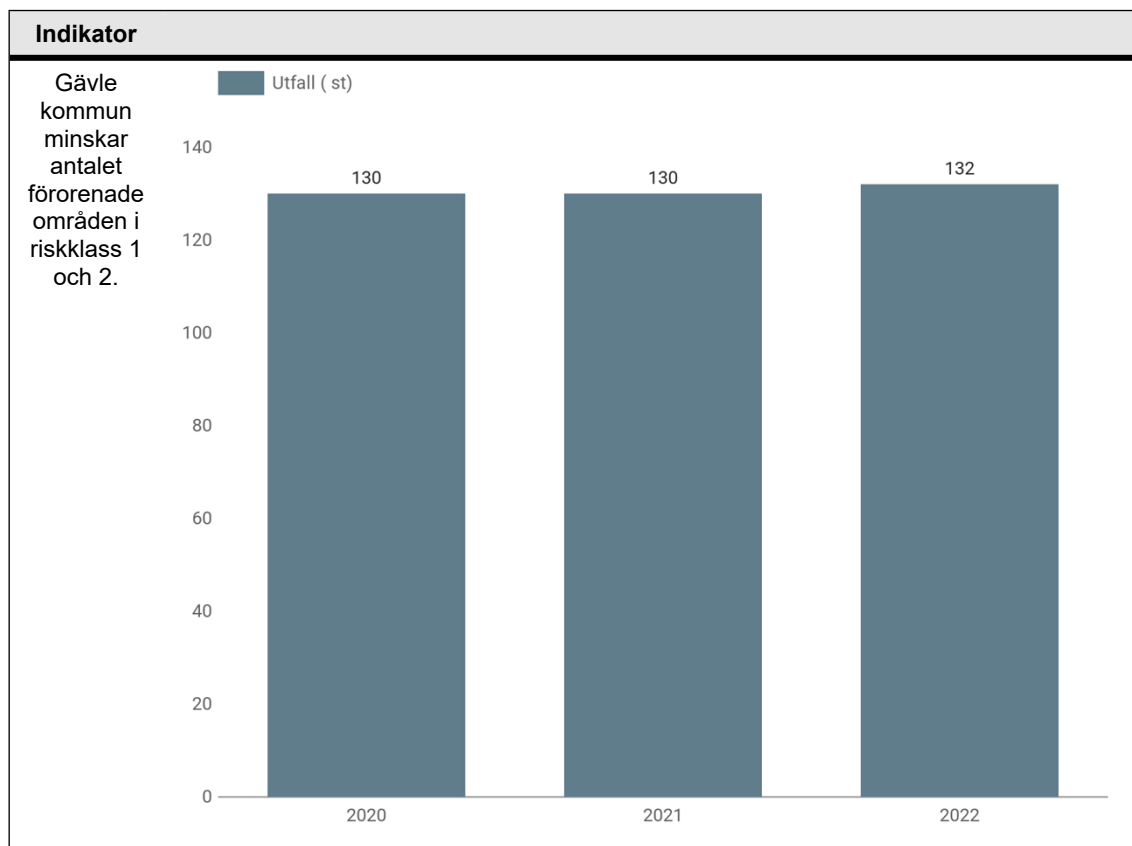
Målet bedöms som rött.

År 2021 bedömdes målet som rött.

Förstärkning och inte minst prioritering behövs för att området ska kunna utvecklas i en positiv riktning. Bland annat finns ett behov för en handlingsplan för PFAS.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Sluttäckning av askdeponi - Gästrike återvinnare har fortsatt med arbetet för en kompletterande sluttäckning av askdeponi i Forsbacka. Gästrike återvinnare behöver material till detta och gärna avfallsmassor/schaktmassor för att inte ta naturresurser i anspråk i onödan.
- Schaktarbeten - I samband med schaktarbeten där föroreningar finns avlägsnas dessa massor av Gävle Energi och ersätts med rena massor.
- Miljöutredningsplan - Reviderat miljöutredningsplan Näringen.
- Provtagningsuppdrag - Påbörjat provtagningsuppdrag Nyhamn.
- Utredning PFAS - Genomfört del av utredning av PFAS i Rörberg.

5.5 Gävle kommun är anpassad till det förändrade klimatet och har minimerat risker för miljö och hälsa.

Målanalys

Målet bedöms som rött.

År 2021 bedömdes målet som gult.

Det strategiska övergripande arbetet om klimatanpassning behöver vidareutvecklas och ett utpekat ansvar behövs.

Skyfallet i Gävle var en väckarklocka. Mellan klockan 08.00 tisdag 17 augusti till klockan 08.00 onsdag 18 augusti 2021 föll 161,6 milliliter regn över Gävle. Under två timmar på natten intensifierades skyfallet, med 101 milliliter regn, vilket är ett nytt Sverigerekord. Det ledde till kraftiga översvämningar i många delar av kommunen. Frågan hur riskerna för översvämningar kan minska i framtiden blev högst aktuell och hanteras nu på flera olika sätt. Allt från att planera bebyggelse rätt till att göra beräkningar av vart regnmassor från eventuella skyfall tar vägen och vidta åtgärder för att försöka leda vattenmassorna "rätt".

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Klimatrisiker och klimatanpassning - Gästrike fastigheter och Gavle Drift och Service ingår i en studie av Linköpings universitet (LiU) tillsammans med andra fastighetsbolag för att utreda klimatrisker och klimatanpassning. Samverkan har lett till klimatanpassningsåtgärder för att säkra bolagens fastigheter.
- Antibiotikasmart® Sverige - Gästrike Vatten är pilotverksamhet för ett Antibiotikasmart® Sverige. Övergripande syftet är att engagera hela samhället i att nå en framtid där verkamma antibiotika ska fortsätta finnas tillgängliga både för oss och för kommande

generationer. Vi testar och utvärderar de kriterier som är framtagna på Duvbackens reningsverk i Gävle och på reningsverket i Skutskär (Ålvkarleby kommun) under ett år för att VA-sektorn på bästa vis ska kunna bidra till det antibiotikasmarta arbetet. Finansiering sker genom Vinnova.

- Skötsel av anläggningar - Gästrike återvinnare har arbetat med att förbättra skötseln av ledningar, brunnar och dagvattendammar på sina anläggningar.
- Uppföljning och åtgärdsprogram - Uppföljning och åtgärdsprogram med anledning av skyfallet i augusti 2021 är under framtagande hos Gävle Energi. Bolaget har sett över var de placerar sina servrar och annan känslig utrustning. Gävle Energi tar hänsyn till klimatförändringar när bolaget planerar infrastruktur, till exempel var nätstationer ska placeras.
- Minska genomfartstrafiken - Det finns ett nytt politiskt uppdrag till SBN (Samhällsbyggnadsnämnden) i Gävle kommun avseende att minska genomfartstrafiken i Gävle. T.ex. finns miljözonerna med i detta uppdrag.
- Ny gång- och cykelväg till Hemlingby - En ny cykelväg till Hemlingby var klar under hösten 2022. Denna investering är en del i omställningen till miljöriktigare färd sätt och främjar människors hälsa.
- Klimatanpassning - En första avrapportering till kommunstyrelsen har skett den 15 mars avseende klimatanpassning. Fortsatt utveckling av verktyg för att hantera regresskrav, framtida planering och åtgärdsarbete fortgår. Inmätningar av till exempel ledningsnät, trummor och vattennivåer är tidskrävande. Snabbspår för att utreda mindre områden stegvis är inlett och resultatet från området kring Hemlingbybäcken förväntas snart. Resultatet kommer att ge förslag på allt från underhåll till mindre åtgärder. Detta behöver sedan vidareutvecklas. Åtgärder utförs löpande i verksamheterna för att åtgärda skador och göra mindre åtgärder, till exempel rensa sediment, återställa grusytor och laga potthål. Fortsatt arbete för att ansöka om Statsbidrag för naturolyckor från MSB görs. En fortsatt sammanställning av in-anmälda ersättningskrav (skador) som bidrar till skadebilden efter skyfallet sker även. Samtidigt ses beredskapsorganisering, inkluderande TiB-frågan över, för att t.ex. kunna möta framtida väderhändelser. Dessutom har en ny sammanställning av konsekvenserna för kommunkoncernen för skyfallet 2021 startat. En längre beskrivning av konsekvenser och arbete sedan skyfallet skedde även inför årsdagen för skyfallet på kommunens intranät. Det har visat sig svårt att rekrytera inom området och ingen anställning har ännu lyckats komma i land. Arbete med organisation för att ta emot modelldata som väntas under 2023 är igång.
- Dagvattenpolicy - Gävle kommuns Dagvattenpolicy har uppdaterats och den uppdaterade versionen är ute på översikt i koncernen.

6 Ren och giffri vardag

Målanalys

Målområdet Ren och giffri vardag omfattar kretslopp, matens miljöpåverkan, kemikalier, ren luft och buller samt medvetandegörandet av en mer hållbar livsstil.

Det har skett två förflyttningar, en bakåt och en framåt under målområdet Ren och giffri vardag under 2022.

Målet "Bibehållen jordbruksareal i kommunen" har gått från gult till rött, med anledning att jordbruksarealen minskar. Målet är kopplat till ett annat mål som är rött: "Värdet av den samlade livsmedelsproduktionen (kr) inom Gävle kommun". Självförsörjningsgraden för Gävle kommun är mycket låg, det vill säga att Gävle är starkt beroende av mat från annat håll för att klara livsmedelsförsörjningen.

Det mål som gått från rött till gult är målet "Invånarnas användning av och exponering för miljö- och hälsofarliga ämnen ska minska", med anledning av ett mer samlat arbete och bredare insatser har påbörjats.

Övriga mål är oförändrade vilket både kan tolkas bra och dåligt. Det är bra att de mål som är gröna fortsätter vara det, men de mål som är gula och röda behöver prioriteras ytterligare.

Det som krävs nu är än mer gå från ord till handling. Vad finns för underlag för den bedömningen? De indikatorer som följs i miljöbokslutet som visar om beteendet förändras, till exempel cykling, kollektivt resande, körda mil och återvinning behöver mer fokus. Det behövs ett förstärkt kommunikationsarbete, ökad samverkan och ökad medvetenhet att individuella val gör skillnad.

6.1 Alla invånare ska ha handlingskompetens för en hållbar samhällsutveckling år 2030.

Målanalys

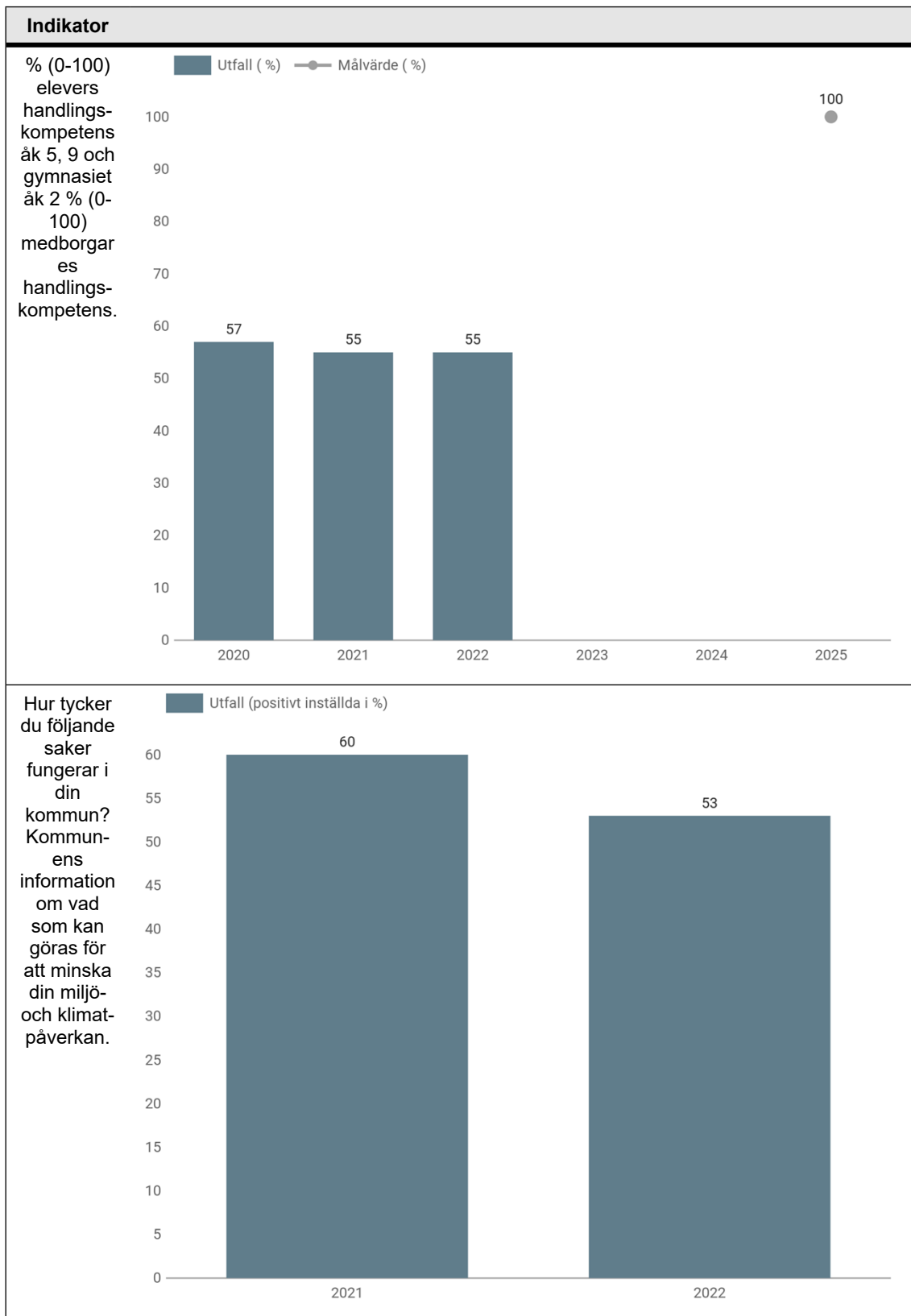
Målet bedöms som gult.

År 2021 bedömdes målet som gult.

Gavlegårdarna, Gävle kommuns bostadsbolag har cirka 30 000 hyresgäster. Det betyder att nästan 30 % av Gävles invånare bor där. Därför är resultatet av deras årliga kundenkät intressant att följa under det här målet. Deras mätning visar att hyresgästerna upplever sig ha goda möjligheter att agera miljömedvetet i sin bostad, 86,4 % av de som har svarat är positiva. I samma kundenkät framgår att 92,5 % hyresgästerna tycker att möjligheten att källsortera i lägenheterna är mycket goda.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Lärande för hållbar utveckling - Fortsatt arbete inom Utbildning Gävle,
- Sportoteket - Kultur och fritids verksamhet Sportoteket har under året haft 3 765 utlåningar av sport- och friluftsutrustning, där cyklar och skridskoutrustning har varit populärast.
- Långsiktigt hållbar idrott - Som en del i Kultur och fritids arbete med genomförandet av det idrottspolitiska programmet, att uppnå en långsiktigt hållbar idrott i Gävle kommun, pågår att energieffektivisera anläggningar såväl genom investeringar som kompetenshöjande insatser.
- 160 besök i skolor - Gästrike återvinnare, Gävle kommuns avfallsförbund, genomför kontinuerligt utbildningar om sortering, återvinning, avfallsförebyggande och att hålla rent och snyggt. Deras miljöpedagoger har genomfört 160 besök i skolor och andra grupper samt genomfört guidningar både på återvinningscentralen och Gästrike Ekogas.
- Utbilda och skapa engagemang och handlingskompetens - Gästrike återvinnare har medverkat vid olika evenemang i syfte att utbilda och skapa engagemang och handlingskompetens till exempel GD/GIF, Våruset och Fastighetsmässan.
- Minisopkärl med sortering för skolgårdar - Gästrike återvinnare har levererat minisopkärl med sortering för skolgårdar i samverkan med Gavlefastigheter.
- Öka kompetensen kring hur man minskar sin energiförbrukning - Gävle Energi har tagit fram utbildningsmaterial för att öka kompetensen kring hur man minskar sin energiförbrukning. En ökad användning av deras app visar att invånare är mer medvetna om vikten av dessa frågor.
- Erbjuder praktikplatser - Gävle Energi har ett nära samarbete med Högskolan Gävles Coop utbildningar och företagsforskarskola och erbjuder praktikplatser genom Tekniskprånget.
- Förstärkning Agenda 2030-arbete - Gävles medverkan i det europeiska projektet Global Goals for cities där städer från 19 länder ingår.
- Kommungemensam Agenda 2030-utbildning - Arbetet med att ta fram en kommungemensam Agenda 2030-utbildning har fortsatt och kommunicerats i kommunkoncernen.
- Agenda 2030 i fokus - Biblioteken arbetar med att inventera och utveckla bibliotekens arbete och insatser inom Agenda 2030 är i fokus. Gemensam fortbildningsinsats för hela avdelningen om Agenda 2030 och Gävle kommuns Miljöstrategiska program pågår.

6.2 Alla kommunala skolor och förskolor ska ha uppnått certifieringen Grön Flagg och/eller utmärkelsen Skola för hållbar utveckling senast år 2025.

Målanalys

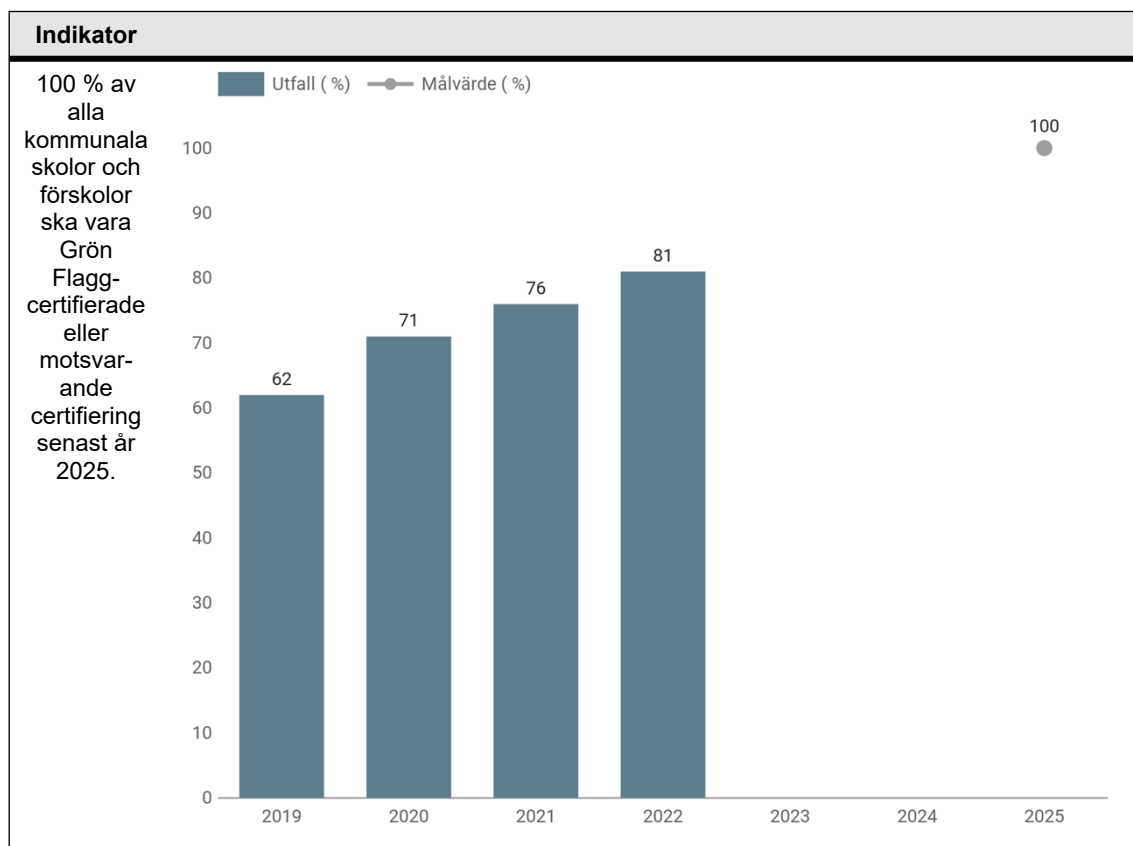
Målet bedöms som grönt.

År 2021 bedömdes målet som grönt.

Arbete pågått en längre tid och lett till en successiv ökning av måluppfyllelsen.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Möjliggör Grön Flagg certifiering - Gävle kommun har tecknat samarbetsavtal med Håll Sverige Rent som möjliggör att alla förskolor och skolor kan Grön Flagg-certifiera sig. Avtalet gäller till och med 2026-06-31.
- Årets Håll Sverige Rent kommun 2022 - Gävle tog för tredje gången hem utmärkelsen Årets Håll Sverige Rent kommun. Utbildning Gävles verksamheter bidrog till såväl med deras höga deltagande i Skräpplockardagarna, som deras breda hållbarhetsarbete inom ramen för Grön Flagg, och deras arbete med LHU lyftes särskilt.
- Andra plats i Håll Sverige Rents Årets hållbara förskola - Källbackens förskola kom på andra plats i Håll Sverige Rents Årets hållbara förskola.
- Hissat Grön Flagg - Alla sarskolor- såväl grundskolorna som gymnasieskolan har hissat Grön Flagg.
- Hissat alla flaggor - Vallbacks rektorsområde har blivit det andra rektorsområdet inom grundskolan att få hissa alla flaggor (Skola för hållbar utveckling).

6.3 Hållbar och klimatsmart mat.

Målanalys

Målet bedöms som gult.

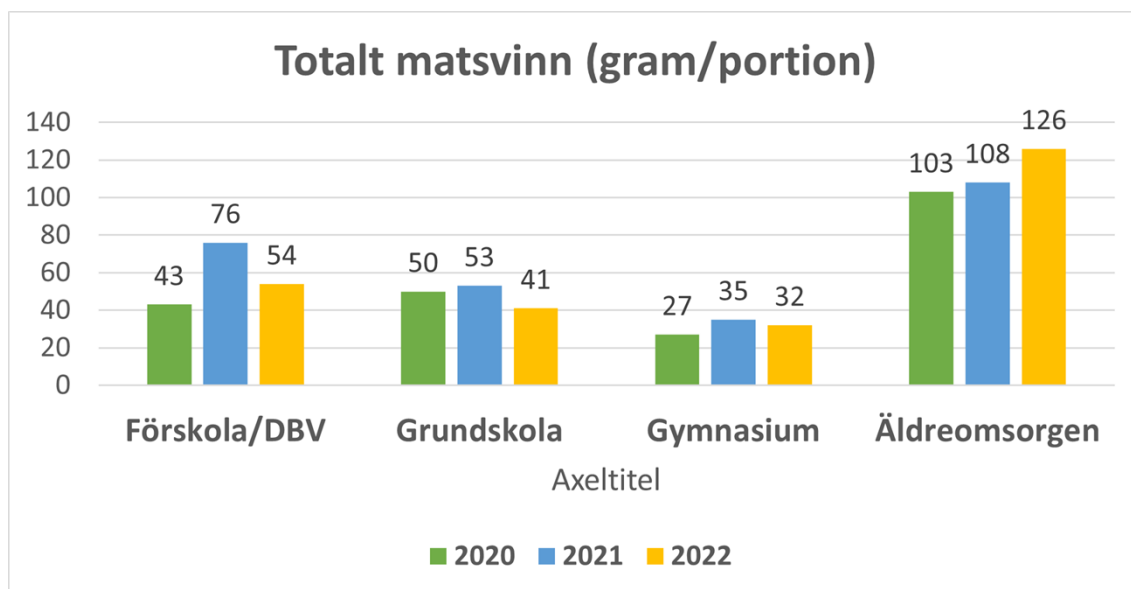
År 2021 bedömdes målet som gult.

Arbete har påbörjats och vissa mål ligger i fas för att nås.

Statistik för ekologiskt, när - och svenskproducerat hämtas från Hantera Livs, en databas för uppföljning av kommunens livsmedelsinköp.

Mätningen av matsvinn sker manuellt av personal på förskolor och skolor, inom äldreomsorgen och Hemlingbystugan. Den senaste mätningen genomfördes under vecka 42 då matsvinn under 5 luncher från hela 80 000 portioner vägdes.

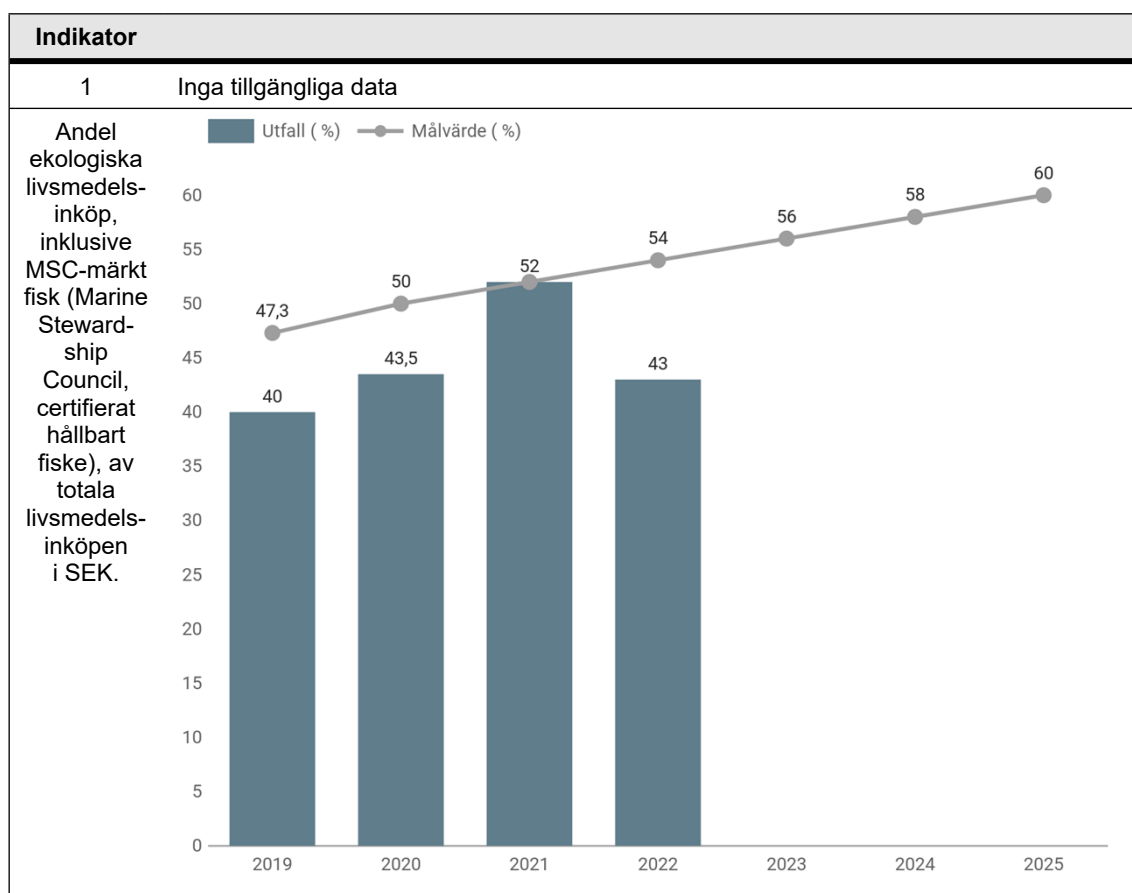
En del av verksamheterna har redan nu nått målet som är 40 gram/portion, se diagram.

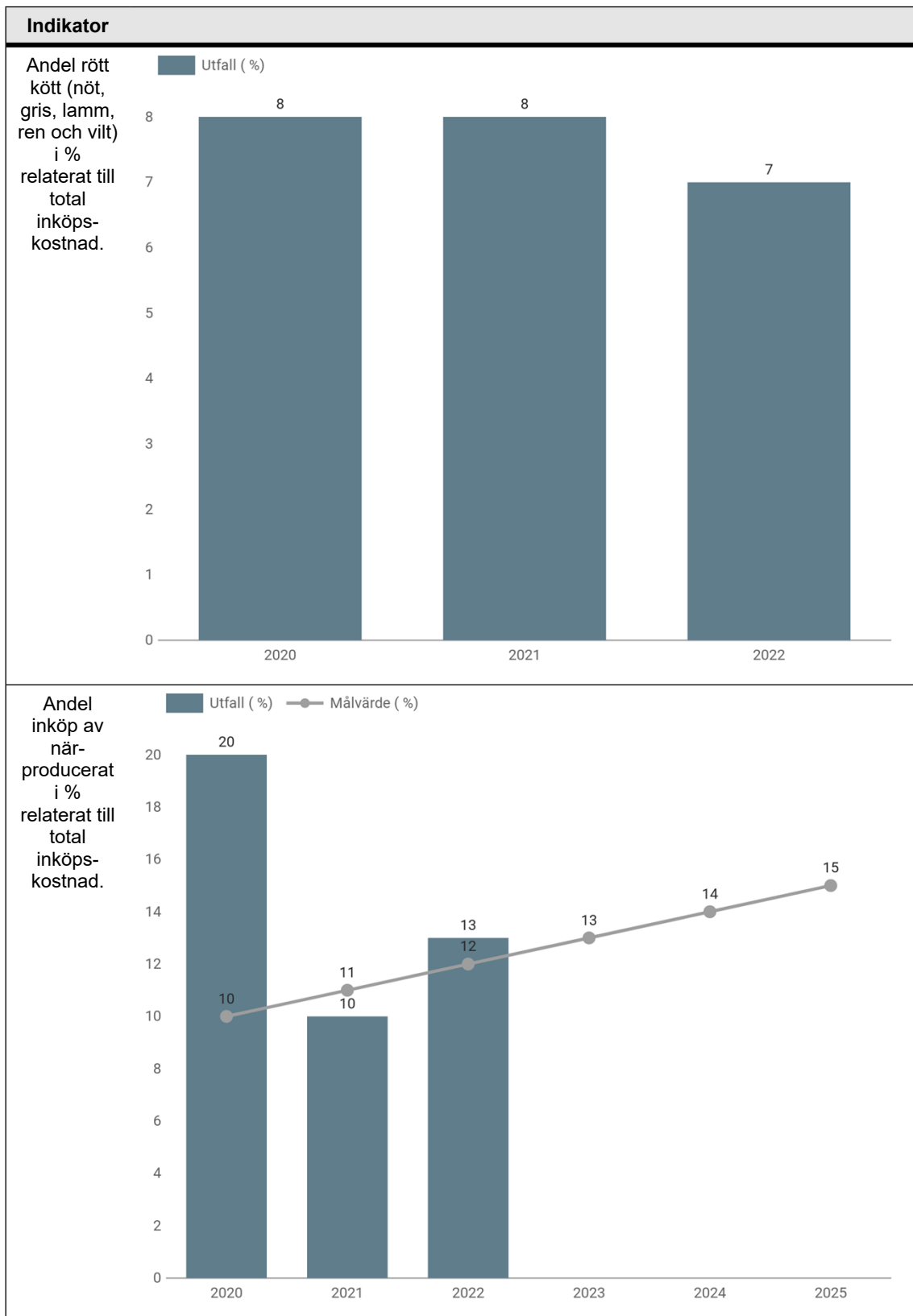

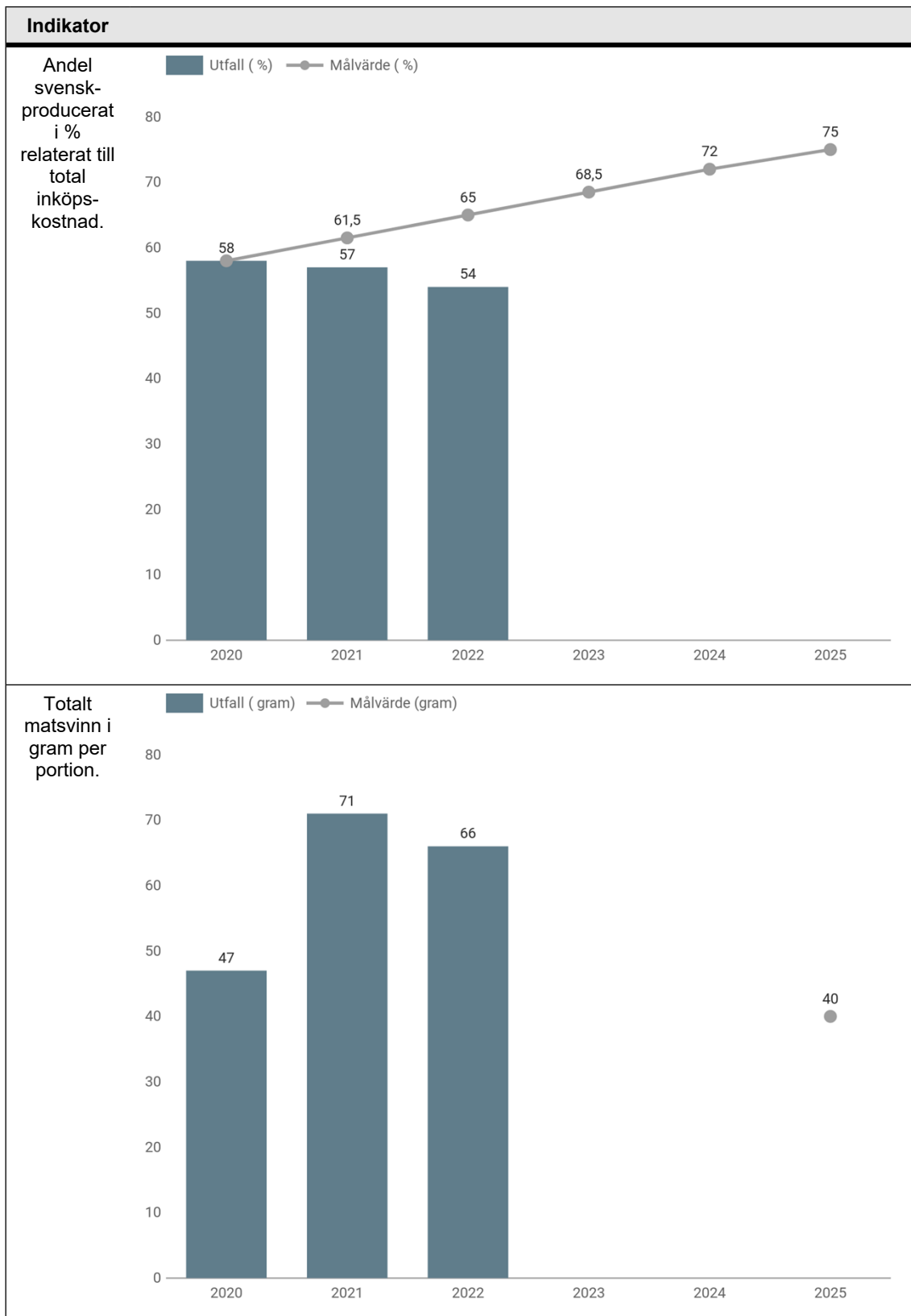
Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- 4 nya avtal med lokala matleverantörer - Gävle kommun har 4 nya avtal med lokala matleverantörer och de samordnar hur de kör transporter. Lokala ägg, potatis, morötter, rödbetor rotfrukter och lök.
- Miljökrav vid upphandling - Ställt miljökrav vid upphandling av Hemlingborg som går i linje med Gävle kommuns mål: Hållbar och Klimatsmart mat.
- KRAV certifiering - Hemlingbystugan arbetar aktivt med att uppfylla KRAV-certifieringens nya kriterier och nivåer. Hemlingbystugan har tidigare uppnått Krav-certifieringen och i samband med nya kriterier arbetar Hemlingbystugan med att gå från nivå brons till silver. Det innebär att Hemlingbystugan ska öka inköpen av ekologiska och kravmärkta varor från dagens 25% till 50 %.
- KRAV-utbildning - har genomförts under 2022 på Hemlingbystugan.
- Hemlingbystugan fortsätter arbetet med att minska matsvinnet.
- Strävar efter målet 60 % ekologiskt - Gasklockorna strävar kontinuerligt efter att hålla kommunens mål kring 60 % ekologiska produkter och mer vegetariskt. Detta görs genom att alltid erbjuda vegetariska luncher i första hand, sedan fisk eller kyckling, sällan rött kött samt anlita lokala leverantörer, via upphandlingsförandet.
- Uppföljning av den mat som köps in - Gavlegårdarna har i sin organisation påbörjat uppföljning av den mat som köps in i samband med den dagliga frukostserveringen på kontoret, gällande ekologiska, när- och svenskproducerade livsmedel.

- Matakuten - Gävle Energi ger fortsatt stöd till Matakuten.
- Närbogårdens förskola vinner Lilla Ekomålskampen 2022. Nominerad var även Hödingavägens förskola.
- 12:e plats i Ekomatcentrums årliga rankning - Gävle hamnar på plats 12 i Ekomatcentrums årliga rankning av kommuner och regioner gällande ekologiska inköp. Året innan blev Gävle kommun, tillsammans med Borlänge kommun, årets raket.
- Inspirationsseminarium - Inspirationsseminarium inför den årliga matsvinnsmätningen som genomförs inom Utbildning Gävle, Vårld Gävle och Hemlingbystugan vecka 42.

6.4 Värdet av den samlade livsmedelsproduktionen (kr) inom Gävle kommun som geografiskt område har ökat med 50 % från år 2020 till år 2030.

Målanalys

Målet bedöms som rött.

År 2021 bedömdes målet som rött.

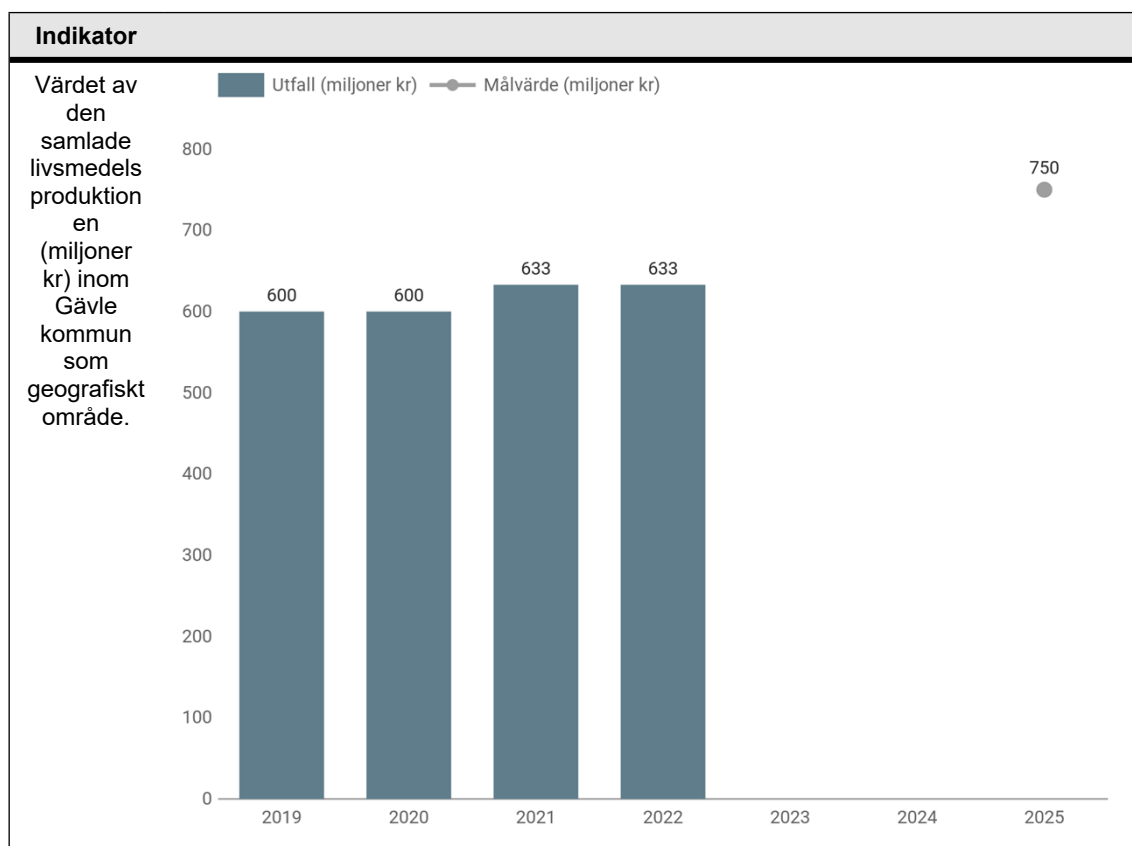
Mycket arbete kvarstår för att Gävle kommun ska bli mer självförsörjande. Indikatorn bygger på regional statistik från Gävleborgs län sammanställt av LRF.

Den ökning som skett beror främst på kostnadsökningar för livsmedel under 2022.

Rapporten "Livsmedelsproduktion i Gävleborgs län" visar att självförsörjningsgraden för Gävle kommun är mycket låg, det vill säga att Gävle är starkt beroende av mat från annat håll för att klara livsmedelsförsörjningen.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Lokala avtal - För att möjliggöra för lokala leverantörer att lämna anbud delas upphandlingarna upp så att mindre företag kan inkomma med anbud. Det har lett till avtal med lokala köttproducenter, charkuteri, kyckling, ägg, potatis, morötter, mejeriprodukter och även med en lokal fiskleverantör.

6.5 Bibehållen jordbruksareal i kommunen.

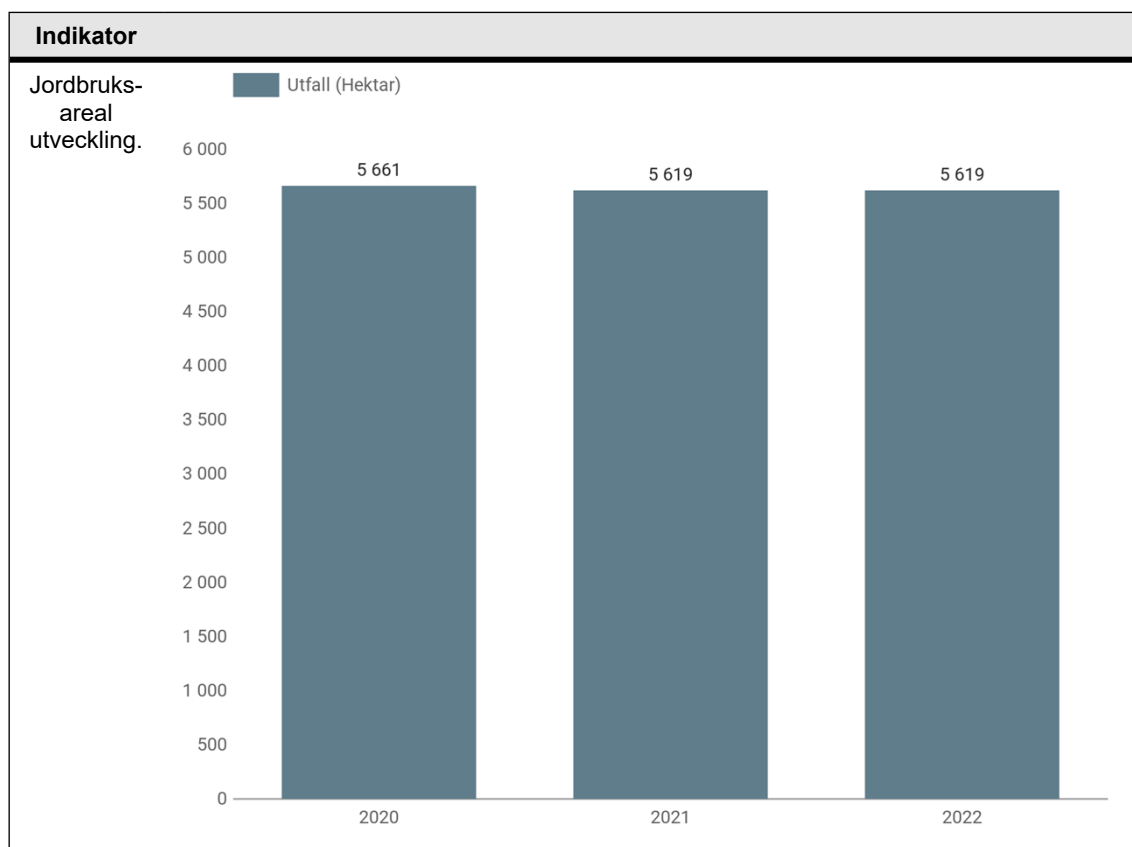
Målanalys

Målet bedöms som rött eftersom jordbruksarealen har minskat sedan år 2020. Det här målet är kopplat till målet "Värdet av den samlade livsmedelsproduktionen (kr) inom Gävle kommun som geografiskt område har ökat med 50 % från år 2020 till år 2030" för att säkra möjligheter till lokal livsmedelsproduktion.

År 2021 bedömdes målet som gult.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Gävle Energi tar hänsyn till målet Bibehållen jordbruksareal i samband med utbyggnad av solcellsanläggningar.

6.6 Mängden hushållsavfall per invånare i Gävle kommun (matavfall, restavfall, tidningar, förpackningar och grovsopor) ska minska med 20 procent från år 2015 till år 2025.

Målanalys

Målet bedöms som gult eftersom arbete påbörjats.

År 2021 bedömdes målet som gult.

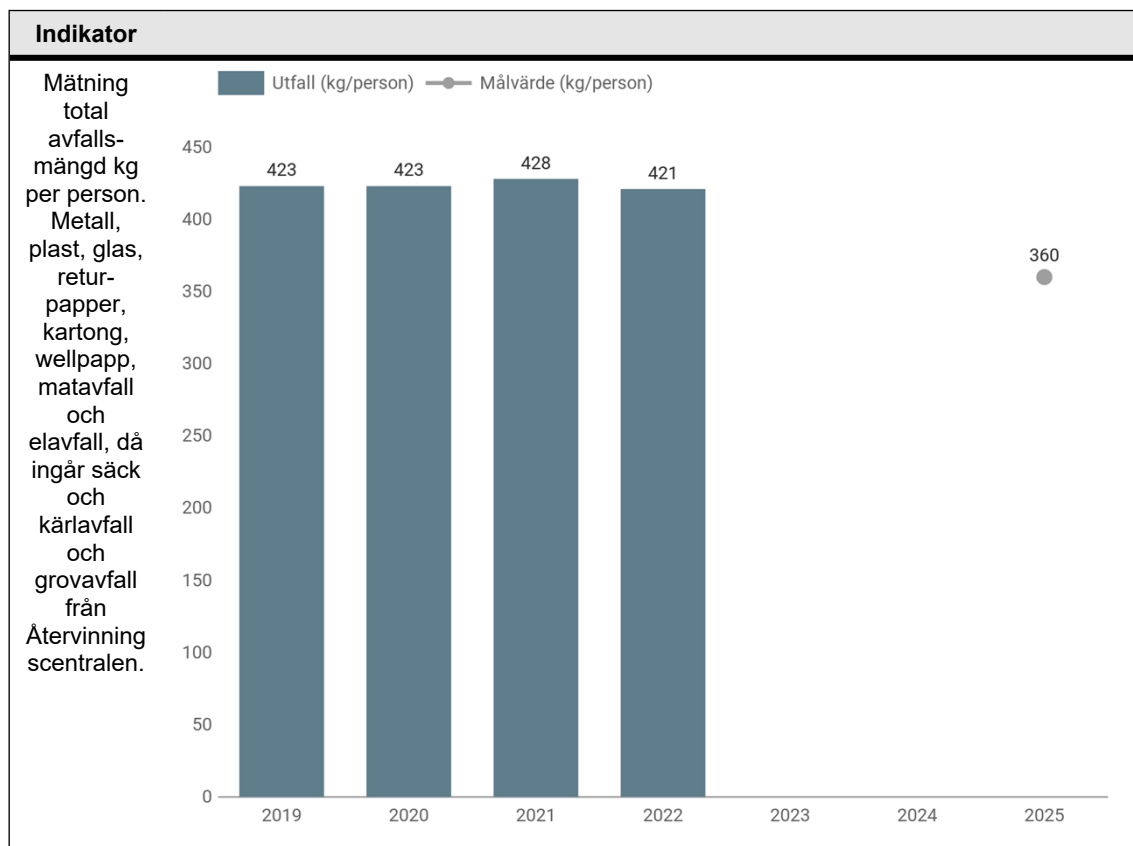
Målet avser den totala mängden hushållsavfall (matavfall, restavfall, returpapper, förpackningar och grovavfall) per person som uppkommer, oavsett hur det tas omhand.

Det har inte skett några större förändringar för mängden avfall från hushållen under de senaste åren. Den nya lagstiftningen för engångsartiklar och ett antal större planerade åtgärder kan bidra till att avfallsmängden minskar framöver.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Lansering av Smarta kartan Gävle - En digital karta som möjliggör en mer hållbar konsumtion för invånare. Kartan gör det lättare att hitta lokala hållbara aktörer.
- Minskat avfall med fokus på textil - Gästrike återvinnare genomförde en kampanj i samband med Europa minskar avfallet - veckan, med extra fokus på textil.
- Textilåtervinning - Gavlegårdarna testar att samla in textil i separata kärl i några av det kommunala hyresbolagets tvättstugor.
- Återanvändning av profilkärl -
- Plastanvändning - Gavlegårdarna har minskat sitt användande av plastpåsar genom att nästan alla avfallspåsar av plast på kontoret har tagits bort. Detta har minskat den årliga mängden av 70 liters plastpåsar med 200 rullar.
- Cirkularitet - Näringslivsenheten har träffat många företag och pratat om cirkularitet och ett flertal företag vill öka takten med Cirkulära affärsmodeller.
- Återbruksgalleria/hub - Fördjupad förstudie "Återbruksgalleria/hub i centrala Gävle" genomfördes. Den fördjupade förstudiens syfte var att ta fram konkret förslag för genomförande av en Återbruksgalleria Gävle.
- Intern Möbelpool - Gävle kommuns interna Möbelpool används mer och mer. 345 ton koldioxid och 17 miljoner kronor har sparats sedan starten i maj 2020 genom att återanvända möbler och inredning.
- Minskad pappersanvändning - Överförmyndarenheten har infört en ny e-tjänst för att minska pappersanvändningen.
- Återanvändning av elmätare - Enheten för daglig verksamhet hjälper Gävle Energi att demontera och ta tillvara på deras gamla elmätare.
- Återbrukssystem för IT-material - Gävle Energis IT-leverantör har ett återbrukssystem där både datorer, förpackningar och fyllnadsmaterial görs av helt eller delvis återvunnet material.
- Digitalisering - Digitalisering av verksamheter och arbetssätt pågår inom Valfärd på olika sätt, vilket bedöms komma ge positiva effekter på pappershantering, mindre användning av plast och transporter.

6.7 Minst 70 procent av matavfall, förpackningar och tidningar från hushåll sorteras ut och återvinns år 2025.

Målanalys

Målet bedöms som gult eftersom arbete påbörjats.

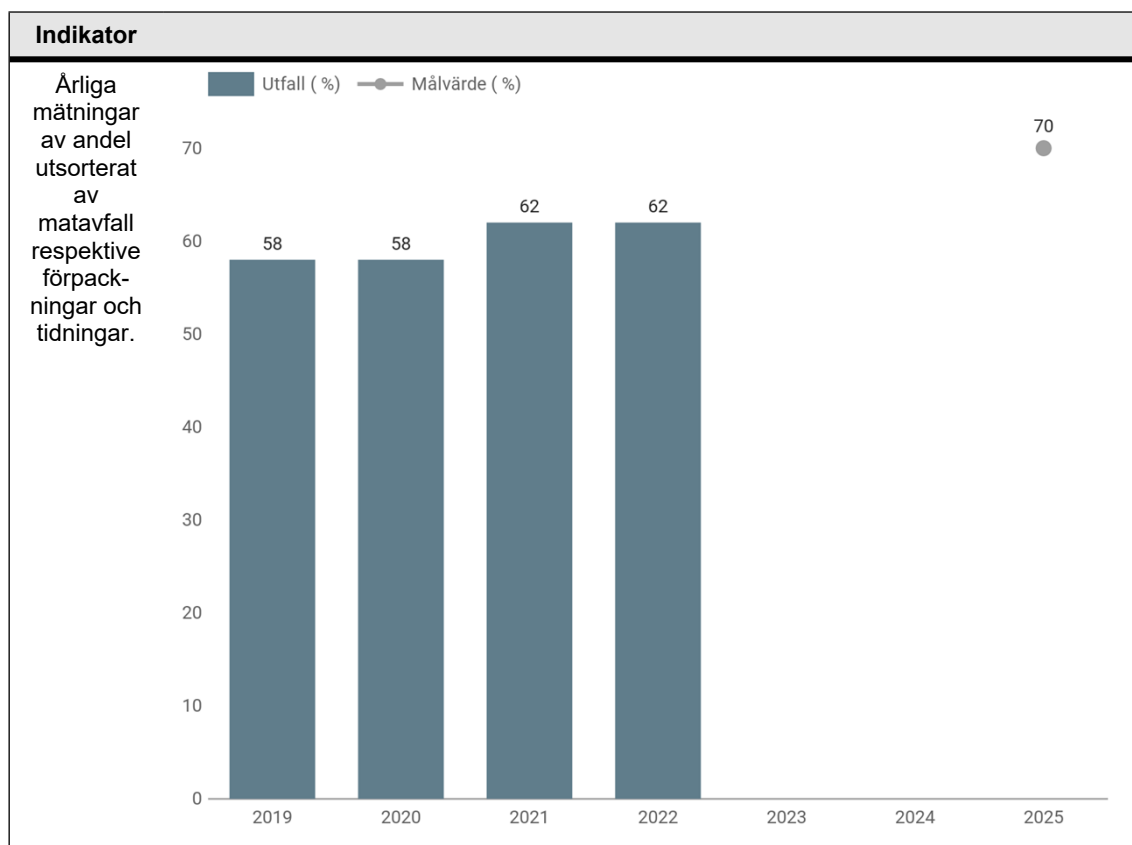
År 2021 bedömdes målet som gult.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Hållbart Sätra - ett samverkansprojekt mellan Gavlegårdarna och Gästrikre Återvinnare för bättre utsortering utifrån positiva erfarenheter från Nordostprojektet.
- Insamling av förpackningar - Införande av fastighetsnära insamling av förpackningar - Gästrikre återvinnare har påbörjat planeringen av införande av fastighetsnära insamling av förpackningar från samtliga fastigheter.
- Gemensam process för för avfallsfrågor i detaljplaner och bygglov - Gästrikre återvinnare har färdigställt en gemensam process för avfallsfrågor i detaljplaner och bygglov tillsammans med Livsmiljö Gävle.
- Skapat en lokal kompost - som bidrar till matjord och minskade transporter - Gavle Drift och Service har skapat en lokal kompost som tar hand om trädgårdsavfall som ska bli jord. Det leder till minskat inköp av jord och även minskade transporter av jord.
- Fler sorteringskärl - I dialog med Gästrikre återvinnare har Curlinghallen, Valbobadet, Fjärran höjderbadet och Lillhagsbadet fått sorteringskärl för normalt hushållsavfall.
- Fritid har under året investerat i sorteringskärl på Gavlehovshallen och Gavlevallen för att kunna öka återvinningen och minska restavfallet.
- Inköp av källsorteringsmöbler - Inom Utbildning Gävle har erbjudande om inköp av källsorteringsmöbler gått ut till alla verksamheter. Totalt har 20 verksamheter köpt in

kärl och utvecklat sin källsortering.

- Soppkorgar och källsorteringsmöbler - Skolkontoret har tagit bort alla soppkorgar och fler källsorteringsmöbler har köpts in.

6.8 Användningen av plast ska vara hållbar – mängden plast ska minska och den plast som används ska vara biobaserad eller återvunnen, och möjlig att återvinna.

Målanalys

Målet bedöms gult eftersom ett stort antal åtgärder påbörjats inom Gävle kommunkoncern under förra året.

År 2021 bedömdes målet som gult.

Med målet menas att mängden plast ska minska och den plast som används ska vara biobaserad eller återvunnen, och möjlig att återvinna. Det finns även många engångsartiklar av plast som går att fasa ut.

Den nya lagstiftningen för engångsplast och andra engångsprodukter och att upphandling används genom att krav ställs på inköp av bland annat återvunnen plast, bioplast och svart plast kan ge stor effekt och stöd för att nå målet.

6.9 Nedskräpningen ska minska och upplevelsen av en trygg och ren utemiljö ska öka.

Målanalys

Målet bedöms grönt eftersom ett stort antal åtgärder påbörjats och genomförts samt det finns ett stort engagemang bland medborgare att plocka skräp.

År 2021 bedömdes målet som grönt.

För tredje året i rad har Gävle fått Utmärkelsen Årets Håll Sverige rent- kommun.

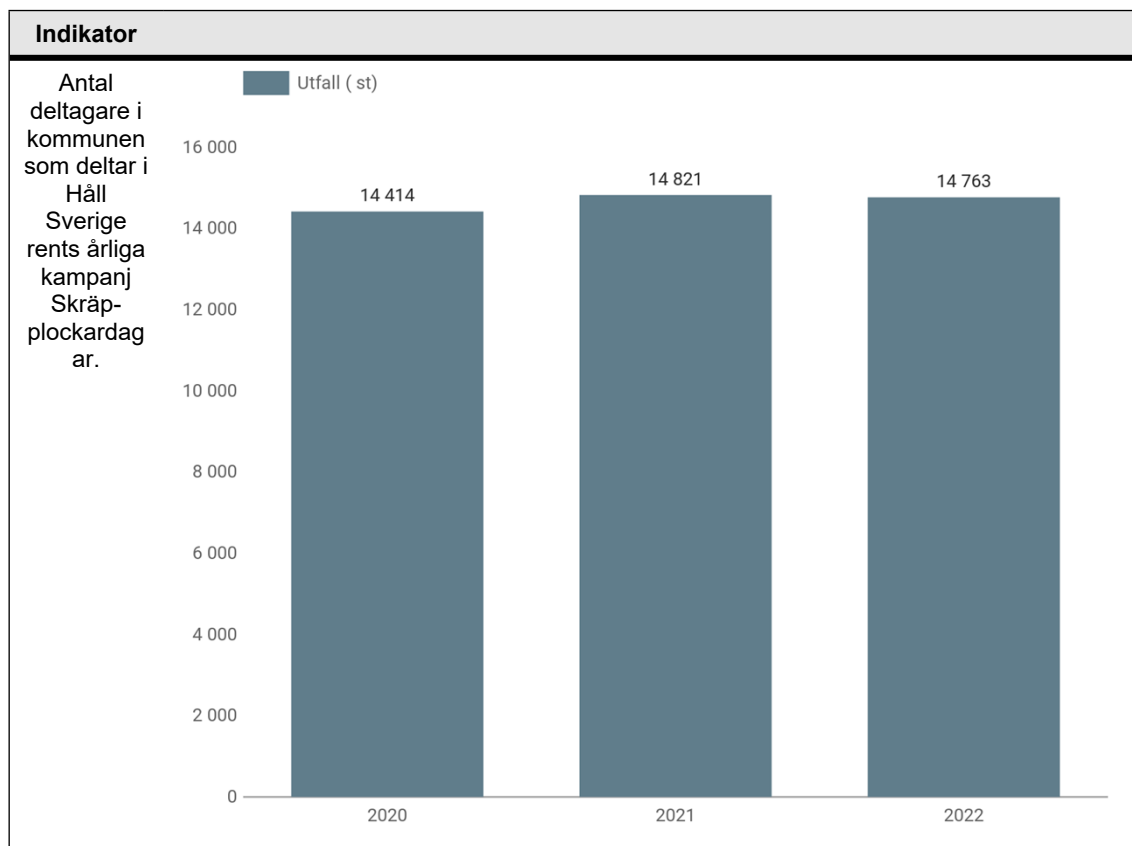
Motiveringen lyder:

"För sitt stora engagemang i skräpplockardagar, där alla skolor och förskolor deltagit och för samarbetet mellan kommun, företag och organisationer."

Utbildning Gävle kan även i år till stor del ta åt sig äran med tanke på deras arbete med Grön Flagga och Lärande för hållbar utveckling. Även Livsmiljös arbete med Skräpplockardagarna och det rekordhöga deltagandet under Skräpplockardagarna bidrog.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Tre-årigt samarbetsavtal med Håll Sverige rent - Gävle kommun har tecknat ett tre-årigt samarbetsavtal med Håll Sverige rent som säkrar upp medlemskap i Håll Sverige rent. Avtalet gäller till och med 260631.
- Skräpplockardagar genomfördes vecka 20 - Nästan 15 000 personer deltog i Gävle.
- Papperskorgar - Flera papperskorgar är uppsatta i flera av Gavlegårdarnas bostadsområden.
- Rent & snyggt och trygghet hänger ihop - Gavlegårdarnas årliga kundenkät visar tydligt att rent & snyggt och den upplevda tryggheten hänger ihop och har stor betydelse för hyresgästerna.
- Minskad skadegörelse - Nolla Sabbat fortsätter sitt arbete med att arbeta förebyggande för minskad skadegörelse. Fokus under 2022 har bland annat varit att möta ungdomar och vårdnadshavare samt att delta på fritidsaktiviteter.
- Intern Plocka skräpaktivitet - Gästrike återvinnare genomförde en stor intern Plocka skräp-aktivitet i samband med Skräpplockardagarna. 139 påsar med skräp samlades in.
- 160 skolklasser utbildade - Gästrike återvinnare har utbildat alla de 160 skolklasser som miljöpedagogerna besökt under året att förebygga nedskräpning.

6.10 Luften ska vara så ren att människors hälsa, samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.

Målanalys

Målet bedöms rätt.

år 2021 bedömdes målet som rätt.

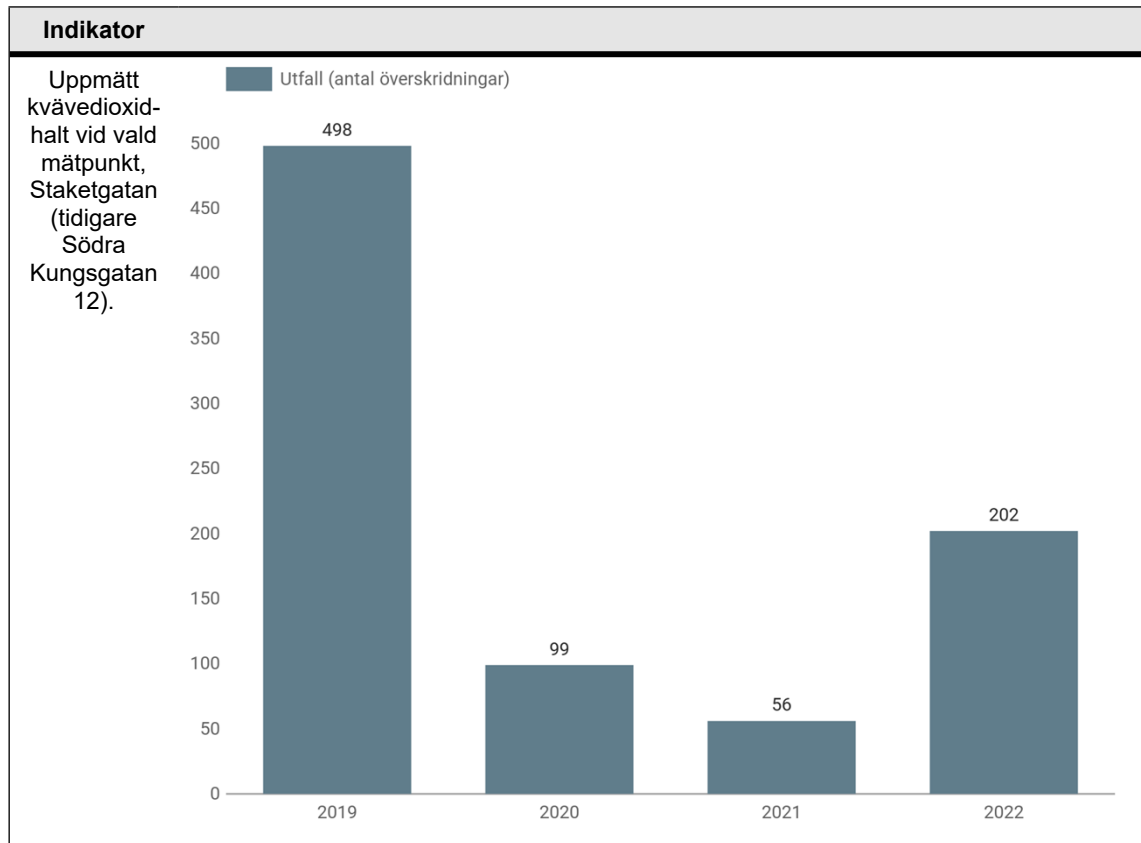
Den tidigare luftmätningen gjordes i Söderbacken i Gävle. Mätningen har förflyttats till Staketgatan, vilket är den plats som nu bedöms ha de högsta värdena i Gävle. Den visar mängden luftföroreningar i form av kvävedioxid och partiklar som finns i luften på gatunivå i vår stadsmiljö. Resultatet för helår av mätningarna är att miljömålet inte nås.

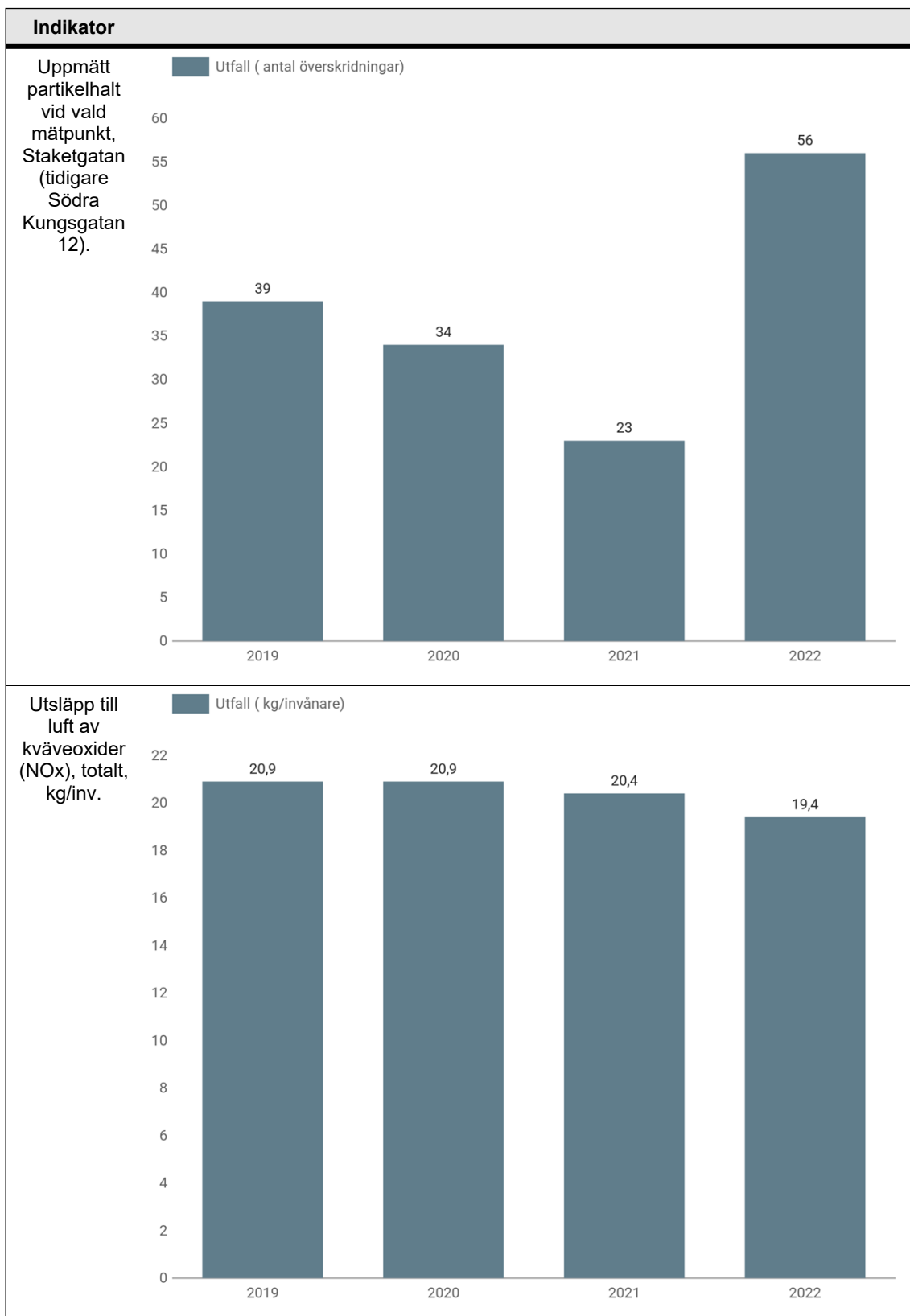
Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Luftkvalitet - Åtgärdsplan för luftkvalitet med fokus på Gävles skolor är framtagen som beskriver vilka åtgärder som är möjliga att vidta för att alla skolor ska nå miljömålet för frisk luft både för partiklar och kvävedioxider.
- Rensningsutrustningar - Gävle Energis energiproduktionsanläggningar drivs med biobränslen, har rensningsutrustningar samt bra drift och kontroll.
- Utveckling av en standardiserad teknik - För att minska resor som kan genererar utsläpp arbetar Gävle Energi med utveckling av en standardiserad teknik som kännetecknas av lång räckvidd, låg energiförbrukning och hög säkerhet med trygg dataöverföring. Sensorer som drivs av batterier fungerar trådlöst och möjliggör att de även kan användas där tillgång till el saknas. Sensorerna kan exempelvis berätta om när sopkärl behöver tömmas och skicka mätvärden för fukt och temperatur. Andra exempel på användningsområden är GPS-positionering, övervakning, ljudnivåer,

luftkvalité eller att kunna se lediga parkeringsplatser.

Förutom de åtgärder som beskrivs här bidrar de åtgärder som genomförs för att öka cyklingen och öka det kollektiva resandet samt minskad körsträcka med bil i Gävle till minskade utsläpp. Om dem kan läsas under Klimatneutral kommun 2035.

6.11 Negativa effekter av buller ska minska.

Målanalys

Målet bedöms som rätt eftersom mycket arbete kvarstår och det är ett mål som är problematiskt att bedöma.

År 2021 bedömdes målet som rätt.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Bullerkartläggning - En bullerkartläggning är genomförd för hela den geografiska kommunen och resultatet är inrapporterat till Naturvårdverket.
- Krav på ljudmiljö ställs - Gavlefastigheter bygger enligt miljöbyggnad och där ställs krav på ljudmiljö.

Negativt buller kommer främst från väg- och tågtrafik. Det betyder att de åtgärder som genomförs för att minska utsläpp från trafiken även bidrar till minskat negativt buller. Mer om de åtgärderna kan läsas under kapitlet Klimatneutral kommun 2035.

6.12 Gävle kommunkoncern ska skapa förutsättningar som bidrar till att den totala körsträckan med bil i Gävle kommuns geografiska område ska år 2025 ha minskat med 20 % per invånare jämfört med 2018.

Målanalys

Målet bedöms som rätt.

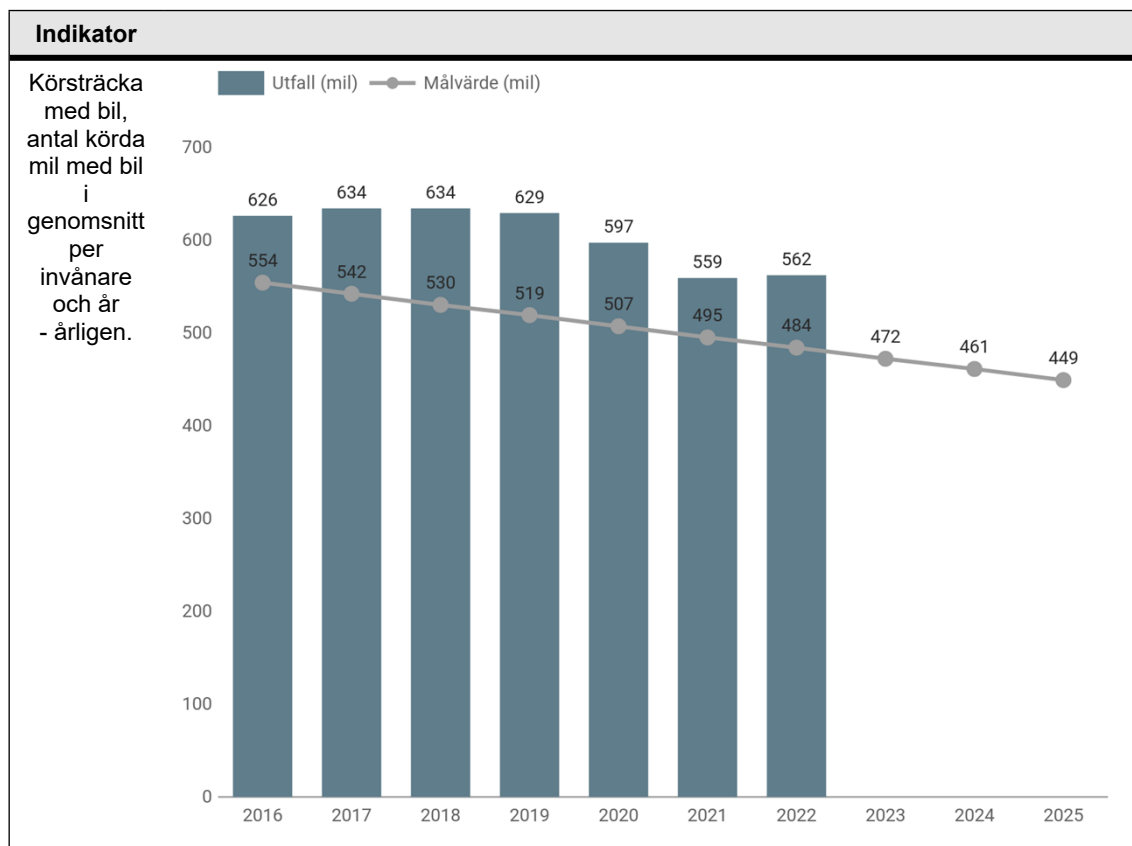
Det trendbrott som setts de senaste åren har fortsatt, men sker fortfarande i en för långsam takt. Bedömningen är att befintliga och beslutade åtgärder och styrmedel inte är tillräckliga för att transportmålen ska kunna nås.

År 2021 bedömdes målet som rätt.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Undvik onödiga resor - Kulturskolan har arbetat medvetet med att undvika onödiga resor genom att se över förutsättningar att ha instrument eller annan utrustning på skolor för att slippa åka till Kulturskolan och även möta fler elever vid varje skola som besöks av pedagoger.
- Skapa bättre förutsättningar för hållbart resande - Gavlegårdarna deltar i flera av kommunens och Allmännyttans forum för att skapa bättre förutsättningar för hållbart resande och har fortsatt arbete med mobilitetsplan tillsammans med övriga byggherrar och samarbetspartners för Godisfabriken.
- Gröna resplaner - Gavlefastigheter har ett fortsatt arbete med gröna resplaner.
- Digitala möten - GavleNet hjälper till att skapa möjligheter till digitala möten.

Förutom de åtgärder som beskrivs här bidrar de åtgärder som genomförs för att öka cyklingen och öka det kollektiva resandet till minskad körsträcka med bil i Gävle. Om detta kan man läsa mer om under kapitlet Klimatneutral kommun 2035.

6.13 Den totala körsträckan med bil i Gävle kommunkoncern ska år 2025 ha minskat med 30 % per anställd, jämfört med 2018.

Målanalys

Målet bedöms som gult eftersom mycket arbete är påbörjat.

År 2021 bedömdes målet som gult.

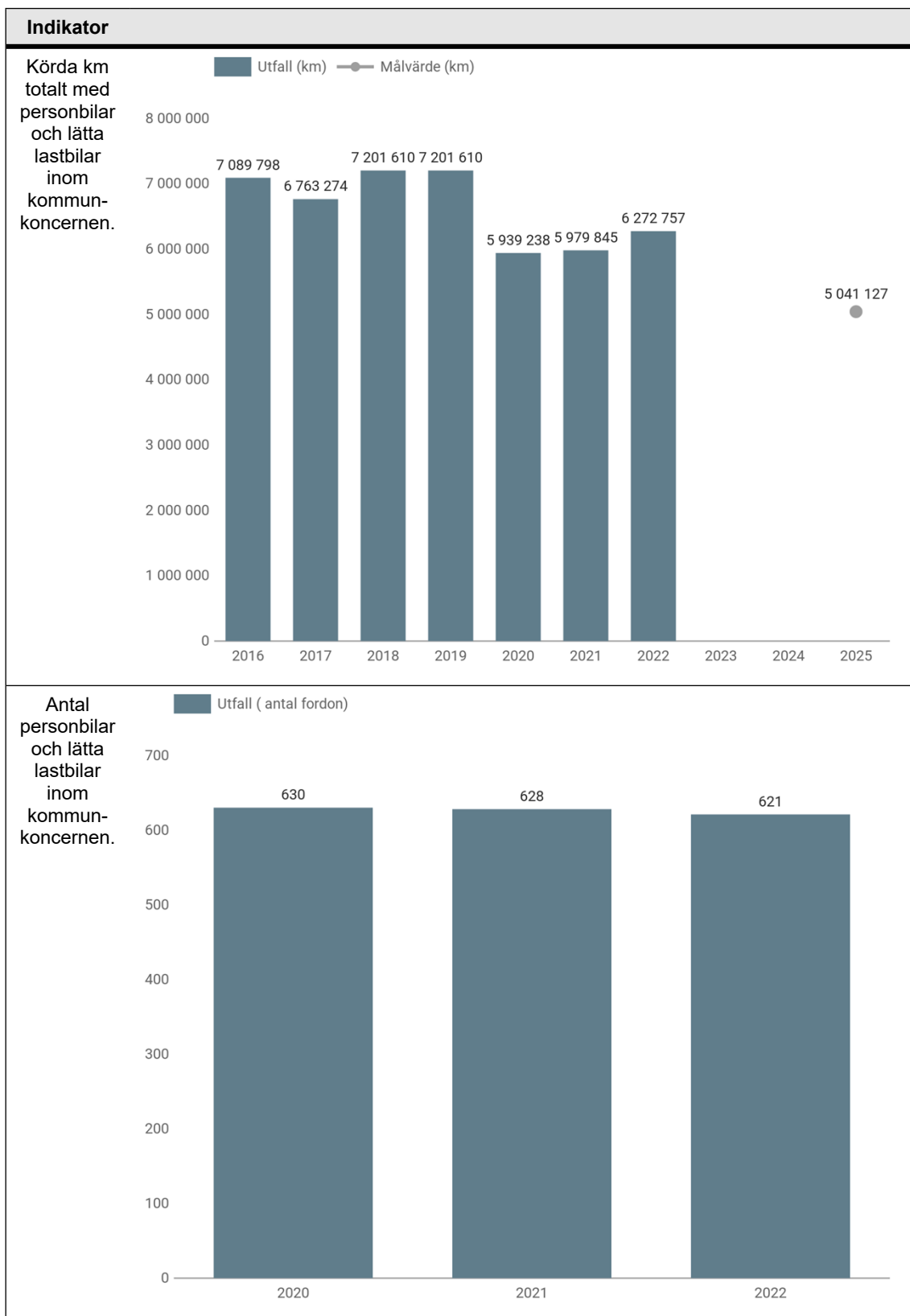
Antalet fordon fortsätter att minska i försiktig takt samtidigt som antal körda kilometer totalt ökade under 2022. Det betyder att de befintliga fordon Gävle kommun har används mer vilket är positivt.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Åtgärder för att minska drivmedelsanvändningen - Kultur och Fritid arbetar med och vidtar åtgärder för att minska drivmedelsanvändningen för fordon och maskiner genom att dels samåka i större utsträckning och samplanera arbetsuppgifter.
- Digitala mötesformer - Fler använder digitala mötesformer.
- Gävle kommuns Cykelpool "Hojja" - Möjligheten att ha tillgång till den nya interna cykelpoolen "Hojja" höjer attraktionskraften att cykla i tjänsten inom Gävle kommun.
- X-trafiks Företagskort - Den fortsatt enkla hanteringen av Företagskort vid resa med kollektivtrafiken kommer också bidra till minskade körsträckor inom Gävle kommun.

För åtgärder som bidrar till målet, se åtgärder under Klimatneutral kommun 2035. Dessa bidrar till minskad körsträcka för kommunens verksamheter.

6.14 Invånarnas användning av och exponering för miljö- och hälsofarliga ämnen ska minska.

Målanalys

Målet bedöms som gult.

Det har genomförts en del arbeten för att sträva mot målet, och ett mer samlat arbete och bredare insatser planeras av Gävle kommun och andra aktörer för att nå målet.

År 2021 bedömdes målet som rött.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Styrande dokument för kemikalier - Kommungemensamt styrande dokument för kemikalier är färdigställt.
- Gemensamt internt kemikaliehanteringssystem - Gävle kommun genomför en utredning om ett gemensamt internt kemikaliehanteringssystem.
- Kemikaliesmart förskola och skola - Kontinuerligt arbete med kemikaliesmart förskola och skola, bland annat har man tagit fram "Tips kemikaliesmarta produkter" och inventerat alla förskolor som rensar och byter ut produkter och ställer miljökrav vid upphandling och inköp.
- Mer Svanen- och miljömärkta rengörings- och diskmedel - Kultur och Fritid köper in mer Svanen- och miljömärkta rengörings- och diskmedel samt där det är möjligt ökar man användandet av ättikavatten.
- Hetvattenstvätt i stället för kemikalier - Fritid har köpt in en hetvattenstvätt med vilken maskiner, båtar och fordon kan rengöras utan att använda kemikalier.
- Minskad användning av kemikalier - Fjärran höjder badet har infört nya städrutiner vilket har effektiviserat verksamheten och bidragit till minskad användning av kemikalier.
- Installation av en rökgaskondenseringsrening - Gävle Energi har installerat en rökgaskondenseringsrening vid Johannes kraftvärmeverk vilken har inneburit en tydligt minskad förbrukning av framför allt ammoniak och lut.
- Kemikaliehanteringssystem - Gävle Energi har en målsättning att minska användandet av miljö- och hälsofarliga kemiska produkter i verksamheten. Som stöd i arbetet har Gävle Energi ett kemikaliehanteringssystem.

6.15 Varor och tjänster som upphandlas av Gävle kommunkoncern ska vara miljömässigt hållbara.

Målanalys

Målet bedöms som gult. Gävle kommun har under 2022 fortsatt utveckla arbetet med att ställa miljökrav vid upphandlingar och med uppföljning men inte till den utsträckning som var planerat sedan tidigare. Den tänkta tjänst med fokus hållbarhetskompetens och uppföljning har inte tillsatts på inköpsenheten

År 2021 bedömdes målet som gult.

Några exempel på åtgärder som bidrar till målet:

- Utökad dialog med Näringslivet - Vill du också bli leverantör till Gävle kommun? Det är en av flera aktiviteter som riktar sig till Näringslivet. Gävle kommun har utökad sina insatser för att arbeta än mer med samtal med företag kring miljökrav i upphandling, cirkulära affärsmodeller och erfarenhetsutbyten.
- Miljöutbildningar - Miljöutbildningar genomförs kontinuerligt för nyanställda inköpsansvariga i Gävle kommun.

- Potatis lyfts ur den större upphandlingen - Inom Vålfärd har man lyft ur potatisen ur den större upphandlingen för att möjliggöra att äldreomsorgen nu kan köpa potatis lokalt för första gången. Det blir ingen extra transport eftersom de ändå kör andra grönsaker.
- Repetitionsutbildning om vikten att ställa hållbarhetskrav - Gävle Energi har genomfört en repetitionsutbildning för de medarbetare som gör olika typer av inköp och upphandlingar. Utbildningen innehöll bland annat en påminnelse om vikten att ställa hållbarhetskrav i dessa sammanhang.
- Transportupphandling med miljökrav på hållbara transporter, inklusive kommuner i Gävles omnejd som gått ihop om bibliotekstransporterna.

Tack för att du läste hela vårt miljöbokslut!

Läs mer om hur Gävle arbetar med miljömässig hållbarhet på www.gavle.se/miljo.

